Dokument ten służy wyłącznie do celów informacyjnych i nie ma mocy prawnej. Unijne instytucje nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za jego treść. Autentyczne wersje odpowiednich aktów prawnych, włącznie z ich preambułami, zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej i są dostępne na stronie EUR-Lex. Bezpośredni dostęp do tekstów urzędowych można uzyskać za pośrednictwem linków zawartych w dokumencie

►B

DYREKTYWA 2003/87/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

z dnia 13 października 2003 r.

ustanawiająca system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w ►M9 Unii ◄ oraz zmieniająca dyrektywę Rady 96/61/WE

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(Dz.U. L 275 z 25.10.2003, s. 32)

zmieniona przez:

		Dziennik Urzędowy		
		nr	strona	data
►M1	Dyrektywa 2004/101/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 października 2004 r.	L 338	18	13.11.2004
►M2	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/101/WE z dnia 19 listopada 2008 r.	L 8	3	13.1.2009
►M3	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 219/2009 z dnia 11 marca 2009 r.	L 87	109	31.3.2009
►M4	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r.	L 140	63	5.6.2009
►M5	Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1359/2013/UE z dnia 17 grudnia 2013 r.	L 343	1	19.12.2013
►M6	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 421/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r.	L 129	1	30.4.2014
►M7	Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/1814 z dnia 6 października 2015 r.	L 264	1	9.10.2015
►M8	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2392 z dnia 13 grudnia 2017 r.	L 350	7	29.12.2017
►M9	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/410 z dnia 14 marca 2018 r.	L 76	3	19.3.2018
►M10	Decyzja delegowana Komisji (UE) 2020/1071 z dnia 18 maja 2020 r.	L 234	16	21.7.2020
►M11	Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/1416 z dnia 17 czerwca 2021 r.	L 305	1	31.8.2021
►M12	Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/136 z dnia 18 stycznia 2023 r.	L 19	1	20.1.2023
►M13	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/435 z dnia 27 lutego 2023 r.	L 63	1	28.2.2023
►M14	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/958 z dnia 10 maja 2023 r.	L 130	115	16.5.2023

►**M15**	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/959 z dnia 10 maja 2023 r.	L 130	134	16.5.2023

zmieniona przez:

►**A1**	TTraktat o przystąpieniu Chorwacji (2012)	L 112	21	24.4.2012

sprostowana przez:

►**C1** Sprostowanie, Dz.U. L 188 z 18.7.2012, s. 19 (2009/29/WE)
►**C2** Sprostowanie, Dz.U. L 140 z 14.5.2014, s. 177 (421/2014)
►**C3** Sprostowanie, Dz.U. L 280 z 24.10.2015, s. 39 (2003/87/WE)

▼B

DYREKTYWA 2003/87/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

z dnia 13 października 2003 r.

ustanawiająca system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w ►M9 Unii ◄ oraz zmieniająca dyrektywę Rady 96/61/WE

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

▼M2

ROZDZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

▼B

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsza dyrektywa ustanawia system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w ►M9 Unii ◄ (zwany dalej „►M9 EU ETS ◄”) w celu wspierania zmniejszania emisji gazów cieplarnianych w efektywny pod względem kosztów oraz skuteczny gospodarczo sposób.

▼M15

Niniejsza dyrektywa przewiduje również dalszą redukcję emisji gazów cieplarnianych, aby przyczynić się do osiągnięcia takich poziomów redukcji, które według naukowców uważane są za konieczne do uniknięcia groźnych zmian klimatu. Przyczynia się ona do osiągnięcia unijnego celu neutralności klimatycznej i celów klimatycznych określonych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 ([1]), a tym samym do realizacji celów porozumienia paryskiego ([2]).

▼M4

Niniejsza dyrektywa ustanawia także przepisy dotyczące oceny i wprowadzania w życie ściślejszego zobowiązania ►M9 Unii ◄ dotyczącego redukcji przekraczającej 20 %, które ma być stosowane po zatwierdzeniu przez ►M9 Unię ◄ międzynarodowego porozumienia w sprawie zmian klimatu prowadzącego do redukcji emisji gazów cieplarnianych w większym zakresie, niż wymagane zgodnie z art. 9, odzwierciedlonego w popartym przez Radę Europejską na posiedzeniu w marcu 2007 r. zobowiązaniu dotyczącym redukcji emisji o 30 %.

▼B

Artykuł 2

Zakres

▼M15

1. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do działań wymienionych w załącznikach I i III oraz do gazów cieplarnianych wymienionych w załączniku II. W przypadku gdy w instalacji objętej EU ETS ze względu na eksploatowanie jednostek spalania o całkowitej nominalnej

([1]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999 (Europejskie prawo o klimacie) (Dz.U. L 243 z 9.7.2021, s. 1).

([2]) Dz.U. L 282 z 19.10.2016, s. 4.

▼M15

mocy cieplnej przekraczającej 20 MW zmienione zostają procesy produkcyjne w celu ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i gdy nie przekracza już ona tego progu, państwo członkowskie, w którym znajduje się instalacja, pozostawia operatorowi możliwość pozostania w EU ETS aż do upływu bieżącego i kolejnego okresu pięciu lat, o którym mowa w art. 11 ust. 1 akapit drugi, następującego po zmianie jej procesów produkcyjnych. Operator tej instalacji może zdecydować, że instalacja pozostaje objęta zakresem EU ETS jedynie do końca bieżącego pięcioletniego okresu lub również w okresie kolejnych pięciu lat po zmianie procesów produkcyjnych. Odnośne państwo członkowskie powiadamia Komisję o zmianach wykazu przedłożonego Komisji zgodnie z art. 11 ust. 1.

2. Niniejszą dyrektywę stosuje się bez uszczerbku dla jakichkolwiek wymogów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE ([1]).

▼M2

3. Stosowanie niniejszej dyrektywy do portu lotniczego w Gibraltarze pozostaje bez uszczerbku dla odpowiednich stanowisk prawnych Królestwa Hiszpanii i Zjednoczonego Królestwa w odniesieniu do sporu dotyczącego zakresu zwierzchnictwa nad terytorium, na którym znajduje się port lotniczy.

▼B

Artykuł 3

Definicje

Do celów niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

a) „pozwolenie” oznacza pozwolenie na emitowanie jednej tony równoważnika ditlenku węgla przez określony okres czasu, które jest ważne jedynie do celów spełniania wymogów niniejszej dyrektywy i może być przenoszone zgodnie z przepisami niniejszej dyrektywy;

▼M15

b) „emisje” oznaczają uwolnienie gazów cieplarnianych ze źródła znajdującego się w jakiejkolwiek instalacji, uwolnienie ze statku powietrznego wykonującego działanie lotnicze wymienione w załączniku I lub ze statków wykonujących działanie w zakresie transportu morskiego wymienione w załączniku I gazów określonych dla tego działania lub uwolnienie gazów cieplarnianych odpowiadających działaniom, o których mowa w załączniku III;

▼M4

c) „gazy cieplarniane” oznaczają gazy wymienione w załączniku II oraz inne gazowe składniki atmosfery, zarówno naturalne, jak i antropogeniczne, które pochłaniają i reemitują promieniowanie podczerwone;

([1]) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola), Dz.U. L 334 z 17.12.2010, s. 17.

▼M15

d) „zezwolenie na emisję gazów cieplarnianych” oznacza zezwolenie wydane zgodnie z art. 5, 6 i 30b;

▼B

e) „urządzenie” oznacza stacjonarną jednostkę techniczną, gdzie przeprowadzana jest jedna lub więcej czynności, wymienionych w załączniku 1 oraz wszelkie inne czynności bezpośrednio związane, które mają technicznie powiązania z czynnościami prowadzonymi na danym miejscu i które mogą mieć wpływ na emisje;

f) „operator” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, która eksploatuje lub kontroluje instalację lub, w przypadku gdy tak jest przewidziane w ustawodawstwie krajowym, na którą została delegowana decyzyjna władza ekonomiczna nad technicznym funkcjonowaniem urządzenia;

g) „osoba” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną;

▼M9

h) „nowa instalacja” oznacza każdą instalację prowadzącą co najmniej jedno działanie wymienione w załączniku I, która to instalacja uzyskała zezwolenie na emisję gazów cieplarnianych po raz pierwszy w okresie rozpoczynającym się trzy miesiące przed terminem przedłożenia wykazu zgodnie z art. 11 ust. 1 i kończącym się trzy miesiące przed terminem przedłożenia kolejnego wykazu zgodnie z tym artykułem;

▼B

i) „społeczeństwo” oznacza jedną lub więcej osób oraz, zgodnie z ustawodawstwem krajowym lub praktyką, stowarzyszenia, organizacje lub grupy osób;

j) „tona równoważnika ditlenku węgla” oznacza jedną tonę metryczną ditlenku węgla (CO_2) lub ilość jakiegokolwiek gazu cieplarnianego wymienioną w załączniku II z równoważnym potencjałem powodowania globalnego efektu cieplarnianego;

▼M1

k) „Strona z załącznika I” oznacza stronę wymienioną w załączniku I do Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC), która ratyfikowała Protokół z Kioto, jak zostało określone w art. 1 ust. 7 Protokołu z Kioto;

l) „projekt” oznacza projekt zatwierdzony przez jedną lub kilka stron z załącznika I, zgodnie z art. 6 lub art. 12 Protokołu z Kioto i z decyzjami przyjętymi na mocy UNFCCC lub Protokołu z Kioto;

m) „jednostka redukcji emisji” lub „ERU” oznacza jednostkę wydaną zgodnie z art. 6 Protokołu z Kioto i decyzjami przyjętymi na mocy UNFCCC lub Protokołu z Kioto;

n) „poświadczona redukcja emisji” lub „CER” oznacza jednostkę wydaną zgodnie z art. 12 Protokołu z Kioto i decyzjami przyjętymi na mocy UNFCCC lub Protokołu z Kioto;

▼M2

o) „operator statków powietrznych” oznacza osobę, która eksploatuje statek powietrzny w czasie wykonywania działania lotniczego wymienionego w załączniku I, lub właściciela statku powietrznego, w przypadku gdy wspomniana osoba nie jest znana lub nie została wskazana przez właściciela statku powietrznego;

p) „operator wykonujący zarobkowe przewozy lotnicze” oznacza operatora, który za wynagrodzeniem świadczy regularne i nieregularne usługi transportu lotniczego dla ludności w zakresie przewozu pasażerów, ładunków lub poczty;

q) „administrujące państwo członkowskie” oznacza państwo członkowskie odpowiedzialne za administrowanie ►M9 EU ETS ◄ w odniesieniu do operatora statków powietrznych zgodnie z art. 18a;

r) „przypisane emisje lotnicze” oznaczają emisje pochodzące ze wszystkich lotów wchodzących w zakres działań lotniczych wymienionych w załączniku I, a mianowicie lotów rozpoczynających się na lotnisku znajdującym się na terytorium jednego z państw członkowskich i lotów z państwa trzeciego kończących się na takim lotnisku;

s) „historyczne emisje lotnicze” oznaczają średnią rocznych emisji w latach kalendarzowych: 2004, 2005 i 2006, pochodzących ze statków powietrznych wykonujących działania lotnicze wymienione w załączniku I;

▼M4

t) „spalanie” oznacza każde utlenianie paliwa, niezależnie od sposobu wykorzystania uzyskanej w tym procesie energii cieplnej, elektrycznej lub mechanicznej oraz wszelkie inne bezpośrednio z tym związane czynności, w tym przemywanie gazów odlotowych;

▼M15

_____

▼M14

v) „skutki innych niż CO_2 emisji lotniczych” oznaczają szkodliwe dla klimatu skutki uwalniania podczas spalania paliwa tlenków azotu (NOx), cząsteczek sadzy, utlenionych związków siarki oraz pary wodnej włącznie ze smugami kondensacyjnymi ze statku powietrznego wykonującego działanie lotnicze wymienione w załączniku I;

▼M15

w) „przedsiębiorstwo żeglugowe” oznacza właściciela statku lub każdą inną organizację lub osobę, taką jak zarządca lub podmiot czarterujący statek bez załogi, która przejęła od właściciela odpowiedzialność za eksploatację statku i która, przyjmując taką odpowiedzialność, zgodziła się przejąć wszystkie obowiązki i zobowiązania nałożone przez Międzynarodowy kodeks zarządzania bezpieczną eksploatacją statków i zapobieganiem zanieczyszczaniu, określone w załączniku I do rozporządzenia (WE) nr 336/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady ([1]);

([1]) Rozporządzenie (WE) nr 336/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 lutego 2006 r. w sprawie wdrożenia we Wspólnocie Międzynarodowego kodeksu zarządzania bezpieczeństwem oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 3051/95 (Dz.U. L 64 z 4.3.2006, s. 1).

▼**M15**

x) „rejs” oznacza rejs zdefiniowany w art. 3 lit. c) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/757 ([1]);

y) „organ administrujący właściwy dla przedsiębiorstwa żeglugowego” oznacza organ odpowiedzialny za administrowanie EU ETS w odniesieniu do przedsiębiorstwa żeglugowego z zgodnie z art. 3gf;

z) „port zawinięcia” oznacza port, w którym statek zatrzymuje się w celu dokonania załadunku lub rozładunku lub wprowadzenia na pokład lub wysadzenia pasażerów, lub port, w którym statek typu offshore zatrzymuje się w celu wymiany załogi; wyłączone są wszelkie postoje mające na celu wyłącznie tankowanie, odebranie dostaw, wymianę załogi statku innego niż statek typu offshore, wejście do suchego doku lub przeprowadzenie napraw statku lub jego wyposażenia, postoje w porcie ze względu na to, że statek potrzebuje pomocy lub jest w niebezpieczeństwie, przeładunki „burta w burtę” poza portami oraz postoje spowodowane wyłącznie koniecznością schronienia się przed niekorzystnymi warunkami pogodowymi lub prowadzenia akcji poszukiwawczo-ratowniczych, a także postoje kontenerowców w sąsiednim porcie przeładunku kontenerów wymienione w akcie wykonawczym przyjętym zgodnie z art. 3ga ust. 2;

aa) „wycieczkowy statek pasażerski” oznacza statek pasażerski nieposiadający pokładu ładunkowego, przeznaczony wyłącznie do komercyjnego przewozu pasażerów wraz z noclegiem podczas podróży morskiej;

ab) „kontrakt różnicowy” lub „CD” oznacza umowę między Komisją a producentem produktu niskoemisyjnego lub bezemisyjnego, wybranym w drodze procedury przetargowej zgodnej z zasadami konkurencji, takiej jak aukcja, i na mocy której producent otrzymuje wsparcie z funduszu innowacyjnego pokrywające różnicę między zwycięską ceną (zwaną również ceną wykonania) a ceną referencyjną wynikającą z ceny wyprodukowanego produktu niskoemisyjnego lub bezemisyjnego, ceną rynkową bliskiego substytutu lub połączeniem tych dwóch cen;

ac) „kontrakt na transakcje różnicowe dotyczące dwutlenku węgla” lub „CCD” oznacza umowę między Komisją a producentem produktu niskoemisyjnego lub bezemisyjnego, wybranym w drodze procedury przetargowej zgodnej z zasadami konkurencji, takiej jak aukcja, i na mocy której producent otrzymuje wsparcie z funduszu innowacyjnego pokrywające różnicę między zwycięską ceną (zwaną również ceną wykonania) a ceną referencyjną wynikającą ze średniej ceny uprawnień;

([1]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/757 z dnia 29 kwietnia 2015 r. w sprawie monitorowania, raportowania i weryfikacji emisji dwutlenku węgla z transportu morskiego oraz zmiany dyrektywy 2009/16/WE (Dz.U. L 123 z 19.5.2015, s. 55).

▼**M15**

ad) „kontrakt na stałą premię” oznacza umowę między Komisją a producentem produktu niskoemisyjnego lub bezemisyjnego, wybranym w drodze procedury przetargowej zgodnej z zasadami konkurencji, takiej jak aukcja, i na mocy której producentowi zapewnia się wsparcie w formie stałej kwoty za jednostkę wytworzonego produktu;

ae) „podmiot objęty regulacją” do celów rozdziału IVa oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, z wyjątkiem każdego konsumenta końcowego paliw, która angażuje się w działalność, o której mowa w załączniku III, i należy do jednej z następujących kategorii:

(i) w przypadku gdy paliwo przechodzi przez skład podatkowy określony w art. 3 pkt 11 dyrektywy Rady (UE) 2020/262 ([1]), uprawniony prowadzący skład podatkowy określony w art. 3 pkt 1 tej dyrektywy zobowiązany do zapłaty podatku akcyzowego, który stał się wymagalny zgodnie z art. 7 tej dyrektywy;

(ii) jeżeli ppkt (i) niniejszej litery nie ma zastosowania, każda inna osoba zobowiązana do zapłaty podatku akcyzowego, który stał się wymagalny zgodnie z art. 7 dyrektywy (UE) 2020/262 lub art. 21 ust. 5 pierwszy akapit dyrektywy Rady 2003/96/WE ([2]) w odniesieniu do paliw objętych zakresem rozdziału IVa niniejszej dyrektywy;

(iii) jeżeli ppkt (i) i (ii) niniejszej litery nie mają zastosowania, każda inna osoba, którą muszą zarejestrować odpowiednie właściwe organy państwa członkowskiego w celu objęcia jej zobowiązaniem do zapłaty podatku akcyzowego, w tym każda osoba zwolniona z obowiązku podatku akcyzowego, o której mowa w art. 21 ust. 5 akapit czwarty dyrektywy 2003/96/WE;

(iv) jeżeli ppkt (i), (ii) i (iii) nie mają zastosowania, lub jeżeli kilka osób jest solidarnie zobowiązanych do zapłacenia tego samego podatku akcyzowego, każda inna osoba wyznaczona przez państwo członkowskie;

af) „paliwo” do celów rozdziału IVa niniejszej dyrektywy oznacza każdy produkt energetyczny, o którym mowa w art. 2 ust. 1 dyrektywy 2003/96/WE, w tym paliwa wymienione w tabeli A i tabeli C załącznika I do tej dyrektywy oraz każdy inny produkt przeznaczony do wykorzystania, oferowany do sprzedaży lub wykorzystywany jako paliwo silnikowe lub paliwo do ogrzewania określone w art. 2 ust. 3 tej dyrektywy, w tym również do produkcji energii elektrycznej;

([1]) Dyrektywa Rady (UE) 2020/262 z dnia 19 grudnia 2019 r. ustanawiająca ogólne zasady dotyczące podatku akcyzowego (Dz.U. L 58 z 27.2.2020, s. 4).

([2]) Dyrektywa Rady 2003/96/WE z dnia 27 października 2003 r. w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej (Dz.U. L 283 z 31.10.2003, s. 51).

▼M15

ag) „dopuszczenie do konsumpcji” do celów rozdziału IVa niniejszej dyrektywy oznacza dopuszczenie do konsumpcji zdefiniowane w art. 6 ust. 3 dyrektywy (UE) 2020/262;

ah) „cena gazu TTF” do celów rozdziału IVa oznacza cenę kontraktu terminowego typu futures na następny miesiąc, będącego przedmiotem obrotu w wirtualnym punkcie obrotu (TTF) obsługiwanym przez Gasunie Transport Services B.V.;

ai) „cena ropy naftowej typu Brent” do celów rozdziału IVa oznacza cenę ropy naftowej w transakcjach terminowych na następny miesiąc, stosowaną jako cena odniesienia przy zakupie ropy naftowej.

▼M2

ROZDZIAŁ II

▼M15

Lotnictwo i transport morski

Artykuł 3a

Zakres

Art. 3b–3g mają zastosowanie do przydzielania i wydawania uprawnień w odniesieniu do działalności lotniczej wymienionej w załączniku I. Art. 3ga–3gg mają zastosowanie w odniesieniu do działalności w zakresie transportu morskiego wymienionej w załączniku I.

▼M2

Artykuł 3b

Działania lotnicze

Do dnia 2 sierpnia 2009 r. Komisja opracowuje, zgodnie z ►M9 procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22a ust. 2 ◄, wytyczne w sprawie szczegółowej interpretacji działań lotniczych wymienionych w załączniku I.

Artykuł 3c

Łączna liczba przydziałów emisji dla lotnictwa

1. Łączna liczba przydziałów emisji, które zostaną przyznane operatorom statków powietrznych na okres od dnia 1 stycznia 2012 r. do dnia 31 grudnia 2012 r., odpowiada 97 % historycznych emisji lotniczych.

▼M14

_____

▼M2

3. Zgodnie z art. 30 ust. 4 Komisja dokonuje przeglądu łącznej liczby przydziałów, które mają zostać przyznane operatorom statków powietrznych.

▼M8

3a. Każdy przydział uprawnień w odniesieniu do działań lotniczych wykonywanych do i z lotnisk znajdujących się w państwach spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) dokonany po dniu 31 grudnia 2023 r. podlega przeglądowi, o którym mowa w art. 28b.

▼M2

4. Do dnia 2 sierpnia 2009 r. Komisja podejmie decyzję w sprawie historycznych emisji lotniczych na podstawie najlepszych dostępnych danych, obejmujących dane szacunkowe oparte na informacjach o rzeczywistym ruchu lotniczym. Decyzja ta jest rozpatrywana przez komitet, o którym mowa w art. 23 ust. 1.

▼M14

5. Komisja określa łączną liczbę przydziałów, które mają zostać przyznane operatorom statków powietrznych na 2024 r., na podstawie łącznej liczby przyznanych przydziałów dla operatorów statków powietrznych, którzy w 2023 r. wykonywali działania lotnicze wymienione w załączniku I, pomniejszonej o współczynnik liniowy redukcji, o którym mowa w art. 9, i publikuje tę liczbę oraz liczbę bezpłatnych przydziałów, które zostałyby przyznane w 2024 r. zgodnie z zasadami bezpłatnego przydziału obowiązującymi przed zmianami wprowadzonymi dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/958 ([1]).

6. Na okres od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 31 grudnia 2030 r. dla operatorów statków powietrznych wykonujących zarobkowe przewozy lotnicze rezerwuje się w sposób przejrzysty, równy i niedyskryminujący maksymalnie 20 mln z łącznej liczby przydziałów, o której mowa w ust. 5, na korzystanie ze zrównoważonych paliw lotniczych i innych paliw lotniczych, które nie pochodzą z paliw kopalnych, zaliczanych w rozporządzeniu w sprawie zapewnienia równych warunków działania dla zrównoważonego transportu lotniczego na poczet minimalnego udziału zrównoważonych paliw lotniczych, który zrównoważone paliwo lotnicze udostępnione operatorom statków powietrznych na unijnych lotniskach przez dostawców paliwa lotniczego ma zawierać zgodnie z tym rozporządzeniem, z przeznaczeniem dla lotów poddźwiękowych, w przypadku których przydziały muszą zostać zwrócone zgodnie z art. 12 ust. 3 niniejszej dyrektywy. W przypadku gdy w danym porcie lotniczym kwalifikujące się paliwo lotnicze nie może być fizycznie przypisane do konkretnego lotu, przydziały zarezerwowane na podstawie niniejszego akapitu udostępnia się dla kwalifikujących się paliw lotniczych uzupełnianych w tym porcie lotniczym w sposób proporcjonalny do emisji z lotów operatora statku powietrznego z tego portu lotniczego, w przypadku których przydziały muszą zostać zwrócone zgodnie z art. 12 ust. 3 niniejszej dyrektywy.

Przydziały zarezerwowane na podstawie akapitu pierwszego niniejszego ustępu państwa członkowskie przyznają w celu pokrycia części lub całości różnicy w cenie między wykorzystaniem nafty kopalnej a wykorzystaniem odpowiednich kwalifikujących się paliw lotniczych z uwzględnieniem zachęt wynikających z ceny dwutlenku węgla i z ujednoliconych minimalnych poziomów opodatkowania paliw kopalnych.

([1]) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/958 z dnia 10 maja 2023 r. zmieniająca dyrektywę 2003/87/WE w sprawie wkładu lotnictwa w unijny cel redukcji emisji w całej gospodarce i odpowiedniego wdrażająca wdrożenia globalny globalnego środek środka rynkowego (Dz.U. L 130 z 16.5.2023, s. 115).

▼M14

Przy obliczaniu tej różnicy w cenie Komisja bierze pod uwagę raport techniczny opublikowany przez Agencję Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego na podstawie art. 12 rozporządzenia w sprawie zapewnienia równych warunków działania dla zrównoważonego transportu lotniczego. Państwa członkowskie zapewniają widoczność finansowania na mocy niniejszego ustępu w sposób odpowiadający wymogom określonym w art. 30m ust. 1 lit. a) i b) niniejszej dyrektywy.

Przydziały przyznane na podstawie niniejszego ustępu obejmują:

a) 70 % pozostałej różnicy w cenie między wykorzystaniem nafty kopalnej a wykorzystaniem wodoru z odnawialnych źródeł energii i zaawansowanych biopaliw zdefiniowanych w art. 2 akapit drugi pkt 34 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 ([1]), dla których współczynnik emisji wynosi zero na podstawie załącznika IV lub na podstawie aktu wykonawczego przyjętego zgodnie z art. 14 niniejszej dyrektywy;

b) 95 % pozostałej różnicy w cenie między wykorzystaniem nafty kopalnej a wykorzystaniem paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego zgodnych z art. 25 dyrektywy (UE) 2018/2001 stosowanych w lotnictwie, dla których współczynnik emisji wynosi zero na podstawie załącznika IV lub na podstawie aktu wykonawczego przyjętego zgodnie z art. 14 niniejszej dyrektywy;

c) 100 % pozostałej różnicy w cenie między wykorzystaniem nafty kopalnej a wykorzystaniem kwalifikującego się paliwa lotniczego niepochodzącego z paliw kopalnych objętego zakresem akapitu pierwszego niniejszego ustępu w portach lotniczych znajdujących się na wyspach o powierzchni mniejszej niż 10 000 km^2 i niepołączonych ze stałym lądem połączeniem drogowym lub kolejowym, w portach lotniczych, które są niewystarczająco duże, aby można było je zdefiniować jako unijne porty lotnicze zgodnie z rozporządzeniem w sprawie zapewnienia równych warunków działania dla zrównoważonego transportu lotniczego, oraz w portach lotniczych znajdujących się w regionach najbardziej oddalonych;

d) w przypadkach innych niż te, o których mowa w lit. a), b) i c) 50 % pozostałej różnicy w cenie między wykorzystaniem nafty kopalnej a wykorzystaniem kwalifikującego się paliwa lotniczego niepochodzącego z paliw kopalnych, objętych akapitem pierwszym niniejszego ustępu.

Przyznając przydziały na podstawie niniejszego ustępu, można uwzględnić ewentualne wsparcie w ramach innych mechanizmów na szczeblu krajowym.

([1]) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 82).

▼M14

Operatorzy statków powietrznych wykonujący zarobkowe przewozy lotnicze mogą co roku ubiegać się o przyznanie przydziałów w oparciu o ilość każdego kwalifikującego się paliwa lotniczego, o których mowa w niniejszym ustępie, wykorzystanych w czasie lotów, w przypadku których przydziały muszą zostać zwrócone zgodnie z art. 12 ust. 3 w okresie od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 31 grudnia 2030 r., z wyłączeniem lotów, w przypadku których wymóg ten uznaje się za spełniony na mocy art. 28a ust. 1. Jeżeli w danym roku popyt na przydziały z tytułu wykorzystania takich paliw jest większy niż dostępność przydziałów, liczbę dostępnych przydziałów redukuje się w równomierny sposób względem wszystkich odnośnych operatorów statków powietrznych, których dotyczy przydział w danym roku.

Komisja publikuje co roku w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* szczegółowe informacje za poprzedni rok na temat średniej różnicy w kosztach między wykorzystaniem nafty kopalnej, z uwzględnieniem zachęt wynikających z ceny dwutlenku węgla i z ujednoliconych minimalnych poziomów opodatkowania paliw kopalnych, a wykorzystaniem odpowiednich kwalifikujących się paliw lotniczych.

Komisja przyjmuje akty delegowane zgodnie z art. 23 w celu uzupełnienia niniejszej dyrektywy poprzez ustanowienie szczegółowych zasad corocznego obliczania różnicy w kosztach, o której mowa w akapicie szóstym niniejszego ustępu, przyznania przydziałów na wykorzystanie paliw określonych w akapicie pierwszym niniejszego ustępu oraz obliczania emisji gazów cieplarnianych zaoszczędzonych w wyniku wykorzystania paliw, zgłoszonych na mocy aktu wykonawczego przyjętego na podstawie art. 14 ust. 1 oraz poprzez dokonanie ustaleń dotyczących uwzględniania zachęt wynikających z ceny dwutlenku węgla i z ujednoliconych minimalnych poziomów opodatkowania paliw kopalnych.

Do dnia 1 stycznia 2028 r. Komisja przeprowadzi ocenę stosowania przepisów niniejszego ustępu i w odpowiednim czasie przedłoży wyniki tej oceny w sprawozdaniu dla Parlamentu Europejskiego i Rady. W stosownych przypadkach sprawozdaniu może towarzyszyć wniosek ustawodawczy dotyczący przydziału do dnia 31 grudnia 2034 r. nieprzekraczającej pewnego pułapu i ograniczonej w czasie liczby przydziałów, mający na celu dalsze zachęcanie do wykorzystywania paliw określonych w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, w szczególności do wykorzystywania paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego zgodnych z art. 25 dyrektywy (UE) 2018/2001 stosowanych w lotnictwie, których współczynnik emisji wynosi zero na podstawie załącznika IV lub na podstawie aktu wykonawczego przyjętego zgodnie z art. 14 niniejszej dyrektywy.

Od dnia 1 stycznia 2028 r. Komisja będzie oceniać stosowanie niniejszego ustępu w sprawozdaniach rocznych, które jest zobowiązana przedstawiać na podstawie art. 10 ust. 5.

7. W odniesieniu do lotów z lotnisk położonych w EOG na lotniska położone w EOG, Szwajcarii lub Zjednoczonym Królestwie, które w 2023 r. nie byłyby objęte EU ETS, łączną liczbę przydziałów, które mają zostać przyznane operatorom statków powietrznych, w tym z bezpłatnych przydziałów i sprzedaży aukcyjnej, zwiększa się do poziomu przydziałów, które otrzymaliby, gdyby byli objęci EU ETS w tym roku, pomniejszonego o współczynnik liniowy redukcji, o którym mowa w art. 9.

▼M14

8. Na zasadzie odstępstwa od art. 12 ust. 3, art. 14 ust. 3 i art. 16 państwa członkowskie uznają wymogi określone w tych przepisach za spełnione i nie podejmują działań przeciwko operatorom statków powietrznych w odniesieniu do uwolnionych do dnia 31 grudnia 2030 r. emisji z lotów między lotniskiem znajdującym się w regionie najbardziej oddalonym danego państwa członkowskiego a lotniskiem znajdującym się w tym samym państwie członkowskim, łącznie z innym lotniskiem znajdującym się w tym samym regionie najbardziej oddalonym lub w innym regionie najbardziej oddalonym tego samego państwa członkowskiego.

▼M2

Artykuł 3d

Metoda rozdzielania przydziałów dla lotnictwa w drodze sprzedaży aukcyjnej

▼M14

1. W latach 2024 i 2025 15 % przydziałów, o których mowa w art. 3c ust. 5 i 7, a także odpowiednio 25 % w 2024 r. i 50 % w 2025 r. z pozostałych 85 % tych przydziałów, które zostałyby przyznane bezpłatnie, rozdziela się w drodze sprzedaży aukcyjnej, z wyjątkiem liczby przydziałów, o których mowa w art. 3c ust. 6 i art. 10a ust. 8 akapit czwarty. Pozostałe przydziały na te lata przyznaje się bezpłatnie.

Od 1 stycznia 2026 r. całkowitą liczbę przydziałów, które zostałyby przyznane bezpłatnie w danym roku, rozdziela się w drodze sprzedaży aukcyjnej, z wyjątkiem liczby przydziałów, o których mowa w art. 3c ust. 6 i art. 10a ust. 8 akapit czwarty.

1a. Przydziały przyznawane bezpłatnie rozdziela się między operatorów statków powietrznych proporcjonalnie do ich udziału w zweryfikowanych emisjach z działań lotniczych zgłoszonych w 2023 r. W obliczeniach tych uwzględnia się również zweryfikowane emisje z działań lotniczych zgłoszone w odniesieniu do lotów, które będą objęte EU ETS dopiero od 1 stycznia 2024 r. Do 30 czerwca danego roku właściwe organy wydają przydziały, które są przyznawane bezpłatnie na ten rok.

———————

3. Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 23 aktów delegowanych w celu uzupełnienia niniejszej dyrektywy w zakresie szczegółowych ustaleń w sprawie sprzedaży aukcyjnej przez państwa członkowskie przydziałów dla lotnictwa zgodnie z ust. 1 i 1a niniejszego artykułu, w tym szczegółowych ustaleń dotyczących sprzedaży aukcyjnej, które są niezbędne do celów przekazywania części dochodów z tej sprzedaży aukcyjnej do budżetu ogólnego Unii jako zasobów własnych zgodnie z art. 311 akapit trzeci Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Liczba przydziałów, które w każdym okresie mają zostać sprzedane na aukcji przez każde państwo

▼M14

członkowskie, jest proporcjonalna do udziału tego państwa w łącznej ilości emisji dla lotnictwa przypisanych dla wszystkich państw członkowskich na dany rok odniesienia, raportowanych zgodnie z art. 14 ust. 3 i weryfikowanych zgodnie z art. 15. Dla każdego okresu, o którym mowa w art. 13, rokiem odniesienia jest rok kalendarzowy kończący się 24 miesiące przed początkiem okresu, do którego odnosi się sprzedaż aukcyjna. Akty delegowane zapewniają poszanowanie zasad określonych w art. 10 ust. 4 akapit pierwszy.

4. Państwa członkowskie określają sposób wykorzystania dochodów uzyskanych ze sprzedaży aukcyjnej uprawnień objętych niniejszym rozdziałem z wyjątkiem dochodów ustalonych jako zasoby własne zgodnie z art. 311 akapit trzeci TFUE i zapisanych w budżecie ogólnym Unii. Państwa członkowskie wykorzystują dochody uzyskane ze sprzedaży aukcyjnej przydziałów lub równowartość finansową tych dochodów zgodnie z art. 10 ust. 3 niniejszej dyrektywy.

▼M2

5. Dostarczenie Komisji informacji na podstawie niniejszej dyrektywy nie zwalnia państw członkowskich z obowiązku informowania określonego w art. 88 ust. 3 Traktatu.

▼M14

_____

▼M15

Artykuł 3g

Plany dotyczące monitorowania i raportowania

Administrujące państwo członkowskie zapewnia, by każdy operator statków powietrznych przedkładał właściwemu organowi w tym państwie członkowskim plan monitorowania, w którym określono środki służące monitorowaniu emisji, a także by takie plany były zatwierdzane przez właściwy organ zgodnie z aktami wykonawczymi, o których mowa w art. 14.

Artykuł 3ga

Zakres stosowania w odniesieniu do działalności w zakresie transportu morskiego

1. Przydział uprawnień i stosowanie wymogów dotyczących umarzania w odniesieniu do działalności w zakresie transportu morskiego mają zastosowanie do pięćdziesięciu procent (50 %) emisji ze statków odbywających rejsy, które wyruszają z portu zawinięcia podlegającego jurysdykcji państwa członkowskiego i przybywają do portu zawinięcia niepodlegającego jurysdykcji państwa członkowskiego; pięćdziesięciu procent (50 %) emisji ze statków odbywających rejsy, które wyruszają z portu zawinięcia niepodlegającego jurysdykcji państwa członkowskiego i przybywają do portu zawinięcia podlegającego jurysdykcji państwa członkowskiego; stu procent (100 %) emisji ze statków odbywających rejsy, które wyruszają z portu zawinięcia podlegającego jurysdykcji państwa członkowskiego i przybywają do portu zawinięcia podlegającego jurysdykcji państwa członkowskiego oraz stu procent (100 %) emisji ze statków w porcie zawinięcia podlegającym jurysdykcji państwa członkowskiego.

▼M15

2. Do dnia 31 grudnia 2023 r. Komisja w drodze aktów wykonawczych ustanawia wykaz sąsiadujących portów przeładunku kontenerów, a następnie aktualizuje ten wykaz co dwa lata do dnia 31 grudnia.

W tych aktach wykonawczych wskazuje się port jako sąsiadujący port przeładunku kontenerów, w przypadku gdy udział przeładunku kontenerów, mierzony w dwudziestostopowych jednostkach ekwiwalentnych, przekracza 65 % całkowitego ruchu kontenerowego w tym porcie w ostatnim dwunastomiesięcznym okresie, dla którego dostępne są odpowiednie dane, i w przypadku gdy port ten znajduje się poza Unią, ale mniej niż 300 mil morskich od portu podlegającego jurysdykcji państwa członkowskiego. Do celów niniejszego ustępu kontenery uznaje się za przeładowane, gdy są rozładowywane ze statku do portu wyłącznie w celu załadunku na inny statek. Wykaz ustanowiony przez Komisję zgodnie z akapitem pierwszym nie obejmuje portów znajdujących się w państwie trzecim, w odniesieniu do których to państwo trzecie skutecznie stosuje środki równoważne z niniejszą dyrektywą.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22a ust. 2.

3. Art. 9, 9a i 10 mają zastosowanie do działalności w zakresie transportu morskiego w taki sam sposób, w jaki mają zastosowanie do innych działań objętych EU ETS, z poniższym wyjątkiem, jeśli chodzi o zastosowanie art. 10.

Do dnia 31 grudnia 2030 r. określony odsetek uprawnień przydziela się państwom członkowskim, w których stosunek liczby przedsiębiorstw żeglugowych, za które byłyby odpowiedzialne zgodnie z art. 3gf, do liczby ich ludności w 2020 r. i w oparciu o dane dostępne za lata 2018–2020, wynosi ponad 15 przedsiębiorstw żeglugowych na milion mieszkańców. Ta liczba uprawnień odpowiada 3,5 % dodatkowej ilości uprawnień w wyniku zwiększenia pułapu dla transportu morskiego, o którym mowa w art. 9 ust. 3, w danym roku. W latach 2024 i 2025 liczbę uprawnień mnoży się dodatkowo przez wartości procentowe mające zastosowanie do danego roku zgodnie z art. 3gb ust. 1 lit. a) i b). Dochody uzyskane ze sprzedaży na aukcji tego udziału uprawnień powinny zostać wykorzystane do celów, o których mowa w art. 10 ust. 3 pierwszy akapit lit. g) w odniesieniu do sektora morskiego oraz o których mowa w lit. f) i i). 50 % liczby uprawnień rozdziela się między odpowiednie państwa członkowskie według odsetka przedsiębiorstw żeglugowych, za które są one odpowiedzialne, a pozostałą część rozdziela się między nie w równych częściach.

Artykuł 3gb

Stopniowe wprowadzanie wymogów dla transportu morskiego

Przedsiębiorstwa żeglugowe są zobowiązane do przekazania do umorzenia uprawnień według następującego harmonogramu:

▼M15

a) 40 % zweryfikowanych emisji zgłoszonych za 2024 r., które podlegałyby wymogom dotyczącym umorzenia zgodnie z art. 12;

b) 70 % zweryfikowanych emisji zgłoszonych za 2025 r., które podlegałyby wymogom dotyczącym umorzenia zgodnie z art. 12;

c) 100 % zweryfikowanych emisji zgłoszonych za rok 2026 i każdy następny rok po tej dacie zgodnie z art. 12.

Gdy umarza się mniejszą liczbę uprawnień w porównaniu ze zweryfikowanymi emisjami z transportu morskiego za lata 2024 i 2025, po ustaleniu różnicy między zweryfikowanymi emisjami a umorzonymi uprawnieniami w odniesieniu do każdego roku, liczbę uprawnień odpowiadającą tej różnicy anuluje się, a nie rozdziela w drodze sprzedaży aukcyjnej zgodnie z art. 10.

Artykuł 3gc

Przepisy dotyczące przenoszenia kosztów EU ETS z przedsiębiorstwa żeglugowego do innego podmiotu

Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, aby w przypadku, gdy ostateczną odpowiedzialność za zakup paliwa lub eksploatację statku, lub za obie kwestie, przejmuje podmiot inny niż przedsiębiorstwo żeglugowe, zgodnie z zawartą między tymi podmiotami umową, określone w postanowieniu umownym, przedsiębiorstwo żeglugowe miało prawo do zwrotu przez ten podmiot kosztów wynikających z umorzenia uprawnień.

Do celów niniejszego artykułu „eksploatacja statku” oznacza określenie przewożonego ładunku, trasy i prędkości statku. Przedsiębiorstwo żeglugowe pozostaje podmiotem odpowiedzialnym za umorzenie uprawnień zgodnie z wymogami art. 3gb i art. 12 oraz za ogólną zgodność z przepisami prawa krajowego transponującymi niniejszą dyrektywę. Państwa członkowskie zapewniają, aby przedsiębiorstwa żeglugowe, za które odpowiadają, wywiązywały się ze swoich obowiązków w zakresie umarzania uprawnień na mocy art. 3gb i 12, niezależnie od uprawnienia takich przedsiębiorstw żeglugowych do otrzymania zwrotu kosztów wynikających z umarzania przez operatorów komercyjnych.

Artykuł 3gd

Monitorowanie i raportowanie emisji z transportu morskiego

W odniesieniu do emisji wynikających z działalności w zakresie transportu morskiego wymienionej w załączniku I do niniejszej dyrektywy organ administrujący właściwy dla przedsiębiorstwa żeglugowego zapewnia, by podlegające mu przedsiębiorstwo żeglugowe monitorowało i raportowało odpowiednie parametry w trakcie okresu sprawozdawczego i przekazywało mu zagregowane dane dotyczące emisji na poziomie przedsiębiorstwa zgodnie z rozdziałem II rozporządzenia (UE) 2015/757.

▼M15

Artykuł 3ge

Zasady weryfikacji i akredytacji dla emisji z transportu morskiego

Organ administrujący właściwy dla przedsiębiorstwa żeglugowego zapewnia, aby raportowanie zagregowanych danych dotyczących emisji na poziomie przedsiębiorstwa żeglugowego na podstawie art. 3gd niniejszej dyrektywy było weryfikowane zgodnie z zasadami weryfikacji i akredytacji określonymi w rozdziale III rozporządzenia (UE) 2015/757.

Artykuł 3gf

Organ administrujący właściwy dla przedsiębiorstwa żeglugowego

1. Organem administrującym właściwy dla przedsiębiorstwa żeglugowego jest:

a) w przypadku przedsiębiorstwa żeglugowego zarejestrowanego w państwie członkowskim – państwo członkowskie, w którym jest zarejestrowane to przedsiębiorstwo żeglugowe;

b) w przypadku przedsiębiorstwa żeglugowego, które nie jest zarejestrowane w państwie członkowskim – państwo członkowskie z największą szacunkową liczbą zawinięć do portów podczas rejsów wykonanych przez to przedsiębiorstwo żeglugowe w ciągu poprzednich czterech lat monitorowania i objętych zakresem stosowania określonym w art. 3ga;

c) w przypadku przedsiębiorstwa żeglugowego, które nie jest zarejestrowane w żadnym z państw członkowskich i w ciągu poprzednich czterech lat monitorowania nie odbyło żadnego rejsu objętego zakresem stosowania określonym w art. 3ga – państwo członkowskie, do którego zawinął statek należący do tego przedsiębiorstwa żeglugowego lub z którego rozpoczął lub w którym zakończył swój pierwszy rejs objęty zakresem stosowania określonym w tym artykule.

2. Na podstawie najlepszych dostępnych informacji Komisja w drodze aktów wykonawczych ustanawia:

a) przed dniem 1 lutego 2024 r. wykaz przedsiębiorstw żeglugowych prowadzących działalność w zakresie transportu morskiego określoną w załączniku I, które w dniu 1 stycznia 2024 r. lub ze skutkiem od tego dnia były objęte zakresem określonym w art. 3ga, w którym to wykazie Komisja wskaże organ administrujący właściwy dla przedsiębiorstwa żeglugowego zgodnie z ust. 1 tego artykułu;

b) przed dniem 1 lutego 2026 r. a następnie co dwa lata po tej dacie – zaktualizowany wykaz w celu przypisania przedsiębiorstw żeglugowych zarejestrowanych w jednym z państw członkowskich innemu organowi administrującemu właściwemu dla przedsiębiorstwa żeglugowego, jeżeli zmieniły one państwo członkowskie rejestracji w Unii zgodnie z ust. 1 lit. a) niniejszego artykułu, lub w celu uwzględnienia przedsiębiorstw żeglugowych, które w późniejszym okresie prowadziły działalność w zakresie transportu morskiego wymienioną w załączniku I, objętą zakresem stosowania określonym w art. 3ga, zgodnie z ust. 1 lit. c) niniejszego artykułu; oraz

▼M15

c) przed dniem 1 lutego 2028 r. a następnie co cztery lata– zaktualizowany wykaz w celu przypisania przedsiębiorstw żeglugowych, które nie są zarejestrowane w żadnym państwie członkowskim, innemu organowi administrującemu właściwemu dla przedsiębiorstwa żeglugowego zgodnie z ust. 1 lit. b) niniejszego artykułu.

3. Organ administrujący właściwy dla przedsiębiorstwa żeglugowego, który zgodnie z wykazem sporządzonym zgodnie z ust. 2 jest odpowiedzialny za przedsiębiorstwo żeglugowe, zachowuje tę odpowiedzialność niezależnie od późniejszych zmian w działalności lub rejestracji tego przedsiębiorstwa żeglugowego do czasu ujęcia tych zmian w zaktualizowanym wykazie.

4. Komisja przyjmuje akty wykonawcze w celu ustanowienia szczegółowych zasad dotyczących administrowania przedsiębiorstwami żeglugowymi przez organy administrujące właściwe dla przedsiębiorstwa żeglugowego na podstawie niniejszej dyrektywy. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22a ust. 2.

Artykuł 3gg

Raportowanie i przeglądy

1. W przypadku przyjęcia przez Międzynarodową Organizację Morską (IMO) globalnego środka rynkowego w celu redukcji emisji gazów cieplarnianych z transportu morskiego Komisja dokona przeglądu niniejszej dyrektywy w świetle przyjętego środka.

W tym celu Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie w terminie 18 miesięcy od przyjęcia takiego globalnego środka rynkowego i przed datą rozpoczęcia jego stosowania. W sprawozdaniu tym Komisja bada globalny środek rynkowy pod kątem:

a) jego ambicji w świetle celów porozumienia paryskiego;

b) jego ogólnej integralności środowiskowej, w tym w porównaniu z przepisami niniejszej dyrektywy dotyczącymi transportu morskiego; oraz

c) wszelkich kwestii związanych ze spójnością między EU ETS a tym środkiem.

W stosownych przypadkach Komisja może dołączyć do sprawozdania, o którym mowa w akapicie drugim niniejszego ustępu, wniosek ustawodawczy w sprawie zmiany tej dyrektywy w sposób spójny z unijnym celem klimatycznym na 2030 r. i celem neutralności klimatycznej określonym w rozporządzeniu (UE) 2021/1119, a także w celu zachowania integralności środowiskowej i skuteczności unijnych działań w dziedzinie klimatu, aby zapewnić spójność między wdrażaniem globalnego środka rynkowego przyjętego a EU ETS, unikając jednocześnie wszelkich znacznych podwójnych obciążeń.

▼M15

2. Jeżeli do 2028 r. IMO nie przyjmie globalnego środka rynkowego mającego na celu redukcję emisji gazów cieplarnianych z transportu morskiego zgodnie z celami porozumienia paryskiego i co najmniej do poziomu porównywalnego z poziomem wynikającym ze środków unijnych podjętych na mocy niniejszej dyrektywy, Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie, w którym zbada potrzebę zastosowania przydziału uprawnień i wymogów dotyczących umarzania w odniesieniu do ponad pięćdziesięciu procent (50 %) emisji ze statków odbywających rejsy między portem zawinięcia podlegającym jurysdykcji państwa członkowskiego a portem zawinięcia znajdującym się poza jurysdykcją państwa członkowskiego, w świetle celów porozumienia paryskiego. W sprawozdaniu tym Komisja uwzględnia w szczególności postępy na szczeblu IMO i bada, czy jakiekolwiek państwo trzecie posiada środek rynkowy równoważny z niniejszą dyrektywą, oraz ocenia ryzyko nasilenia praktyk unikowych, w tym poprzez przejście na inne rodzaje transportu lub przeniesienie węzłów portowych do portów poza Unią.

W stosownym przypadku sprawozdaniu, o którym mowa w akapicie pierwszym, towarzyszy wniosek legislacyjny dotyczący zmian niniejszej dyrektywy.

3. Komisja monitoruje wdrażanie niniejszego rozdziału w odniesieniu do transportu morskiego, zwłaszcza w celu wykrywania przypadków unikania przepisów, aby zapobiegać takim przypadkom na wczesnym etapie, w tym również z uwzględnieniem najbardziej oddalonych regionów, i począwszy od 2024 r. co dwa lata przedkłada sprawozdania na temat wdrożenia niniejszego rozdziału w odniesieniu do transportu morskiego oraz na temat możliwych tendencji dotyczących przedsiębiorstw żeglugowych, które próbują uniknąć podlegania wymogom niniejszej dyrektywy. Komisja monitoruje również skutki w odniesieniu m.in. do możliwego wzrostu kosztów transportu, zakłóceń rynku i zmian w ruchu portowym, takich jak omijanie portów czy przenoszenie węzłów przeładunkowych, ogólnej konkurencyjności sektora morskiego w państwach członkowskich, a w szczególności wpływ na usługi żeglugowe będące podstawowymi usługami ciągłości terytorialnej. W stosownych przypadkach Komisja proponuje środki mające na celu skuteczne wdrożenie niniejszego rozdziału w odniesieniu do transportu morskiego, w szczególności środki mające na celu zaradzenie wspomnianym tendencjom w odniesieniu do przedsiębiorstw żeglugowych próbujących unikać podlegania wymogom niniejszej dyrektywy.

4. Nie później niż do 30 września 2028 r. Komisja ocenia, czy celowe jest przedłużenie stosowania art. 3ga ust. 3 akapit drugi na okres po 31 grudnia 2030 r., i w stosownym przypadku przedkłada odpowiedni wniosek ustawodawczy.

5. Nie później niż do 31 grudnia 2026 r. Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie, w którym analizuje wykonalność oraz skutki gospodarcze, środowiskowe i społeczne włączenia do niniejszej dyrektywy emisji ze statków, w tym statków typu offshore, o pojemności brutto poniżej 5 000 jednostek, ale nie mniejszej niż 400 jednostek, opierając się przy tym w szczególności na analizie towarzyszącej przeglądowi rozporządzenia (UE) 2015/757, który ma zostać przeprowadzony do 31 grudnia 2024 r.

▼M15

W sprawozdaniu tym uwzględnia się również wzajemne powiązania między niniejszą dyrektywą a rozporządzeniem (UE) 2015/757 i wykorzystuje się doświadczenia zebrane przy stosowaniu tego rozporządzenia. W sprawozdaniu tym Komisja zbada również, w jaki sposób niniejsza dyrektywa może najlepiej uwzględnić wykorzystanie odnawialnych i niskoemisyjnych paliw morskich w całym cyklu życia. W stosownych przypadkach, sprawozdaniu mogą towarzyszyć wnioski ustawodawcze.

▼M2

ROZDZIAŁ III

INSTALACJE STACJONARNE

▼M15

Artykuł 3h

Zakres

Przepisy niniejszego rozdziału mają zastosowanie do zezwoleń na emisję gazów cieplarnianych oraz do przydzielania i wydawania uprawnień w odniesieniu do działalności wymienionej w załączniku I innej niż działalność lotnicza i działalność w zakresie transportu morskiego.

▼M4

Artykuł 4

Zezwolenia na emisję gazów cieplarnianych

Państwa członkowskie zapewniają, aby od dnia 1 stycznia 2005 r., żadna instalacja nie prowadziła jakichkolwiek działań wymienionych w załączniku I powodujących emisje określone w odniesieniu do tego działania, chyba że prowadzący instalację posiada zezwolenie wydane przez właściwy organ zgodnie z art. 5 i 6 lub instalacja wyłączona jest z ►M9 EU ETS ◄ na mocy art. 27. Ma to zastosowanie również do instalacji włączonych na mocy art. 24.

▼B

Artykuł 5

Wnioski o pozwolenie na emisję gazów cieplarnianych

Wniosek skierowany do właściwego organu, o wydanie pozwolenia na emisje gazów cieplarnianych zawiera opis:

a) instalacji oraz jej czynności łącznie z wykorzystywanymi technologiami;

b) surowców oraz materiałów pomocniczych, których wykorzystanie może prowadzić do emisji gazów wymienionych w załączniku I;

c) źródła emisji gazów wymienionych w załączniku I z instalacji; oraz

▼M4

d) planowane środki mające na celu monitorowanie oraz raportowanie emisji zgodnie z ►M9 aktami ◄, o których mowa w art. 14.

▼B

Wnioski zawierają również podsumowanie danych szczegółowych o charakterze nietechnicznym wskazanych w akapicie pierwszym.

Artykuł 6

Warunki dotyczące pozwoleń na emisje gazów cieplarnianych oraz treść pozwoleń

1. Właściwy organ wydaje pozwolenie na emisje gazów cieplarnianych przyznające zezwolenie na emisję gazów cieplarnianych ze wszystkich lub części instalacji jeśli jest przekonany, że operator jest zdolny do monitorowania oraz składania sprawozdań z emisji.

Pozwolenie na emisje gazów cieplarnianych może obejmować jedną lub więcej instalacji położonych w tym samym miejscu, którymi kieruje ten sam operator.

▼M9

_____

▼B

2. Pozwolenia na emisje gazów cieplarnianych zawierają co następuje:

a) nazwisko (nazwę) i adres operatora;

b) opis działań oraz emisji z instalacji;

▼M4

c) plan monitorowania spełniający wymogi ►M9 aktów ◄, o których mowa w art. 14. Państwa członkowskie zezwalają prowadzącym instalacje na uaktualnianie planów monitorowania bez obowiązku zmiany zezwolenia. Prowadzący instalacje przedstawiają każdy uaktualniony plan monitorowania właściwym organom do zatwierdzenia;

▼B

d) wymogi sprawozdawczości; oraz

▼M15

e) zobowiązanie do umorzenia przydziałów odpowiadających całkowitej ilości emisji z instalacji wygenerowanych w każdym roku kalendarzowym, zweryfikowanych zgodnie z art. 15, w terminie określonym w art. 12 ust. 3.

▼M4

Artykuł 7

Zmiany dotyczące instalacji

Prowadzący instalacje informują właściwy organ o wszelkich planowanych zmianach w charakterze lub funkcjonowaniu instalacji, lub o każdym rozszerzeniu lub znaczącym zmniejszeniu jej mocy, która może wymagać uaktualnienia zezwolenia na emisję gazów cieplarnianych. W stosownych przypadkach właściwe organy uaktualniają zezwolenie. W przypadku gdy zmienia się tożsamość prowadzącego instalację, właściwy organ uaktualnia zezwolenie w celu uwzględnienia nazwy (nazwiska) i adresu nowego prowadzącego instalację.

▼M15

Artykuł 8

Koordynacja z dyrektywą 2010/75/UE

Państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do zapewnienia, by w przypadku gdy instalacje będą prowadziły działalność wymienioną w załączniku do dyrektywy 2010/75/UE, warunki i procedura wydawania pozwolenia na emisję gazów cieplarnianych były skoordynowane z warunkami i procedurą dotyczącymi wydania pozwolenia przewidzianego w tej dyrektywie. Wymogi ustanowione w art. 5, 6 oraz 7 niniejszej dyrektywy mogą zostać włączone do procedur przewidzianych w dyrektywie 2010/75/UE.

Komisja dokonuje przeglądu skuteczności synergii z dyrektywą 2010/75/UE. Zezwolenia dotyczące środowiska i klimatu zostaną skoordynowane, aby zapewnić skuteczną i szybszą realizację środków niezbędnych do osiągnięcia celów klimatycznych i energetycznych Unii. Komisja może przedłożyć Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie w kontekście wszelkich przyszłych przeglądów niniejszej dyrektywy.

▼M4

Artykuł 9

Liczba uprawnień w całej ►M9 Unii ◄

Począwszy od 2013 r., liczba wydawanych corocznie w całej ►M9 Unii ◄ uprawnień ulega zmniejszeniu w sposób liniowy, przy czym za punkt wyjścia przyjmuje się wartość z połowy okresu 2008–2012. Liczba uprawnień ulega zmniejszeniu o współczynnik liniowy wynoszący 1,74 % w odniesieniu do średniej całkowitej rocznej liczby uprawnień wydanych przez państwa członkowskie zgodnie z decyzjami Komisji dotyczącymi ich krajowych planów rozdziału uprawnień na lata 2008–2012. ►A1 W związku z przystąpieniem Chorwacji liczba wydawanych w całej ►M9 Unii ◄ uprawnień zostanie zwiększona jedynie o liczbę uprawnień, które Chorwacja sprzeda na aukcji zgodnie z art. 10 ust. 1. ◄

▼M9

Począwszy od 2021 roku, współczynnik liniowy wynosi 2,2 %.

▼M15

W 2024 roku liczbę uprawnień w całej Unii zmniejsza się o 90 mln uprawnień. W 2026 roku liczbę uprawnień w całej Unii zmniejsza się o 27 mln uprawnień. W 2024 roku liczbę uprawnień w całej Unii zwiększa się o 78,4 mln uprawnień dla transportu morskiego. Współczynnik liniowy wynosi 4,3 % od 2024 do 2027 r. i 4,4 % od 2028 r. Współczynnik liniowy ma również zastosowanie do uprawnień odpowiadających średnim emisjom z działalności w zakresie transportu morskiego zgłoszonym zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2015/757 za lata 2018 i 2019, o których mowa w art. 3ga niniejszej dyrektywy. Komisja publikuje liczbę uprawnień w całej Unii w terminie 6 września 2023 r.

Odpowiednio od 1 stycznia 2026 r. i 1 stycznia 2027 r. liczbę uprawnień zwiększa się w celu uwzględnienia emisji gazów cieplarnianych innych niż emisje CO_2 z działalności w zakresie transportu morskiego

▼M15

oraz uwzględnienia emisji ze statków typu offshore w oparciu o ich emisje za ostatni rok, dla którego dostępne są dane. Niezależnie od art. 10 ust. 1 uprawnienia wynikające ze zwiększenia przydziału udostępnia się w celu wsparcia innowacji zgodnie z art. 10a ust. 8.

▼M4

Artykuł 9a

Dostosowanie liczby uprawnień w całej ►M9 Unii ◄

1. W odniesieniu do instalacji, które zgodnie z art. 24 ust. 1 zostały objęte ►M9 EU ETS ◄ w okresie 2008–2012, liczba uprawnień, która mają być wydane od dnia 1 stycznia 2013 r., jest dostosowywana w celu odzwierciedlenia średniej rocznej liczby uprawnień wydawanych w odniesieniu do tych instalacji w okresie, w którym zostały one objęte systemem, skorygowana współczynnikiem liniowym, o którym mowa w art. 9.

2. W odniesieniu do instalacji prowadzących działania wymienione w załączniku I, które są objęte ►M9 EU ETS ◄ dopiero od 2013 r., państwa członkowskie zapewniają, aby prowadzący takie instalacje przedkładali właściwemu organowi należycie uzasadnione i zweryfikowane przez niezależnego weryfikatora dane dotyczące emisji, tak aby zostały one uwzględnione przy dostosowaniu liczby uprawnień w całej ►M9 Unii ◄, które mają być wydane.

Wszelkie takie dane przekazywane są właściwemu organowi do dnia 30 kwietnia 2010 r., zgodnie z przepisami przyjętymi na mocy art. 14 ust. 1.

Jeżeli przekazane dane są należycie uzasadnione, właściwy organ powiadamia o tym Komisję do dnia 30 czerwca 2010 r. i liczba uprawnień, które mają być wydane, zostaje odpowiednio skorygowana współczynnikiem liniowym, o którym mowa w art. 9. W przypadku instalacji emitujących gazy cieplarniane inne niż CO_2 właściwy organ może zgłosić niższą wielkość emisji, zgodnie z możliwościami tych instalacji w zakresie redukcji.

3. Do dnia 30 września 2010 r. Komisja publikuje dostosowaną liczbę uprawnień, o której mowa w ust. 1 i 2.

4. W odniesieniu do instalacji wyłączonych z ►M9 EU ETS ◄ zgodnie z art. 27 liczba uprawnień, które mają być wydane w całej ►M9 Unii ◄ od dnia 1 stycznia 2013 r. zostaje odpowiednio obniżona, aby odzwierciedlić roczne średnie zweryfikowane emisje z tych instalacji w latach 2008–2010, skorygowane współczynnikiem liniowym, o którym mowa w art. 9.

▼M4

Artykuł 10

Sprzedaż uprawnień na aukcji

▼M9

1. Począwszy od 2019 roku państwa członkowskie sprzedają na aukcji wszystkie uprawnienia, które nie są przyznawane bezpłatnie zgodnie z art. 10a i 10c niniejszej dyrektywy i które nie zostały umieszczone w rezerwie stabilności rynkowej ustanowionej decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/1814 ([1]) („rezerwa stabilności rynkowej") lub anulowane zgodnie z art. 12 ust. 4 niniejszej dyrektywy.

Począwszy od 2021 roku i bez uszczerbku dla ewentualnej redukcji zgodnie z art. 10a ust. 5a udział uprawnień, które mają zostać sprzedane na aukcji, wynosi 57 %.

▼M15

2 % całkowitej liczby uprawnień w latach 2021–2030 jest sprzedawanych na aukcji w celu ustanowienia funduszu na rzecz poprawy efektywności energetycznej i modernizacji systemów energetycznych niektórych państw członkowskich (zwanych dalej „beneficjentami"), określonego w art. 10d (zwanego dalej „funduszem modernizacyjnym"). W przypadku tej liczby uprawnień państwami członkowskimi będącymi beneficjentami są państwa członkowskie, w których PKB na mieszkańca według cen rynkowych wyniósł w 2013 r. poniżej 60 % średniej unijnej. Środki finansowe odpowiadające tej liczbie uprawnień są rozdzielane zgodnie z załącznikiem IIb część A.

Ponadto 2,5 % całkowitej liczby uprawnień w latach 2024–2030 jest sprzedawane na aukcji na potrzeby funduszu modernizacyjnego. W przypadku tej liczby uprawnień państwami członkowskimi będącymi beneficjentami są państwa członkowskie, w których PKB na mieszkańca według cen rynkowych wyniósł w latach 2016–2018 poniżej 75 % średniej unijnej. Środki finansowe odpowiadające tej liczbie uprawnień są rozdzielane zgodnie z załącznikiem IIb część B.

▼M9

Całkowita pozostała liczba uprawnień, które mają zostać sprzedane na aukcji przez państwa członkowskie, jest rozdzielana zgodnie z ust. 2.

▼M7

1a. Jeżeli wolumen uprawnień przeznaczonych do sprzedaży na aukcji przez państwa członkowskie w ostatnim roku każdego okresu, o którym mowa w ►M9 art. 13 ◄ niniejszej dyrektywy, przekracza o ponad 30 % oczekiwany średni wolumen uprawnień przeznaczonych do sprzedaży na aukcji w ciągu pierwszych dwóch lat następnego okresu przed zastosowaniem art. 1 ust. 5 decyzji (UE) 2015/1814, dwie trzecie różnicy między tymi wolumenami odejmuje się od uprawnień przeznaczonych do sprzedaży na aukcji w ciągu ostatniego roku danego okresu i dodaje w równych ratach do wolumenów przeznaczonych do sprzedaży na aukcji przez państwa członkowskie w ciągu pierwszych dwóch lat kolejnego okresu.

([1]) Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/1814 z dnia 6 października 2015 r. w sprawie ustanowienia i funkcjonowania rezerwy stabilności rynkowej dla unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych i zmiany dyrektywy 2003/87/WE (Dz.U. L 264 z 9.10.2015, s. 1).

▼M4

2. Całkowita liczba uprawnień, które mają być sprzedane na aukcji przez państwa członkowskie, składa się z:

a) ►M9 90 % ◄ całkowitej liczby uprawnień, które mają być sprzedane na aukcji, rozdzielonych między państwa członkowskie w proporcjach odpowiadających udziałowi danego państwa członkowskiego w zweryfikowanych emisjach w ramach ►M9 EU ETS ◄ za rok 2005 lub w średnich emisjach w latach 2005–2007, w zależności od tego, która z tych wielkości jest większa;

▼M9

b) 10 % całkowitej liczby uprawnień, które mają zostać sprzedane na aukcji, rozdzielonych między określone państwa członkowskie w interesie solidarności, wzrostu i połączeń międzysystemowych w Unii, zwiększając w ten sposób liczbę uprawnień, które te państwa członkowskie sprzedają na aukcji na podstawie lit. a), o wartości procentowe określone w załączniku IIa;

_____

▼M4

Na użytek lit. a), w odniesieniu do państw członkowskich, które nie uczestniczyły w ►M9 EU ETS ◄ w 2005 r., ich udziały są obliczane przy wykorzystaniu ich zweryfikowanych emisji w ramach ►M9 EU ETS ◄ w roku 2007.

▼M9

Jeśli jest to konieczne, wartości procentowe, o których mowa w lit. b), dostosowuje się proporcjonalnie, aby zapewnić rozdzielenie w wysokości 10 %.

▼M15

3. Państwa członkowskie określają sposób wykorzystywania dochodów z aukcji, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, z wyjątkiem dochodów określonych jako zasoby własne zgodnie z art. 311 akapit trzeci TFUE i uwzględnionych w budżecie Unii. Państwa członkowskie wykorzystują te dochody, z wyjątkiem dochodów przeznaczonych na rekompensatę pośrednich kosztów emisji, o których mowa w art. 10a ust. 6 niniejszej dyrektywy, lub ich równowartość finansową, na co najmniej jeden z następujących celów:

▼M4

a) redukcja emisji gazów cieplarnianych, w tym przez wkład na rzecz Globalnego Funduszu Efektywności Energetycznej oraz Energii Odnawialnej oraz na rzecz Funduszu Adaptacyjnego wprowadzonego w życie na konferencji w sprawie zmian klimatu w Poznaniu (COP 14 i COP/MOP 4), adaptacja do skutków zmian klimatu oraz finansowanie prac badawczo-rozwojowych oraz projektów demonstracyjnych w zakresie zmniejszania emisji i adaptacji do zmian klimatu, w tym udział w inicjatywach realizowanych w ramach europejskiego strategicznego planu w dziedzinie technologii energetycznych i Europejskich Platform Technologicznych;

▼M15

b) rozwój energii ze źródeł odnawialnych oraz elektroenergetycznych sieci przesyłowych w celu realizacji zobowiązania Unii dotyczącego energii ze źródeł odnawialnych oraz założeń dotyczących połączeń międzysystemowych, jak również rozwój innych technologii przyczyniających się do przejścia na bezpieczną i zrównoważoną gospodarkę niskoemisyjną oraz pomoc w realizacji zobowiązania Unii dotyczącego zwiększenia efektywności energetycznej do poziomu ustalonego w odpowiednich aktach ustawodawczych, w tym wytwarzanie energii elektrycznej przez prosumentów energii odnawialnej i społeczności energetyczne działające w zakresie energii odnawialnej;

c) środki mające na celu unikanie wylesiania, wspieranie ochrony i odtwarzania torfowisk, lasów i innych ekosystemów lądowych czy morskich, w tym środki przyczyniające się do ich ochrony i renaturalizacji oraz lepszego zarządzania nimi, zwłaszcza w odniesieniu do chronionych obszarów morskich, a także środki mające na celu zwiększenie zalesiania i ponownego zalesiania sprzyjającego różnorodności biologicznej, w tym również w krajach rozwijających się, które ratyfikowały porozumienie paryskie, jak również środki mające na celu transfer technologii i ułatwienie adaptacji do niekorzystnych skutków zmian klimatu w tych krajach;

d) pochłanianie dwutlenku węgla przez lasy i gleby w Unii;

e) bezpieczne dla środowiska wychwytywanie i geologiczne składowanie CO_2, w szczególności pochodzącego z elektrowni opalanych stałym paliwem kopalnym oraz z szeregu sektorów i podsektorów przemysłu, również w krajach trzecich, a także innowacyjne technologie usuwania dwutlenku węgla, takie jak bezpośrednie wychwytywanie go z powietrza i składowanie;

f) inwestowanie w formy transportu, które w znacznym stopniu przyczyniają się do dekarbonizacji tego sektora, oraz przyspieszenie przechodzenia na takie formy transportu, w tym rozwój przyjaznych dla klimatu kolejowych przewozów pasażerskich i towarowych oraz usług i technologii autobusowych, środki służące dekarbonizacji sektora morskiego, w tym poprawa efektywności energetycznej statków, portów, innowacyjnych technologii i infrastruktury, oraz zrównoważone paliwa alternatywne, takie jak wodór i amoniak, które są produkowane ze źródeł odnawialnych, oraz bezemisyjne technologie napędu, a także finansowanie środków wspierających dekarbonizację portów lotniczych zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych, uchylającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/94/UE, oraz rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zapewnienia równych warunków działania dla zrównoważonego transportu lotniczego;

▼M4

g) finansowanie badań i rozwoju w zakresie efektywności energetycznej oraz czystych technologii w sektorach objętych niniejszą dyrektywą;

▼M15

h) środki służące poprawie efektywności energetycznej systemów lokalnego ogrzewania i izolacji budynków oraz wspieranie systemów ogrzewania i chłodzenia wykorzystujących odnawialne źródła energii lub wspieranie gruntownej i stopniowej gruntownej renowacji budynków zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE ([1]), począwszy od renowacji budynków o najgorszej charakterystyce energetycznej;

ha) udzielanie wsparcia finansowego w celu uwzględnienia aspektów społecznych w gospodarstwach domowych o niższych i średnich dochodach, w tym poprzez zmniejszenie podatków zakłócających i ukierunkowane obniżki ceł i opłat od energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych;

hb) finansowanie krajowych programów dywidend klimatycznych o potwierdzonym pozytywnym wpływie na środowisko udokumentowanym w sprawozdaniu rocznym, o którym mowa w art. 19 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 ([2]).

▼M4

i) pokrycie wydatków administracyjnych związanych z zarządzaniem ►M9 EU ETS ◄;

▼M9

j) finansowanie działań w związku ze zmianą klimatu w mało odpornych państwach trzecich, w tym przystosowanie się do skutków zmiany klimatu;

▼M15

k) wspieranie nabywania umiejętności i poszukiwania nowych miejsc pracy przez pracowników, aby przyczynić się do sprawiedliwego przejścia na gospodarkę neutralną dla klimatu, w szczególności w regionach, których najbardziej dotyczy transformacja miejsc pracy, w ścisłej współpracy z partnerami społecznymi, a także inwestowanie w podnoszenie i przekwalifikowanie pracowników, na których transformacja może mieć wpływ, w tym pracowników w transporcie morskim;

l) ograniczenie rezydualnego ryzyka ucieczki emisji w sektorach objętych załącznikiem I do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/956 ([3]), wspieranie transformacji i propagowanie dekarbonizacji zgodnie z zasadami pomocy państwa.

([1]) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (Dz.U. L 153 z 18.6.2010, s. 13).

([2]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (EU) 2015/652 oraz uchylenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 1).

([3]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/956 z dnia 10 maja 2023 r. ustanawiające mechanizm dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO_2 (Dz.U. L 130 z 16.5.2023, s. 52).

▼M15

Określając wykorzystanie dochodów uzyskanych ze sprzedaży uprawnień na aukcji, państwa członkowskie uwzględniają potrzebę dalszego zwiększania międzynarodowego finansowania działań w związku ze zmianą klimatu w podatnych na zagrożenia państwach trzecich, o których mowa w akapicie pierwszym lit. j).

Przyjmuje się, że państwa członkowskie spełniają wymogi ustanowione w przepisach niniejszego ustępu, jeżeli przyjmują i wprowadzają w życie polityki wsparcia podatkowego lub finansowego, w tym w szczególności w krajach rozwijających się, lub krajowe polityki regulacyjne mobilizujące wsparcie finansowe, ustanowione w celach określonych w akapicie pierwszym i mające wartość odpowiadającą poziomowi dochodów, o których mowa w akapicie pierwszym.

Państwa członkowskie informują Komisję o wykorzystaniu dochodów i o działaniach podjętych na podstawie niniejszego ustępu w swoich sprawozdaniach przedkładanych na podstawie art. 19 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2018/1999, określając w stosownych i odpowiednich przypadkach, jakie dochody zostały wykorzystane i jakie działania zostały podjęte w celu wdrożenia ich zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu, przedłożonego zgodnie z tym rozporządzeniem, oraz terytorialnego planu sprawiedliwej transformacji przygotowanego zgodnie z art. 11 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056 ([1]).

Sprawozdania są wystarczająco szczegółowe, aby umożliwić Komisji ocenę przestrzegania przez państwa członkowskie przepisów akapitu pierwszego.

▼M9

4. ►M15 W celu uzupełnienia niniejszej dyrektywy Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 23 niniejszej dyrektywy dotyczących harmonogramu, kwestii administracyjnych oraz pozostałych aspektów sprzedaży na aukcji, w tym warunków sprzedaży aukcyjnej, jakie są niezbędne do przekazywania części dochodów do budżetu Unii jako zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel, zgodnie z art. 30d ust. 4 niniejszej dyrektywy, lub jako zasobów własnych, zgodnie z art. 311 akapit trzeci TFUE, aby zapewnić prowadzenie tej sprzedaży w sposób otwarty, przejrzysty, zharmonizowany i niedyskryminujący. W tym celu proces musi być przewidywalny, w szczególności w odniesieniu do harmonogramu i przebiegu aukcji oraz szacunkowej liczby uprawnień, które mają być udostępnione. ◄

Niniejsze akty delegowane zapewniają takie zaprojektowanie sprzedaży aukcyjnej, aby:

a) operatorzy, a w szczególności wszystkie małe i średnie przedsiębiorstwa objęte EU ETS, miały pełny, uczciwy i sprawiedliwy dostęp do aukcji;

b) wszyscy uczestnicy mieli dostęp do tych samych informacji w tym samym czasie, oraz aby uczestnicy nie zakłócali przebiegu aukcji;

([1]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 1).

▼M9

c) organizacja aukcji i udział w nich były opłacalne i nie prowadziły do nieuzasadnionych kosztów administracyjnych; oraz

d) przyznać małym podmiotom dostęp do uprawnień.

▼M4

Państwa członkowskie składają sprawozdania dotyczące właściwego wdrażania zasad aukcji w odniesieniu do każdej aukcji, w szczególności w zakresie uczciwego i otwartego dostępu, przejrzystości, kształtowania cen oraz aspektów technicznych i operacyjnych. Sprawozdania te są przedkładane w ciągu miesiąca od danej aukcji i publikowane na stronie internetowej Komisji.

▼M15

5. Komisja monitoruje funkcjonowanie europejskiego rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla. Co roku przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie dotyczące funkcjonowania rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla i innych stosownych polityk dotyczących klimatu i energii, w tym działań sprzedaży aukcyjnej, płynności i wolumenu obrotu, oraz zawierające podsumowanie informacji przekazanych przez Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) zgodnie z ust. 6 niniejszego artykułu, a także informacji przedstawionych przez państwa członkowskie na temat środków finansowych, o których mowa w art. 10a ust. 6. W razie konieczności państwa członkowskie zapewniają, aby wszelkie odpowiednie informacje były przedkładane Komisji przynajmniej na dwa miesiące przed przyjęciem przez nią sprawozdania.

6. ESMA regularnie monitoruje integralność i przejrzystość europejskiego rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla, w szczególności w odniesieniu do zmienności rynku i wahań cen, funkcjonowania aukcji, operacji obrotu na rynku w odniesieniu do uprawnień do emisji i związanych z nimi instrumentów pochodnych, w tym obrotu pozagiełdowego, płynności i wolumenów obrotu, a także kategorii i praktyk handlowych uczestników rynku, w tym pozycji pośredników finansowych. ESMA uwzględnia odpowiednie ustalenia i w razie potrzeby formułuje w swoich ocenach zalecenia dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Komisji i Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego zgodnie z art. 32 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1095/2010 ([1]). Do celów zadań, o których mowa w zdaniu pierwszym niniejszego ustępu, ESMA i odpowiednie właściwe organy współpracują i wymieniają informacje na temat szczegółowych informacji dotyczących wszystkich rodzajów transakcji zgodnie z art. 25 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 596/2014 ([2]).

([1]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1095/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych), zmiany decyzji nr 716/2009/WE i uchylenia decyzji Komisji 2009/77/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 84).

([2]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku (rozporządzenie w sprawie nadużyć na rynku) oraz uchylające dyrektywę 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady i dyrektywy Komisji 2003/124/WE, 2003/125/WE i 2004/72/WE (Dz.U. L 173 z 12.6.2014, s. 1).

▼M4

Artykuł 10a

Przejściowe zasady dotyczące zharmonizowanego przydziału bezpłatnych uprawnień w całej ►M9 Unii ◄

▼M9

1. Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 23 aktów delegowanych w celu uzupełnienia dyrektywy w zakresie ogólnounijnych i w pełni zharmonizowanych zasad przydzielania uprawnień, o których mowa w ust. 4, 5, 7 i 19 niniejszego artykułu.

▼M4

Przepisy, o których mowa w akapicie pierwszym, określają w stopniu, w jakim jest to możliwe, wspólnotowe wskaźniki *ex ante* tak, aby zapewnić przydział uprawnień w sposób, który dostarcza zachęt do redukcji emisji gazów cieplarnianych oraz do stosowania energooszczędnych technologii, uwzględniając najbardziej wydajne technologie, substytuty, alternatywne procesy produkcyjne, kogenerację o wysokiej sprawności, skuteczne odzyskiwanie energii gazów odlotowych, wykorzystanie biomasy oraz wychwytywanie i składowanie CO_2, jeśli takie instalacje są dostępne, oraz w sposób, który nie dostarcza zachęt do zwiększenia emisji. Nie dokonuje się żadnych przydziałów bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do jakiejkolwiek formy wytwarzania energii elektrycznej, z wyjątkiem przypadków objętych art. 10c oraz energii wytwarzanej z gazów odlotowych.

▼M15

Jeżeli instalacja jest objęta obowiązkiem przeprowadzenia audytu energetycznego lub wdrożenia certyfikowanego systemu zarządzania energią zgodnie z art. 8 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE ([1]) oraz jeżeli zalecenia zawarte w sprawozdaniu z audytu lub certyfikowanym systemie zarządzania energią nie zostały wdrożone, kwotę przydziału bezpłatnych uprawnień zmniejsza się o 20 %, chyba że okres zwrotu w przypadku odpowiednich inwestycji jest dłuższy niż trzy lata lub koszty tych inwestycji są nieproporcjonalne. Liczba przydzielonych bezpłatnych uprawnień nie ulega zmniejszeniu, jeżeli operator wykaże, że wdrożył inne środki, które zapewniły redukcję emisji gazów cieplarnianych równoważną redukcji zalecanej dla danej instalacji w sprawozdaniu z audytu lub w ramach certyfikowanego systemu zarządzania energią w danej instalacji.

Komisja uzupełnia niniejszą dyrektywę poprzez ustanowienie – w aktach delegowanych przyjętych na podstawie niniejszego ustępu i bez uszczerbku dla przepisów mających zastosowanie na mocy dyrektywy 2012/27/UE – prostych pod względem administracyjnym zharmonizowanych przepisów dotyczących stosowania akapitu trzeciego niniejszego ustępu, które gwarantują, że stosowanie zasad warunkowości nie zagraża równym warunkom działania, integralności środowiskowej ani równemu traktowaniu instalacji w całej Unii. Owe zharmonizowane przepisy określają w szczególności terminy, kryteria uznawania wdrożonych środków w zakresie efektywności energetycznej, jak również alternatywne środki ograniczające emisje gazów cieplarnianych z zastosowaniem procedury dotyczącej krajowych środków wykonawczych zgodnie z art. 11 ust. 1 niniejszej dyrektywy.

([1]) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylenia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE (Dz.U. L 315 z 14.11.2012, s. 1).

▼M15

Oprócz wymogów określonych w akapicie trzecim niniejszego ustępu redukcję o 20 %, o której mowa w tym akapicie, stosuje się, jeżeli do 1 maja 2024 r. operatorzy instalacji, w przypadku których poziom emisji gazów cieplarnianych jest wyższy niż 80. percentyl w odniesieniu do poziomu emisji dla odpowiednich wskaźników emisyjności dla produktów, nie ustanowią planu neutralności klimatycznej dla każdej z tych instalacji w odniesieniu do jej działalności objętej niniejszą dyrektywą. Plan ten zawiera elementy określone w tym artykule i jest ustanawiany zgodnie z aktem wykonawczym przewidzianym w art. 10b ust. 4. Art. 10b ust. 4 rozumie się jako odnoszący się wyłącznie do poziomu instalacji. Realizację celów i wartości pośrednich, o których mowa w art. 10b ust. 4 akapit trzeci lit. b), weryfikuje się w odniesieniu do okresu do dnia 31 grudnia 2025 r., a następnie w odniesieniu do każdego okresu kończącego się 31 grudnia każdego kolejnego piątego roku, zgodnie z procedurami weryfikacji i akredytacji określonymi w art. 15. Nie przydziela się żadnych bezpłatnych uprawnień powyżej 80%, jeżeli nie zweryfikowano osiągnięcia celów i wartości pośrednich w odniesieniu do okresu do końca 2025 r. lub w odniesieniu do okresu od 2026 do 2030 r.

Uprawnienia, które nie zostały przydzielone ze względu na zmniejszenie przydziału bezpłatnych uprawnień zgodnie z akapitami trzecim i piątym niniejszego ustępu, wykorzystuje się w celu zwolnienia instalacji z dostosowania zgodnie z ust. 5 niniejszego artykułu. W przypadku niewykorzystania wszystkich uprawnień, 50 % pozostałych uprawnień udostępnia się na wsparcie innowacji zgodnie z ust. 8 niniejszego artykułu. Pozostałe 50 % tych uprawnień sprzedaje się na aukcji zgodnie z art. 10 ust. 1 niniejszej dyrektywy, a państwa członkowskie powinny wykorzystać odpowiednie dochody na pokrycie rezydualnego ryzyka ucieczki emisji w sektorach objętych załącznikiem I do rozporządzenia (UE) 2023/956, wspierając transformację i propagując ich dekarbonizację zgodnie z zasadami pomocy państwa.

Nie przydziela się żadnych bezpłatnych uprawnień instalacjom w sektorach lub podsektorach w zakresie, w jakim są one objęte innymi środkami mającymi na celu zapobieganie ryzyku ucieczki emisji, określonymi w rozporządzeniu (UE) 2023/956. Środki, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, są odpowiednio dostosowywane.

Dla każdego sektora i podsektora wskaźnik co do zasady obliczany jest dla produktów raczej niż dla czynników produkcji, aby w jak największym stopniu zmniejszyć emisje i zwiększyć oszczędności wynikające z poprawy efektywności energetycznej w każdym z procesów produkcyjnych danego sektora i podsektora. Aby zapewnić dodatkowe zachęty do redukcji emisji gazów cieplarnianych i poprawy efektywności energetycznej oraz aby zapewnić równe warunki działania w odniesieniu do instalacji wykorzystujących nowe technologie, które częściowo ograniczają lub całkowicie likwidują emisje gazów cieplarnianych, i istniejących instalacji wykorzystujących technologie, ustalone unijne wskaźniki

▼M15

ex ante zostaną poddane przeglądowi pod kątem ich stosowania w latach 2026–2030 w celu ewentualnej zmiany definicji i granic systemowych istniejących wskaźników emisyjności dla produktów, przy uwzględnieniu – jako zasad przewodnich – potencjału wykorzystania materiałów w obiegu zamkniętym oraz faktu, że wskaźniki powinny być niezależne od surowców i rodzaju procesu produkcji, jeżeli procesy produkcji mają ten sam cel. Komisja dąży do jak najszybszego przyjęcia aktów wykonawczych, w każdym razie przed rozpoczęciem okresu 2026–2030, w celu określenia zmienionych wartości wskaźników referencyjnych do celów przydziału bezpłatnych uprawnień zgodnie z ust. 2 trzeci akapit.

▼M4

Podczas określania zasad dotyczących ustanawiania wskaźników *ex ante* w poszczególnych sektorach i podsektorach, Komisja konsultuje się z zainteresowanymi stronami, w tym z danymi sektorami i podsektorami.

Po zatwierdzeniu przez ►M9 Unię ◄ międzynarodowego porozumienia w sprawie zmian klimatu, prowadzącego do obowiązkowej redukcji emisji gazów cieplarnianych w stopniu porównywalnym z redukcją emisji w ►M9 Unii ◄, Komisja dokonuje przeglądu tych środków w celu zapewnienia, aby przydział bezpłatnych uprawnień miał miejsce jedynie w przypadkach, które są w pełni uzasadnione w świetle tego porozumienia.

▼M15

1a. Z zastrzeżeniem stosowania rozporządzenia (UE) 2023/956 nie przydziela się żadnych bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do wytwarzania towarów wymienionych w załączniku I do tego rozporządzenia.

Na zasadzie odstępstwa od akapitu pierwszego niniejszego ustępu w pierwszych latach stosowania rozporządzenia (UE) 2023/956 wytwarzanie towarów wymienionych w załączniku I do tego rozporządzenia korzysta ze zmniejszonych ilości przydziału bezpłatnych uprawnień. W odniesieniu do wytwarzania tych towarów stosuje się współczynnik zmniejszający przydział bezpłatnych uprawnień (współczynnik CBAM). Współczynnik CBAM powinien wynosić 100 % dla okresu między wejściem w życie tego rozporządzenia a końcem 2025 r., i z zastrzeżeniem stosowania przepisów, o których mowa w art. 36 ust. 2 lit. b) tego rozporządzenia, 97,5 % w 2026 r., 95 % w 2027 r., 90 % w 2028 r., 77,5 % w 2029 r., 51,5 % w 2030 r., 39 % w 2031 r., 26,5 % w 2032 r. i 14 % w 2033 r. Od 2034 r. nie stosuje się współczynnika CBAM.

Zmniejszenie przydziału bezpłatnych uprawnień oblicza się corocznie jako średni udział popytu na przydział bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do wytwarzania towarów wymienionych w załączniku I do rozporządzenia UE 2023/956 w porównaniu z obliczonym całkowitym popytem na przydział bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do wszystkich instalacji w odpowiednim okresie, o którym mowa w art. 11 ust. 1 niniejszej dyrektywy. Do tego obliczenia stosuje się współczynnik CBAM.

Uprawnienia wynikające ze zmniejszenia przydziału bezpłatnych uprawnień udostępnia się w celu wsparcia innowacji zgodnie z ust. 8.

▼M15

Do dnia 31 grudnia 2024 r., w ramach rocznego sprawozdania dla Parlamentu Europejskiego i Rady przedstawianego na podstawie art. 10 ust. 5 niniejszej dyrektywy, Komisja ocenia ryzyko ucieczki emisji w przypadku towarów podlegających CBAM i produkowanych w Unii z przeznaczeniem na wywóz do państw trzecich, które nie stosują EU ETS ani podobnego mechanizmu ustalania opłat za emisję gazów cieplarnianych. W sprawozdaniu ocenia się w szczególności ryzyko ucieczki emisji w sektorach, do których CBAM będzie miał zastosowanie, w szczególności rolę i przyspieszone upowszechnianie się wodoru, a także zmiany w zakresie przepływów handlowych i emisji wbudowanych związanych z towarami produkowanymi przez te sektory na rynku światowym. W przypadku stwierdzenia w swoim sprawozdaniu ryzyka ucieczki emisji w odniesieniu do towarów produkowanych w Unii na eksport do państw trzecich, które nie stosują EU ETS lub równoważnego mechanizmu ustalania opłat za emisję gazów cieplarnianych, Komisja przedkłada w razie potrzeby wniosek ustawodawczy, by przeciwdziałać takiemu ryzyku w sposób zgodny z zasadami Światowej Organizacji Handlu, w tym również z art. XX Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu 1994, i z uwzględnieniem dekarbonizacji instalacji w Unii.

▼M4

2. Punktem wyjścia podczas określania zasad dotyczących ustanawiania wskaźników *ex ante* w poszczególnych sektorach lub podsektorach są średnie parametry 10 % najbardziej wydajnych instalacji w danym sektorze lub podsektorze w ►M9 Unii ◄ w latach 2007–2008. Komisja konsultuje się z zainteresowanymi stronami, w tym z danymi sektorami i podsektorami.

►M9 Akty ◄ przyjęte na mocy art. 14 i 15 przewidują zharmonizowane zasady dotyczące monitorowania, sprawozdawczości i weryfikacji emisji gazów cieplarnianych związanych z produkcją, w celu ustanowienia wskaźników *ex ante*.

▼M9

Komisja przyjmuje akty wykonawcze w celu określenia zmienionych wartości wskaźników przydzielania bezpłatnych uprawnień. Akty te są zgodne z aktami delegowanymi przyjętymi na mocy ust. 1 niniejszego artykułu i spełniają następujące warunki:

a) w latach 2021–2025 wartości wskaźników określa się na podstawie informacji przekazanych zgodnie z art. 11 na lata 2016 i 2017. Na podstawie porównania wartości wskaźników z wartościami wskaźników zawartymi w decyzji Komisji 2011/278/UE ([1]), przyjętej dnia 27 kwietnia 2011 r., Komisja ustala roczną stopę redukcji dla każdego wskaźnika i stosuje ją do wartości wskaźnika mających zastosowanie w latach 2013–2020 w odniesieniu do każdego roku z okresu 2008–2023, aby określić wartości wskaźnika na okres 2021–2025;

([1]) Decyzja Komisji 2011/278/UE z dnia 27 kwietnia 2011 r. w sprawie ustanowienia przejściowych zasad dotyczących zharmonizowanego przydziału bezpłatnych uprawnień do emisji w całej Unii na mocy art. 10a dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 130 z 17.5.2011, s. 1).

▼M9

b) w przypadku gdy roczna stopa redukcji przekracza 1,6 % lub jest poniżej 0,2 %, wartości wskaźnika na okres 2021–2025 są wartościami wskaźnika mającymi zastosowanie w latach 2013–2020 zmniejszonymi o którąkolwiek wartość procentową spośród tych dwóch wartości procentowych w odniesieniu do każdego roku z okresu 2008–2023;

▼M15

c) na lata 2026–2030 wartości wskaźników określa się w ten sam sposób jak określono w lit. a) i d) niniejszego akapitu, uwzględniając lit. e) niniejszego akapitu, na podstawie informacji przekazanych zgodnie z art. 11 na lata 2021–2022 oraz na podstawie zastosowania rocznej stopy redukcji, w odniesieniu do każdego roku w latach 2008–2028;

d) w przypadku gdy roczna stopa redukcji przekracza 2,5 % lub jest poniżej 0,3 %, wartości wskaźnika na lata 2026–2030 są wartościami wskaźnika mającymi zastosowanie w latach 2013–2020 zmniejszonymi o tę wartość procentową spośród tych dwóch wartości procentowych, która ma zastosowanie, w odniesieniu do każdego roku z lat 2008–2028;

e) w odniesieniu do lat 2026–2030 roczna stopa redukcji wskaźnika emisyjności dla gorącego metalu nie podlega modyfikacji wskutek zmiany definicji wskaźników ani granic systemowych, która ma zastosowanie na mocy ust. 1 akapit ósmy.

Na zasadzie odstępstwa dotyczącego wartości wskaźników dla związków aromatycznych i gazu syntezowego, wartości te są dostosowywane o tę samą wartość procentową co wskaźniki dotyczące rafinerii, aby zachować równe warunki dla producentów tych produktów.

▼M9

Te akty wykonawcze, o których mowa w ust. 3 przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22a ust. 2.

Aby propagować sprawne odzyskiwanie energii z gazów odlotowych, w okresie, o którym mowa w lit. b) akapit trzeci, wartość wskaźnika dla gorącego metalu, który odnosi się głównie do gazów odlotowych, jest aktualizowana z zastosowaniem rocznego wskaźnika redukcji wynoszącego 0,2 %.

▼M15

_____

5. W celu zachowania określonego w art. 10 udziału uprawnień, które mają zostać sprzedane na aukcji, w każdym roku, w którym suma przydziałów bezpłatnych uprawnień nie osiągnie maksymalnej liczby odpowiadającej udziałom, które mają zostać sprzedane na aukcji, pozostałe uprawnienia maksymalnie do tej liczby wykorzystuje się do zapobieżenia lub ograniczenia zmniejszania przydziału bezpłatnych uprawnień, tak aby w kolejnych latach udział uprawnień, które mają zostać sprzedane na aukcji, został zachowany. Jeżeli jednak maksymalna liczba została osiągnięta, przydział bezpłatnych uprawnień jest odpowiednio dostosowywany. Wszelkich takich dostosowań dokonuje się w sposób jednolity. Instalacje, w których poziomy emisji gazów cieplarnianych są niższe od średniego poziomu 10 % najbardziej wydajnych instalacji w danym sektorze lub podsektorze w Unii pod względem odpowiednich wskaźników emisyjności w roku, którego dotyczy dostosowanie, nie są jednak objęte tym dostosowaniem.

▼M9

5a. W drodze odstępstwa od ust. 5, dodatkowa liczba w wysokości do 3 % całkowitej liczby uprawnień zostaje – w niezbędnym zakresie – wykorzystana do zwiększenia maksymalnej dostępnej liczby zgodnie z ust. 5.

5b. W przypadku gdy mniej niż 3 % całkowitej liczby uprawnień jest konieczne do zwiększenia maksymalnej liczby uprawnień, o której mowa w ust. 5:

— wykorzystuje się maksymalnie 50 mln uprawnień, aby zwiększyć liczbę uprawnień udostępnionych w celu wsparcia innowacji zgodnie z art. 10a ust. 8, oraz

— wykorzystuje się maksymalnie 0,5 % całkowitej liczby uprawnień, aby zwiększyć liczbę dostępnych uprawnień w celu modernizacji systemów energetycznych niektórych państw członkowskich zgodnie z art. 10d.

6. ►M15 Państwa członkowskie powinny przyjąć środki finansowe zgodnie z akapitem drugim i czwartym niniejszego ustępu na rzecz sektorów lub podsektorów, które są narażone na rzeczywiste ryzyko ucieczki emisji z powodu znacznych kosztów pośrednich faktycznie ponoszonych w wyniku przeniesienia kosztów związanych z emisją gazów cieplarnianych na ceny energii elektrycznej, pod warunkiem że takie środki finansowe są zgodne z zasadami pomocy państwa, a zwłaszcza nie powodują nieuzasadnionych zakłóceń konkurencji na rynku wewnętrznym. Przyjęte środki finansowe nie powinny rekompensować kosztów pośrednich objętych przydziałem bezpłatnych uprawnień zgodnie ze wskaźnikami ustanowionymi na mocy ust. 1 niniejszego artykułu. Jeżeli państwo członkowskie wydaje kwotę wyższą niż równowartość 25 % dochodów z aukcji, o których mowa w art. 10 ust. 3, w roku, w którym poniesiono koszty pośrednie, państwo to określa przyczyny przekroczenia tej kwoty. ◄

Państwa członkowskie dążą także do przeznaczania na środki finansowe, o których mowa w akapicie pierwszym, nie więcej niż 25 % dochodów uzyskanych ze sprzedaży uprawnień na aukcji. W ciągu trzech miesięcy od końca każdego roku państwa członkowskie, które dysponują takimi środkami finansowymi podają do wiadomości publicznej w łatwo dostępnej formie całkowitą kwotę rekompensaty przyznanej poszczególnym sektorom i podsektorom będącym beneficjentami. Począwszy od roku 2018, w każdym roku, w którym państwo członkowskie przeznaczy na te cele więcej niż 25 % dochodów uzyskanych ze sprzedaży uprawnień na aukcji, państwo to publikuje sprawozdanie określające powody przekroczenia tej kwoty. Sprawozdanie to zawiera istotne informacje na temat cen energii elektrycznej dla dużych odbiorców przemysłowych korzystających z takich środków finansowych, bez uszczerbku dla wymogów związanych z ochroną informacji poufnych. Sprawozdanie zawiera również informacje na temat tego, czy należycie uwzględniono inne środki umożliwiające zrównoważone obniżenie pośrednich kosztów emisji dwutlenku węgla w perspektywie średnio- i długoterminowej.

Komisja włącza do sprawozdania przewidzianego w art. 10 ust. 5 między innymi ocenę wpływu tych środków finansowych na rynek wewnętrzny i, w stosownych przypadkach, zaleca środki, które według tej oceny mogą być niezbędne.

▼M9

Środki te zapewniają odpowiednią ochronę przed ryzykiem ucieczki emisji na podstawie wskaźników *ex ante* lub pośrednich emisji CO_2 przypadających na jednostkę produkcji. Te wskaźniki *ex ante* są obliczane dla danego sektora lub podsektora jako iloczyn zużycia energii elektrycznej przypadającej na jednostkę produkcji odpowiadającej najbardziej wydajnym dostępnym technologiom oraz emisji CO_2 odnośnej europejskiej struktury wytwarzania energii elektrycznej.

▼M4

7. ►M9 Uprawnienia w ramach maksymalnej liczby, o której mowa w ust. 5 niniejszego artykułu, które nie zostały przydzielone bezpłatnie do 2020 r., rezerwuje się dla nowych instalacji, łącznie z 200 mln uprawnień wprowadzonych do rezerwy stabilności rynkowej zgodnie z art. 1 ust. 3 decyzji (UE) 2015/1814. Maksymalnie 200 mln zarezerwowanych uprawnień powinno zostać zwróconych do rezerwy stabilności rynkowej pod koniec okresu 2021–2030. ◄

▼M15

Począwszy od roku 2021, uprawnienia, które w oparciu o ust. 19, 20 i 22 nie zostały przydzielone instalacjom, dodaje się do liczby uprawnień zarezerwowanych zgodnie ze zdaniem pierwszym akapitu pierwszego niniejszego ustępu.

▼M4

Liczba przydzielonych uprawnień jest korygowana współczynnikiem liniowym, o którym mowa w art. 9.

Nie przydziela się żadnych bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do jakiejkolwiek wytwarzania energii elektrycznej przez nowe instalcje.

▼M9

_____

▼M15

8. 345 mln uprawnień z liczby, która w przeciwnym wypadku mogłaby zostać przydzielona bezpłatnie na mocy niniejszego artykułu, oraz 80 mln uprawnień z liczby, która w przeciwnym wypadku mogłaby być sprzedana na aukcji na mocy art. 10, a także uprawnienia wynikające ze zmniejszenia przydziału bezpłatnych uprawnień, o których mowa w ust. 1a niniejszego artykułu, udostępnia się funduszowi innowacyjnemu w celu wspierania innowacji w zakresie technik, procesów i technologii niskoemisyjnych i bezemisyjnych, które w znacznym stopniu przyczyniają się do dekarbonizacji sektorów objętych zakresem niniejszej dyrektywy oraz do osiągnięcia zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń i celów gospodarki o obiegu zamkniętym, w tym również z myślą o wspieraniu projektów mających na celu zwiększenie skali takich technik, procesów i technologii, aby upowszechnić je w całej Unii. Projekty takie muszą mieć znaczny potencjał w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych i przyczyniać się do oszczędności energii i zasobów zgodnie z celami Unii w zakresie klimatu i energii na 2030 r.

Komisja koncentruje uprawnienia w ramach funduszu innowacyjnego na wstępie, aby zapewnić dostępność odpowiedniej ilości zasobów na wspieranie innowacji, w tym zwiększanie skali.

▼M15

Uprawnienia, które nie są wydawane operatorom statków powietrznych ze względu na zaprzestanie przez nich działalności i które nie są niezbędne do pokrycia wszelkich braków w umorzeniach dokonanych przez tych operatorów, wykorzystuje się również na wsparcie innowacji, o którym mowa w akapicie pierwszym.

Ponadto na wsparcie innowacji, o którym mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu udostępnia się 5 mln uprawnień z liczby, o której mowa w art. 3c ust. 5 i 7, związanych z przydziałami dla lotnictwa na 2026 r.

Ponadto 50 mln nieprzydzielonych uprawnień z rezerwy stabilności rynkowej stanowi uzupełnienie wszelkich pozostałych dochodów z 300 mln uprawnień dostępnych w latach 2013–2020 na podstawie decyzji Komisji 2010/670/UE ([1]), i zostaje wykorzystanych w odpowiednim czasie na wsparcie innowacji, o którym mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu.

Fundusz innowacji obejmuje sektory wymienione w załączniku I i w załączniku III oraz produkty i procesy, które zastępują produkty i procesy wysokoemisyjne produkowane lub stosowane w sektorach wymienionych w załączniku I, w tym również innowacyjne technologie magazynowania energii i energii ze źródeł odnawialnych oraz bezpieczne dla środowiska wychwytywanie i utylizację dwutlenku węgla (CCU), które znacznie przyczyniają się do łagodzenia zmiany klimatu, zwłaszcza w przypadku nieuniknionych emisji procesowych, a także pomaga w stymulowaniu budowy i eksploatacji projektów mających na celu bezpieczne dla środowiska wychwytywanie, transport i geologiczne składowanie (CCS) CO_2, zwłaszcza w przypadku nieuniknionych emisji z procesów przemysłowych, a także bezpośrednie wychwytywanie CO_2 z atmosfery przy bezpiecznym, zrównoważonym i trwałym magazynowaniu (DACCS), w lokalizacjach rozłożonych równomiernie pod względem geograficznym. Fundusz innowacyjny może również wspierać przełomowe innowacyjne technologie, infrastrukturę, w tym również produkcję niskoemisyjnych i bezemisyjnych paliw, aby doprowadzić do dekarbonizacji w transporcie morskim, lotniczym, kolejowym i drogowym, w tym również w transporcie zbiorowym takim jak transport publiczny i usługi autokarowe.

W przypadku lotnictwa fundusz może również wspierać elektryfikację i działania mające na celu ograniczenie ogólnego wpływu lotnictwa na klimat.

Komisja zwraca szczególną uwagę na projekty sektorów objętych rozporządzeniem (UE) 2023/956, aby wspierać innowacje w zakresie technologii niskoemisyjnych, CCU, CCS, energii odnawialnej i magazynowania energii w sposób przyczyniający się do łagodzenia zmiany

([1]) Decyzja Komisji 2010/670/UE z dnia 3 listopada 2010 r. ustanawiająca kryteria i środki dotyczące finansowania komercyjnych projektów demonstracyjnych mających na celu bezpieczne dla środowiska wychwytywanie i geologiczne składowanie CO_2 oraz projektów demonstracyjnych w zakresie innowacyjnych technologii energetyki odnawialnej realizowanych w ramach systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie ustanowionego dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 290 z 6.11.2010, s. 39).

▼M15

klimatu, tak aby w latach 2021–2030 projektom w tych sektorach przyznano znaczną część finansowej równowartości uprawnień, o której mowa w ust. 1a akapit czwarty niniejszego artykułu. Ponadto Komisja może ogłosić przed 2027 r. zaproszenia do składania wniosków dotyczące sektorów objętych tym rozporządzeniem.

Komisja zwraca również szczególną uwagę na projekty przyczyniające się do dekarbonizacji sektora morskiego i w stosownych przypadkach uwzględnia tematy poświęcone temu celowi w zaproszeniach do składania wniosków w ramach funduszu innowacyjnego, w tym w celu elektryfikacji transportu morskiego i uwzględnienia jego pełnego wpływu na klimat, w tym emisji sadzy. W kryteriach wyboru projektów takie zaproszenia do składania ofert uwzględniają również w szczególności potencjał w zakresie poprawy ochrony różnorodności biologicznej oraz zmniejszenia hałasu i zanieczyszczenia wody z projektów i inwestycji.

Zgodnie z ust. 8a fundusz innowacyjny może wspierać projekty w drodze przetargów konkurencyjnych, takich jak kontrakty różnicowe, kontrakty na transakcje różnicowe dotyczące dwutlenku węgla lub kontrakty na stałą premię, aby wspierać technologie obniżania emisyjności, w przypadku których opłata za emisję gazów cieplarnianych może nie być wystarczającą zachętą.

Komisja dąży do synergii między funduszem innowacyjnym a programem „Horyzont Europa”, w szczególności w odniesieniu do partnerstw europejskich, a w stosownych przypadkach dąży do synergii między funduszem innowacyjnym a innymi programami unijnymi.

Do finansowania kwalifikują się projekty na terytorium wszystkich państw członkowskich, w tym projekty na małą i średnią skalę, a w przypadku działalności w zakresie transportu morskiego – projekty o wyraźnej unijnej wartości dodanej. Technologie otrzymujące wsparcie są innowacyjne i nie są jeszcze opłacalne z ekonomicznego punktu widzenia na podobną skalę bez wsparcia, ale stanowią rozwiązania przełomowe lub są na tyle rozwinięte, aby mogły być stosowane na skalę przedkomercyjną.

Komisja zapewnia, aby uprawnienia przeznaczone dla funduszu innowacyjnego były sprzedawane na aukcji zgodnie z zasadami i warunkami, o których mowa w art. 10 ust. 4 niniejszej dyrektywy. Przychody ze sprzedaży na aukcji zalicza się do zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel zgodnie z art. 21 ust. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 ([1]). Zobowiązania budżetowe z tytułu działań trwających dłużej niż jeden rok budżetowy można rozłożyć na roczne raty przez okres kilku lat.

([1]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1).

▼M15

Komisja, w odpowiedzi na stosowny wniosek, udziela pomocy technicznej państwom członkowskim o niskim stopniu faktycznego uczestnictwa w projektach w ramach funduszu innowacyjnego, aby zwiększyć zdolność wnioskującego państwa członkowskiego do wspierania wysiłków wnioskodawców na jego terytorium w zakresie składania wniosków o finansowanie z funduszu innowacyjnego w celu poprawy rozmieszczenia geograficznego faktycznego uczestnictwa w funduszu innowacyjnym i podniesienia ogólnej jakości przedkładanych projektów. Komisja dąży do zapewnienia faktycznego, opartego na jakości projektów, geograficznego rozmieszczenia uczestnictwa w odniesieniu do finansowania z funduszu innowacyjnego na całym terytorium Unii oraz zapewnia kompleksowe monitorowanie postępów i odpowiednie działania następcze w tym zakresie.

Z zastrzeżeniem zgody wnioskodawców, po zamknięciu zaproszenia do składania wniosków, Komisja informuje państwa członkowskie o wnioskach o finansowanie projektów realizowanych na ich terytoriach oraz przekazuje im szczegółowe informacje na temat tych wniosków, aby ułatwić im koordynację wsparcia dla projektów. Ponadto przed przyznaniem wsparcia Komisja przekazuje państwom członkowskim informacje dotyczące wykazu wstępnie wybranych projektów.

Projekty są wybierane w drodze przejrzystej procedury wyboru, w sposób neutralny pod względem technologicznym zgodnie z celami funduszu innowacyjnego określonymi w akapicie pierwszym niniejszego ustępu oraz na podstawie obiektywnych i przejrzystych kryteriów, z uwzględnieniem zakresu, w jakim projekty wnoszą znaczący wkład w realizację unijnych celów w zakresie klimatu i energii, a jednocześnie przyczyniają się do osiągnięcia zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń i obiegu zamkniętego zgodnie z akapitem pierwszym niniejszego ustępu, a także, w stosownych przypadkach, zakresu, w jakim projekty przyczyniają się do osiągnięcia redukcji emisji znacznie poniżej wskaźników, o których mowa w ust. 2. Projekty mają potencjał umożliwiający powszechne zastosowanie lub znaczne obniżenie kosztów przejścia na gospodarkę neutralną dla klimatu w określonych sektorach. Priorytetowo traktuje się innowacyjne technologie i procesy mające wpływ na wiele czynników środowiskowych. Projekty związane z CCU skutkują korzyściami netto w zakresie redukcji emisji i zapewniają unikanie emisji CO_2 lub trwałe składowanie CO_2. W przypadku dotacji udzielonych w drodze zaproszenia do składania wniosków wsparcie może obejmować maksymalnie 60 % odnośnych kosztów projektów, z czego maksymalnie 40 % nie musi być uzależnione od zweryfikowania unikania emisji gazów cieplarnianych, pod warunkiem że wcześniej osiągnięto ustalone cele pośrednie przy uwzględnieniu zastosowanej technologii. W przypadku wsparcia udzielonego w drodze przetargu konkurencyjnego oraz w przypadku wsparcia w postaci pomocy technicznej wsparcie może obejmować maksymalnie 100 % odnośnych kosztów projektów. W kryteriach stosowanych przy wyborze projektów uwzględnia się potencjał redukcji emisji w wielu sektorach, możliwy do osiągnięcia w ramach projektów łączonych, w tym na obszarach pobliskich.

W ramach projektów finansowanych z funduszu innowacyjnego istnieje wymóg dzielenia się wiedzą z innymi odpowiednimi przedsięwzięciami, a także z naukowcami działającymi w Unii, którzy są taką wiedzą w sposób zasadny zainteresowani. Zasady dzielenia się wiedzą są określane przez Komisję w zaproszeniach do składania wniosków.

▼M15

Zaproszenia do składania wniosków są otwarte i przejrzyste. Przygotowując zaproszenia do składania wniosków, Komisja stara się należycie uwzględnić wszystkie sektory. Komisja podejmuje działania gwarantujące, że zaproszenia będą docierać do jak najszerszego grona odbiorców, w szczególności do małych i średnich przedsiębiorstw.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 23 w celu uzupełnienia przepisów niniejszej dyrektywy dotyczących działania funduszu innowacyjnego, w tym procedur i kryteriów wyboru, oraz kwalifikowalnych sektorów i wymogów technologicznych w przypadku poszczególnych rodzajów wsparcia.

Żaden projekt nie otrzymuje w ramach mechanizmu określonego w niniejszym ustępie wsparcia przekraczającego 15 % całkowitej liczby uprawnień dostępnych na ten cel. Uprawnienia te uwzględnia się na mocy ust. 7.

Do 31 grudnia 2023 r., a następnie co roku, Komisja składa Komitetowi ds. Zmian Klimatu, o którym mowa w art. 22a ust. 1 niniejszej dyrektywy, sprawozdanie z wdrażania funduszu innowacyjnego, zawierające analizę projektów, którym przyznano finansowanie w podziale na sektory i państwa członkowskie oraz oczekiwanego wkładu tych projektów, w realizację celu neutralności klimatycznej w Unii określonego w rozporządzeniu (UE) 2021/1119. Komisja przedstawia to sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie oraz podaje je do wiadomości publicznej.

8a. W przypadku kontraktów różnicowych i kontraktów na transakcje różnicowe dotyczące dwutlenku węgla, przyznawanych po zakończeniu procedury przetargowej zgodnej z zasadami konkurencji, zapewnia się odpowiednie pokrycie poprzez zobowiązania budżetowe wynikające z aukcyjnej sprzedaży uprawnień dostępnych w funduszu innowacyjnym, a te zobowiązania budżetowe można rozłożyć na kilka lat w postaci rocznych rat. W przypadku pierwszych dwóch rund przetargu konkurencyjnego zobowiązania finansowe związane z kontraktami różnicowymi i kontraktami na transakcje różnicowe dotyczące dwutlenku węgla w pełni pokrywane ze środków pochodzących z aukcyjnej sprzedaży uprawnień przydzielonych funduszowi innowacyjnemu zgodnie z ust. 8.

Na podstawie dokonanej przez Komisję jakościowej i ilościowej oceny ryzyka finansowego wynikającego z wdrażania kontraktów różnicowych i kontraktów na transakcje różnicowe dotyczące dwutlenku węgla, którą to ocenę należy przeprowadzić po zakończeniu pierwszych dwóch rund przetargu konkurencyjnego, a następnie za każdym razem, kiedy wymaga tego zasada ostrożności, przy czym aktywów i zysków nie należy przeszacowywać, a zobowiązań i strat nie należy zaniżać, Komisja może – zgodnie z uprawnieniem zawartym w akapicie ósmym – podjąć decyzję o przejęciu jedynie części zobowiązań finansowych związanych z kontraktami różnicowymi i kontraktami na transakcje różnicowe dotyczące dwutlenku węgla za pomocą środków, o których mowa w akapicie pierwszym, a pozostałej części za pomocą innych środków. Komisja dąży do ograniczenia stosowania innych środków gwarancji.

▼M15

Jeżeli ocena prowadzi do wniosku, że do pełnego wykorzystania potencjału kontraktów różnicowych i kontraktów na transakcje różnicowe dotyczące dwutlenku węgla niezbędne są inne środki gwarancji, Komisja dąży do zrównoważonego połączenia innych środków gwarancji. W drodze odstępstwa od art. 210 ust. 1 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 Komisja określa zakres korzystania z innych środków gwarancji zgodnie z aktem delegowanym przewidzianym w akapicie ósmym niniejszego ustępu.

Pozostałe zobowiązania finansowe są w wystarczającym stopniu pokrywane, z uwzględnieniem zasad tytułu X rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, w razie potrzeby dostosowanych do specyfiki kontraktów różnicowych i kontraktów na transakcje różnicowe dotyczące dwutlenku węgla, poprzez odstępstwo od art. 209 ust. 2 lit. d) i h), art. 210 ust. 1, art. 211 ust. 1, 2, 4 i 6, art. 212, 213 i 214, art. 218 ust. 1 oraz art. 219 ust. 3 i 6 tego rozporządzenia. W stosownych przypadkach inne środki gwarancji, wskaźnik zasilenia rezerw i niezbędne odstępstwa określa się w akcie delegowanym przewidzianym w akapicie ósmym niniejszego ustępu.

Na tworzenie rezerw w związku z kontraktami różnicowymi i kontraktami na transakcje różnicowe dotyczące dwutlenku węgla Komisja nie wykorzystuje więcej niż 30 % przychodów z aukcyjnej sprzedaży uprawnień przydzielonych funduszowi innowacyjnemu zgodnie z ust. 8.

Wskaźnik zasilenia rezerw nie może być niższy niż 50 % całkowitego zobowiązania finansowego obciążającego budżet Unii w odniesieniu do kontraktów różnicowych i kontraktów na transakcje różnicowe dotyczące dwutlenku węgla. Przy ustanawianiu wskaźnika zasilenia Komisja bierze pod uwagę elementy, które mogą zmniejszyć ryzyko finansowe dla budżetu Unii, wykraczające poza środki dostępne w funduszu innowacyjnym, takie jak ewentualny dobrowolny podział zobowiązań z państwami członkowskimi lub ewentualny mechanizm reasekuracji z sektora prywatnego. Komisja dokonuje przeglądu wskaźnika zasilenia rezerw co najmniej raz na trzy lata od daty rozpoczęcia stosowania aktu delegowanego ustanawiający ten wskaźnik po raz pierwszy.

W celu uniknięcia składania wniosków o charakterze spekulacyjnym dostęp do przetargu konkurencyjnego może być uzależniony od wpłacenia przez wnioskodawców kaucji przepadającej w przypadku niewykonania umowy. Niezwrócona kaucja trafia do funduszu innowacyjnego jako zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z art. 21 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046. Każdy wkład wpłacony przez beneficjenta organowi przyznającemu dotację, zgodnie z warunkami kontraktu różnicowego lub kontraktu na transakcje różnicowe dotyczące dwutlenku węgla, jeżeli cena referencyjna jest wyższa niż kurs wykonania („środki powracające”), trafia do funduszu innowacyjnego jako zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z art. 21 ust. 5 tego rozporządzenia.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 23 niniejszej dyrektywy uzupełniających niniejszą dyrektywę w celu określenia i uszczegółowienia innych sposobów udzielenia gwarancji, a w stosownych przypadkach – wskaźnika zasilenia rezerw i niezbędnych dodatkowych odstępstw od tytułu X rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, stosownie do akapitu czwartego niniejszego ustępu, a ponadto przepisów dotyczących funkcjonowania przetargów konkurencyjnych, w szczególności w odniesieniu do kaucji i środków powracających.

▼M15

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 23 w celu zmiany akapitu piątego niniejszego ustępu poprzez podwyższenie limitu 30 %, o którym mowa w tym akapicie, o nie więcej niż łącznie 20 punktów procentowych, jeżeli jest to konieczne do zaspokojenia zapotrzebowania na kontrakty różnicowe i kontrakty na transakcje różnicowe dotyczące dwutlenku węgla, z uwzględnieniem doświadczeń z pierwszych rund przetargu konkurencyjnego oraz potrzeby znalezienia odpowiedniej równowagi między dotacjami a takimi umowami w ramach wsparcia z funduszu innowacyjnego.

Wsparcie finansowe funduszu innowacyjnego jest proporcjonalne do celów polityki określonych w niniejszym artykule i nie może prowadzić do nadmiernych zakłóceń na rynku wewnętrznym. W tym celu wsparcia udziela się wyłącznie na pokrycie dodatkowych kosztów lub ryzyka inwestycyjnego, których inwestorzy nie byliby w stanie ponieść w normalnych warunkach rynkowych.

8b. 40 mln uprawnień z liczby, która w przeciwnym wypadku mogłaby zostać przydzielona bezpłatnie na mocy niniejszego artykułu, oraz 10 mln uprawnień z liczby, która w przeciwnym wypadku mogłaby być sprzedana na aukcji na mocy art. 10 niniejszej dyrektywy, udostępnia się Społecznemu Funduszowi Klimatycznemu utworzonemu na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/955 ([1]). Komisja zapewnia, aby uprawnienia przeznaczone dla Społecznego Funduszu Klimatycznego zostały sprzedane na aukcji w 2025 r. zgodnie z zasadami i warunkami, o których mowa w art. 10 ust. 4 niniejszej dyrektywy i w akcie delegowanym przyjętym zgodnie z tym artykułem. Dochody ze sprzedaży aukcyjnej stanowią zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z art. 21 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 oraz są wykorzystywane zgodnie z przepisami mającymi zastosowanie do Społecznego Funduszu Klimatycznego.

▼M9

9. Grecja, w której produkt krajowy brutto (zwany dalej „PKB”) na mieszkańca w 2014 r. wyniósł poniżej 60 % średniej unijnej, może, przed zastosowaniem ust. 7 niniejszego artykułu, zwrócić się o maksymalnie 25 mln uprawnień z maksymalnej liczby, o której mowa w ust. 5 niniejszego artykułu, a które nie zostały przydzielone bezpłatnie do dnia 31 grudnia 2020 r., do celów współfinansowania do 60 % dekarbonizacji dostaw energii elektrycznej na wyspach na terytorium Grecji. Do takich uprawnień stosuje się odpowiednio art. 10d ust. 3. O uprawnienia można się zwrócić w przypadku, jeśli ze względu na ograniczony dostęp do międzynarodowych rynków instrumentów dłużnych projekt mający na celu dekarbonizację dostaw energii elektrycznej na wyspach greckich nie mógłby zostać zrealizowany w inny sposób i jeśli Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) potwierdzi opłacalność finansową oraz społeczno-gospodarcze korzyści projektu.

———————

([1]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/955 z dnia 10 maja 2023 r. ustanawiające Społeczny Fundusz Klimatyczny i zmieniające rozporządzenie (UE) 2021/1060 (Dz.U. L 130 z 16.5.2023, s. 1).

▼M4

11. Z zastrzeżeniem art. 10b, w roku 2013 liczba bezpłatnych uprawnień przydzielonych na mocy ust. 4 do 7 niniejszego artykułu wynosi 80 % liczby uprawnień określonej zgodnie z przepisami, o których mowa w ust. 1. Następnie liczba bezpłatnych uprawnień jest corocznie zmniejszana o taką samą wielkość aż do osiągnięcia poziomu 30 % w roku 2020 ►M9 ——————— ◄.

▼M9

_____

▼M15

19. Nie przydziela się żadnych bezpłatnych uprawnień instalacjom, które zaprzestały działalności. Instalacje, których zezwolenie na emisję gazów cieplarnianych wygasło lub zostało cofnięte oraz instalacje, które z przyczyn technicznych nie mogą funkcjonować lub wznowić działalności, uważa się za instalacje, które zaprzestały działalności.

▼M9

20. W stosownych przypadkach dostosowuje się poziom przydziału bezpłatnych uprawnień dla instalacji, których eksploatacja zwiększyła lub zmniejszyła się, co stwierdzono na podstawie średniej kroczącej z dwóch lat, o więcej niż 15 % w porównaniu z poziomem początkowo zastosowanym do określenia przydziału bezpłatnych uprawnień na odpowiedni okres, o którym mowa w art. 11 ust. 1. Takich dostosowań dokonuje się przy użyciu uprawnień z liczby uprawnień zarezerwowanych zgodnie z ust. 7 niniejszego artykułu lub przez dodanie uprawnień do tych zarezerwowanych uprawnień.

21. Aby zapewnić skuteczne, niedyskryminujące i jednolite stosowanie dostosowań oraz progu, o którym mowa w ust. 20 niniejszego artykułu, uniknąć wszelkich niepotrzebnych obciążeń administracyjnych, a także aby zapobiec manipulacjom lub nadużyciom w dostosowywaniu przydziału uprawnień, Komisja może przyjmować akty wykonawcze określające dalsze ustalenia dotyczące dostosowań. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22a ust. 2.

▼M15

22. W przypadku gdy konieczne są korekty bezpłatnych uprawnień przydzielonych na podstawie art. 11 ust. 2, dokonuje się ich przy użyciu uprawnień zarezerwowanych zgodnie z ust. 7 niniejszego artykułu lub przez dodanie uprawnień do liczby takich zarezerwowanych uprawnień.

▼M9

Artykuł 10b

Przejściowe środki wsparcia niektórych energochłonnych sektorów w przypadku ucieczki emisji

1. Za narażone na ryzyko ucieczki emisji uznaje się sektory i podsektory, w odniesieniu do których iloczyn ich intensywności handlu z państwami trzecimi, określonej jako stosunek całkowitej wartości eksportu do państw trzecich powiększonej o wartość importu z państw trzecich do całkowitej wielkości rynku w Europejskim Obszarze Gospodarczym (roczny obrót plus całkowita wartość importu z państw trzecich), oraz ich intensywności emisji, mierzonej w kg ekwiwalentu CO_2 podzielonych przez ich wartość dodaną brutto (w EUR), przekracza 0,2. Takim sektorom lub podsektorom przydziela się bezpłatne uprawnienia na okres do 2030 r. w wysokości 100 % liczby określonej zgodnie z art. 10a.

▼M9

2. Sektory i podsektory, w odniesieniu do których iloczyn ich intensywności handlu z państwami trzecimi oraz ich intensywności emisji przekracza 0,15, mogą zostać włączone do grupy, o której mowa w ust. 1, przy zastosowaniu danych z lat 2014–2016 na podstawie oceny jakościowej i następujących kryteriów:

a) zakres, w jakim względem poszczególnych instalacji w danym sektorze lub danym podsektorze można zmniejszyć poziomy emisji lub zużycie energii elektrycznej;

b) obecna i prognozowana charakterystyka rynku, w tym, w odpowiednich przypadkach, wspólne ceny referencyjne;

c) marża jako potencjalny wskaźnik inwestycji długoterminowej lub decyzji o przeniesieniu produkcji, z uwzględnieniem zmian w kosztach produkcji w powiązaniu z redukcją emisji.

3. Sektory i podsektory, które nie przekraczają progu, o którym mowa w ust. 1, ale ich intensywność emisji mierzona w kg ekwiwalentu CO_2 podzielonych przez ich wartość dodaną brutto (w EUR) przekracza 1,5, są również poddawane ocenie na poziomie 4-cyfrowym (kod NACE-4). Komisja podaje wyniki tej oceny do wiadomości publicznej.

W ciągu trzech miesięcy od podania do wiadomości publicznej, o którym mowa w tym akapicie, te sektory i podsektory mogą wystąpić do Komisji albo o jakościową ocenę ich narażenia na ryzyko ucieczki emisji na poziomie 4-cyfrowym (NACE-4), albo o ocenę na podstawie klasyfikacji towarów używanej do statystyk dotyczących produkcji przemysłowej w Unii na poziomie 8-cyfrowym (Prodcom). W tym celu dany sektor i podsektor przekazują wraz z wnioskiem należycie uzasadnione, kompletne i niezależnie zweryfikowane dane, aby umożliwić Komisji przeprowadzenie oceny.

W przypadku gdy sektor lub podsektor decyduje się poddać ocenie na poziomie 4-cyfrowym (kod NACE-4), może zostać włączony do grupy, o której mowa w ust. 1, na podstawie kryteriów, o których mowa w ust. 2 lit. a), b) i c). W przypadku gdy sektor lub podsektor decyduje się poddać ocenie na poziomie 8-cyfrowym (Prodcom), włączany jest do grupy, o której mowa w ust. 1, pod warunkiem, że na tym poziomie przekroczony jest próg wynoszący 0,2, o którym mowa w ust. 1.

Sektory i podsektory, w odniesieniu do których bezpłatny przydział uprawnień jest obliczany na podstawie wartości wskaźników, o których mowa w art. 10a ust. 2 akapit czwarty, mogą również zwrócić się o poddanie ich ocenie zgodnie z akapitem trzecim niniejszego ustępu.

▼M9

W drodze odstępstwa od ust. 1 i 2, państwo członkowskie może do dnia 30 czerwca 2018 r. złożyć wniosek, aby sektor lub podsektor wymieniony w załączniku do decyzji Komisji 2014/746/UE ([1]) w odniesieniu do klasyfikacji na poziomie 6-cyfrowym lub 8-cyfrowym (Prodcom) był uważany za włączony do grupy, o której mowa w ust. 1. Taki wniosek jest rozpatrywany wyłącznie w przypadku, gdy składające go państwo członkowskie ustali, że stosowanie tego odstępstwa jest celowe w oparciu o należycie uzasadnione, kompletne i zweryfikowane dane z pięciu ostatnich lat dostarczone przez dany zainteresowany sektor lub podsektor, i zawrze w swoim wniosku wszystkie istotne informacje. W oparciu o te dane ujmuje się dany sektor lub podsektor w odniesieniu do tych klasyfikacji, dla których w ramach niejednorodnego kodu na poziomie 4-cyfrowym (NACE-4) wykazuje, że mają znacznie wyższy poziom handlu i większą intensywność emisji na poziomie 6-cyfrowym lub 8-cyfrowym (Prodcom), przekraczające próg określony w ust. 1.

4. Inne sektory i podsektory uznaje się za zdolne do przeniesienia większych kosztów uprawnień na ceny produktów i przydziela się im bezpłatne uprawnienia w wysokości 30 % liczby określonej zgodnie z art. 10a. O ile nie zostanie postanowione inaczej w przeglądzie dokonanym zgodnie z art. 30, bezpłatne uprawnienia dla innych sektorów i podsektorów, poza systemem ciepłowniczym, są zmniejszane stopniowo o równe liczby po 2026 roku, tak by w 2030 roku nie było bezpłatnych uprawnień.

▼M15

W państwie członkowskim, w którym w latach 2014–2018 średni udział emisji z systemów ciepłowniczych w całej Unii podzielony przez udział tego państwa członkowskiego w całkowitym PKB Unii jest większy niż pięć, sieciom ciepłowniczym przydziela się dodatkowe przydziały bezpłatnych uprawnień w wysokości 30 % ilości określonej zgodnie z art. 10a na lata 2026–2030, pod warunkiem że dokonuje się inwestycji odpowiadających wartości tego dodatkowego przydziału bezpłatnych uprawnień w celu znacznego zmniejszenia emisji przed 2030 r. zgodnie z planami neutralności klimatycznej, o których mowa w akapicie trzecim niniejszego ustępu oraz że osiągnięcie celów i celów pośrednich, o których mowa w lit. b) tego akapitu, zostało potwierdzone w drodze weryfikacji przeprowadzonej zgodnie z akapitem czwartym niniejszego ustępu.

Do dnia 1 maja 2024 r. operatorzy sieci ciepłowniczej opracowują plan osiągania neutralności klimatycznej dla instalacji, w odniesieniu do których ubiegają się o dodatkowy przydział bezpłatnych uprawnień na mocy akapitu drugiego niniejszego ustępu. Plan ten jest zgodny z celem neutralności klimatycznej ustanowionym w art. 2 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/1119 i określa:

a) środki i inwestycje mające na celu osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r. na poziomie instalacji lub przedsiębiorstwa, z wyłączeniem wykorzystania jednostek kompensacji emisji dwutlenku węgla;

([1]) Decyzja Komisji 2014/746/UE z dnia 27 października 2014 r. ustalająca, zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, wykaz sektorów i podsektorów uważanych za narażone na znaczące ryzyko ucieczki emisji na lata 2015–2019 (Dz.U. L 308 z 29.10.2014, s.114).

▼M15

b) cele i wartości pośrednie pozwalające zmierzyć do dnia 31 grudnia 2025 r., a następnie co pięć lat do 31 grudnia, postępy w osiąganiu neutralności klimatycznej zgodnie z lit. a) niniejszego akapitu;

c) szacowany wpływ każdego ze środków i każdej z inwestycji, o których mowa w lit. a) niniejszego akapitu, na obniżenie emisji gazów cieplarnianych.

Osiągnięcie celów i wartości pośrednich, o których mowa w akapicie trzecim lit. b) niniejszego akapitu, weryfikuje się w odniesieniu do okresu do dnia 31 grudnia 2025 r., a następnie w odniesieniu do każdego okresu kończącego się 31 grudnia każdego kolejnego piątego roku, zgodnie z procedurami weryfikacji i akredytacji określonymi w art. 15. Nie przydziela się żadnych bezpłatnych uprawnień w wysokości przekraczającej kwotę, o której mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, jeżeli nie zweryfikowano osiągnięcia celów i wartości pośrednich w odniesieniu do okresu do końca 2025 r. lub w odniesieniu do okresu od 2026 r. do 2030 r.

Komisja przyjmuje akty wykonawcze w celu określenia minimalnej treści informacji, o których mowa w akapicie trzecim lit. a), b) i c) niniejszego ustępu, oraz formatu planów osiągania neutralności klimatycznej, o których mowa w akapicie trzecim niniejszego ustępu i w art. 10a ust. 1 akapit piąty. Komisja dąży do osiągnięcia synergii z podobnymi planami, jak przewidziano w prawie Unii. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22a ust. 2.

▼M9

5. Komisja jest uprawniona do przyjmowania, najpóźniej do dnia 31 grudnia 2019 r., aktów delegowanych zgodnie z art. 23 w celu uzupełnienia niniejszej dyrektywy w zakresie wskazania sektorów i podsektorów uznanych za narażone na ryzyko ucieczki emisji, o czym mowa w ust. 1, 2 i 3 niniejszego artykułu, w odniesieniu do działań na poziomie 4-cyfrowym (kod NACE-4) odnośnie do ust. 1 niniejszego artykułu, na podstawie danych dostępnych z trzech ostatnich lat kalendarzowych.

Artykuł 10c

Możliwość przejściowego przydziału bezpłatnych uprawnień na modernizację sektora energetycznego

1. W drodze odstępstwa od art. 10a ust. 1–5, państwa członkowskie, w których w 2013 r PKB na mieszkańca w EUR według cen rynkowych wynosił poniżej 60 % średniej unijnej, mogą przydzielić przejściowo bezpłatne uprawnienia instalacjom wytwarzającym energię elektryczną w celu modernizacji, dywersyfikacji i zrównoważonej transformacji sektora energetycznego. Wspierane inwestycje są spójne z przejściem na bezpieczną i zrównoważoną gospodarkę niskoemisyjną, celami unijnych ram polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 oraz długoterminowymi celami określonymi w Porozumieniu paryskim. Odstępstwo, o którym mowa w niniejszym ustępie, wygasa z dniem 31 grudnia 2030 r.

▼M9

2. W celu wyboru inwestycji, która będzie finansowana z wykorzystaniem bezpłatnych uprawnień, dla projektów opiewających na kwotę inwestycji powyżej 12,5 mln EUR zainteresowane państwo członkowskie organizuje procedurę przetargu konkurencyjnego, która ma zostać przeprowadzona w latach 2021–2030 i składać się z co najmniej jednej rundy. Ta procedura przetargu konkurencyjnego:

a) jest zgodna z zasadami przejrzystości, niedyskryminacji, równego traktowania i należytego zarządzania finansami;

b) zapewnia, że do złożenia w ramach oferty kwalifikują się tylko projekty, które przyczyniają się do dywersyfikacji koszyka energetycznego i źródeł dostaw, koniecznej restrukturyzacji, aktualizacji i modernizacji infrastruktury pod kątem ochrony środowiska, stosowania czystych technologii (takich jak technologie energii odnawialnej) lub modernizacji sektora wytwarzania energii, (takich jak efektywne i zrównoważone systemy ciepłownicze), i sektorów przesyłu i dystrybucji;

c) określa jasne, obiektywne, przejrzyste i niedyskryminujące kryteria wyboru w odniesieniu do rankingu projektów, aby zapewnić wybór tylko takich projektów, które:

(i) na podstawie analizy kosztów i korzyści zapewniają korzyści netto w zakresie redukcji emisji i osiągają wcześniej ustalony znaczący poziom redukcji emisji CO_2, z uwzględnieniem wielkości projektu;

(ii) mają charakter uzupełniający, stanowią wyraźną odpowiedź na potrzeby w zakresie wymiany i modernizacji i nie powodują rynkowego wzrostu zapotrzebowania na energię;

(iii) oferują najlepszy stosunek wartości do ceny; oraz

(iv) nie przyczyniają się do opłacalności finansowej bardzo wysokoemisyjnego wytwarzania energii elektrycznej ani nie podnoszą tej opłacalności, ani nie zwiększają zależności od wysokoemisyjnych paliw kopalnych.

W drodze odstępstwa od art. 10 ust. 1 i bez uszczerbku dla ust. 1 zdanie ostatnie niniejszego artykułu, w przypadku gdy inwestycja wybrana w drodze procedury przetargu konkurencyjnego zostanie anulowana lub nie uzyska zamierzonych wyników, przeznaczone uprawnienia mogą zostać wykorzystane najwcześniej rok później w ramach pojedynczej dodatkowej rundy procedury przetargu konkurencyjnego w celu sfinansowania innych inwestycji.

Najpóźniej do dnia 30 czerwca 2019 r. każde państwo członkowskie zamierzające skorzystać z fakultatywnego przejściowego przydziału bezpłatnych uprawnień na modernizację sektora energetycznego publikuje szczegółowe krajowe ramy określające procedurę przetargu konkurencyjnego, w tym planowaną liczbę rund, o których mowa w akapicie pierwszym, i kryteria wyboru, by umożliwić obywatelom przedstawienie uwag.

▼M9

W inwestycji o wartości poniżej 12,5 mln EUR, które mają być wspierane z wykorzystaniem bezpłatnych uprawnień, a które nie zostaną wybrane w drodze procedury przetargu konkurencyjnego, o której mowa w niniejszym ustępie, państwo członkowskie wybiera projekty na podstawie obiektywnych i przejrzystych kryteriów. Wyniki tego wyboru są publikowane, by umożliwić obywatelom przedstawienie uwag. Na tej podstawie zainteresowane państwa członkowskie ustanawiają do dnia 30 czerwca 2019 r. wykaz inwestycji, publikują go i przedkładają Komisji. W przypadku gdy w ramach tej samej instalacji dokonuje się więcej niż jednej inwestycji, inwestycje te są oceniane jako całość w celu ustalenia, czy przekroczono próg 12,5 mln EUR, chyba że każda z tych inwestycji jest niezależnie opłacalna pod względem technicznym lub finansowym.

3. Wartość planowanych inwestycji jest co najmniej równa wartości rynkowej przydziału bezpłatnych uprawnień przy jednoczesnym uwzględnieniu potrzeby ograniczenia bezpośrednio z tym związanych podwyżek cen. Wartość rynkowa stanowi średnią cenę uprawnień na wspólnej platformie aukcyjnej w poprzednim roku kalendarzowym. Maksymalnie 70 % odnośnych kosztów inwestycji można wesprzeć z wykorzystaniem przydziału bezpłatnych uprawnień, pod warunkiem że pozostałe koszty są pokrywane przez prywatne podmioty prawne.

4. Przejściowy przydział bezpłatnych uprawnień jest odejmowany od liczby uprawnień, które dane państwo członkowskie mogłoby w przeciwnym razie sprzedać na aukcji. Całkowity przydział bezpłatnych uprawnień wynosi nie więcej niż 40 % uprawnień, które dane państwo członkowskie na mocy art. 10 ust. 2 lit. a) otrzymuje w latach 2021–2030 rozłożonych na takie równe roczne wolumeny.

5. W przypadku gdy państwo członkowskie, zgodnie z art. 10d ust. 4, wykorzystuje uprawnienia rozdzielone zgodnie z art. 10 ust. 2 lit. b) w celu zapewnienia solidarności, wzrostu i połączeń międzysystemowych w obrębie Unii, państwo to może, w drodze odstępstwa od ust. 4 niniejszego artykułu, wykorzystać do celów przejściowego przydziału bezpłatnych uprawnień całkowitą liczbę uprawnień stanowiącą maksymalnie 60 % uprawnień otrzymanych w latach 2021–2030 na podstawie art. 10 ust. 2 lit. a), z wykorzystaniem odpowiadającej liczby uprawnień rozdzielonych zgodnie z art. 10 ust. 2 lit. b).

Wszelkie uprawnienia nieprzydzielone na mocy niniejszego artykułu do roku 2020 mogą zostać przydzielone w latach 2021–2030 na inwestycje wybrane w drodze procedury przetargu konkurencyjnego, o której mowa w ust. 2, chyba że dane państwo członkowskie poinformuje Komisję najpóźniej w dniu 30 września 2019 r. o swoim zamiarze nieprzydzielania całości ani części tych uprawnień w latach 2021–2030 oraz o liczbie uprawnień, które zamiast tego mają zostać sprzedane na aukcji w 2020 roku. W przypadku gdy te uprawnienia zostaną przydzielone w latach 2021–2030, uwzględnia się odpowiadającą liczbę uprawnień do celów stosowania limitu 60 %, który ustalono w niniejszym ustępie akapit pierwszy.

▼M9

6. Przydziałów dla operatorów dokonuje się po wykazaniu, że zrealizowano inwestycję wybraną zgodnie z zasadami procedury przetargu konkurencyjnego. W przypadku gdy inwestycja skutkuje dodatkową mocą wytwarzania energii elektrycznej, dany operator wykazuje także, że przed uruchomieniem tej dodatkowej mocy on lub inny powiązany z nim operator zlikwidował odpowiadającą liczbę bardziej wysokoemisyjnych mocy wytwarzania energii elektrycznej.

▼M15

7. Państwa członkowskie wymagają od instalacji wytwarzających energię elektryczną i operatorów sieci będących beneficjentami, aby do 28 lutego każdego roku składali sprawozdania z realizacji wybranych przez nich inwestycji, w tym na temat bilansu przydziału bezpłatnych uprawnień oraz poniesionych wydatków inwestycyjnych, a także rodzajów wspieranych inwestycji. Państwa członkowskie składają Komisji sprawozdania w tej sprawie, a Komisja podaje je do publicznej wiadomości.

Artykuł 10ca

Wcześniejszy termin przejściowego przydziału bezpłatnych uprawnień na modernizację sektora energetycznego

Na zasadzie odstępstwa od art. 10c zainteresowane państwa członkowskie mogą na mocy niniejszego artykułu przydzielić przejściowo bezpłatne uprawnienia dla instalacji wyłącznie w odniesieniu do inwestycji zrealizowanych do dnia 31 grudnia 2024 r. Wszelkie uprawnienia dostępne dla zainteresowanych państw członkowskich zgodnie z art. 10c na okres od 2021 r. do 2030 r., które nie zostały wykorzystane na takie inwestycje, należy, w proporcji określonej przez dane państwo członkowskie:

a) dodać do całkowitej liczby uprawnień przeznaczonych do sprzedaży na aukcji przez dane państwo członkowskie zgodnie z art. 10 ust. 2; lub

b) wykorzystać do wspierania inwestycji w ramach funduszu modernizacyjnego, o którym mowa w art. 10d, zgodnie z przepisami mającymi zastosowanie do dochodów ze sprzedaży uprawnień, o których mowa w art. 10d ust. 4.

Najpóźniej do dnia 15 maja 2024 r. dane państwo członkowskie informuje Komisję o odnośnych liczbach uprawnień, które zostaną wykorzystane na mocy art. 10 ust. 2 akapit pierwszy lit. a) oraz, na zasadzie odstępstwa od art. 10d ust. 4 zdanie drugie, na mocy art. 10d.

▼M9

Artykuł 10d

Fundusz modernizacyjny

▼M15

1. Na lata 2021–2030 ustanawia się fundusz mający na celu wspieranie inwestycji proponowanych przez państwa członkowskie będące beneficjentami – w tym finansowanie projektów inwestycyjnych na małą skalę – służących modernizacji systemów energetycznych oraz poprawie efektywności energetycznej (»fundusz modernizacyjny«). Fundusz modernizacyjny jest finansowany ze sprzedaży na aukcji uprawnień do emisji gazów cieplarnianych zgodnie z art. 10 na rzecz określonych w nim państw członkowskich będących beneficjentami.

▼M15

Wspierane inwestycje są spójne z celami niniejszej dyrektywy, a także z celami komunikatu Komisji z dnia 11 grudnia 2019 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu oraz rozporządzenia (UE) 2021/1119, a także z długoterminowymi celami wyrażonymi w porozumieniu paryskim. Państwa członkowskie będące beneficjentami mogą, w stosownych przypadkach, wykorzystać środki finansowe z funduszu modernizacyjnego do finansowania inwestycji z udziałem sąsiadujących regionów przygranicznych Unii. Wsparcia z funduszu modernizacyjnego nie udziela się zakładom zajmującym się produkcją energii, w których wykorzystuje się paliwa kopalne. Jednakże dochody z uprawnień objętych powiadomieniem zgodnie z ust. 4 niniejszego artykułu mogą być wykorzystane na inwestycje związane z gazowymi paliwami kopalnymi.

Ponadto dochody z uprawnień, o których mowa w art. 10 ust. 1 akapit trzeci niniejszej dyrektywy, mogą, jeżeli działalność kwalifikuje się jako zrównoważona środowiskowo na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 ([1]) i jest należycie uzasadniona względami zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego, być wykorzystywane na inwestycje związane z gazowymi paliwami kopalnymi, pod warunkiem że uprawnienia wykorzystywane do celów wytwarzania energii zostaną sprzedane na aukcji przed dniem 31 grudnia 2027 r., a uprawnienia wykorzystywane na inwestycje związane z dalszym wykorzystaniem gazu – przed dniem 31 grudnia 2028 r.

2. Co najmniej 80 % dochodów z uprawnień, o których mowa w art. 10 ust. 1 akapit trzeci, oraz z uprawnień objętych powiadomieniem zgodnie z ust. 4 niniejszego artykułu, a także co najmniej 90 % dochodów z uprawnień, o których mowa w art. 10 ust. 1 akapit czwarty, wykorzystuje się do wspierania inwestycji w:

a) produkcję i wykorzystywanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, w tym wodoru odnawialnego;

b) ogrzewanie i chłodzenie z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii;

c) zmniejszenie ogólnego zużycia energii poprzez efektywność energetyczną, między innymi w przemyśle, sektorze transportu, sektorze budowlanym, sektorze rolnictwa i sektorze gospodarki odpadami;

d) magazynowanie energii i modernizację sieci energetycznych, w tym zarządzanie popytem, rurociągi należące do systemów lokalnego ogrzewania, sieci przesyłu energii elektrycznej oraz zwiększenie połączeń międzysystemowych między państwami członkowskimi i rozbudowę infrastruktury na potrzeby mobilności bezemisyjnej;

e) wsparcie gospodarstw domowych o niskich dochodach, w tym na obszarach wiejskich i w regionach oddalonych, w celu rozwiązania problemu ubóstwa energetycznego oraz modernizacji ich systemów ogrzewania; oraz

([1]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088 (Dz.U. L 198 z 22.6.2020, s. 13).

▼M15

f) sprawiedliwą transformację w regionach uzależnionych od węgla w państwach członkowskich będących beneficjentami, tak aby utrzymując dialog ze społeczeństwem obywatelskim i z partnerami społecznymi, wspierać zmianę miejsca zatrudnienia, przekwalifikowanie i podnoszenie kwalifikacji pracowników, edukację, inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz przedsiębiorstwa typu start-up, w sposób spójny z odpowiednimi działaniami uwzględnionymi przez państwa członkowskie w ich terytorialnych planach sprawiedliwej transformacji zgodnie z art. 8 ust. 2 akapit pierwszy lit. k) rozporządzenia (UE) 2021/1056 i tak aby przyczyniać się do ich realizacji, w stosownych przypadkach

▼M9

3. Za działanie funduszu modernizacyjnego odpowiadają państwa członkowskie będące beneficjentami. EBI zapewnia, aby uprawnienia były sprzedawane na aukcji zgodnie z zasadami i warunkami określonymi w art. 10 ust. 4, i jest odpowiedzialny za zarządzanie dochodami. EBI przekazuje dochody państwom członkowskim na mocy decyzji o wypłacie podejmowanych przez Komisję, w przypadku gdy ta wypłata na inwestycje jest zgodna z ust. 2 niniejszego artykułu lub – jeżeli inwestycje nie są prowadzone w obszarach wymienionych w ust. 2 niniejszego artykułu – jest zgodna z zaleceniami komitetu inwestycyjnego. Komisja przyjmuje swoją decyzję w odpowiednim terminie. Przy rozdzielaniu dochodów między państwa członkowskie uwzględnia się udziały określone w załączniku IIb, zgodnie z ust. 6–12 niniejszego artykułu.

4. Każde dane państwo członkowskie może wykorzystać całkowity przydział bezpłatnych uprawnień przyznany na podstawie art. 10c ust. 4 lub jego część oraz liczbę uprawnień rozdzielonych w celu zapewnienia solidarności, wzrostu i połączeń międzysystemowych w Unii, zgodnie z art. 10 ust. 2 lit. b) lub część tej liczby, zgodnie z art. 10d, w celu wsparcia inwestycji w ramach funduszu na rzecz modernizacji, zwiększając tym samym zasoby rozdzielone do danego państwa członkowskiego. Najpóźniej dnia 30 września 2019 r. dane państwo członkowskie poinformuje Komisję o odnośnych liczbach uprawnień, które zostaną wykorzystane na mocy art. 10 ust. 2 lit. b), art. 10c i art. 10d.

5. Niniejszym ustanawia się komitet inwestycyjny funduszu modernizacyjnego. W skład komitetu inwestycyjnego wchodzą: po jednym przedstawicielu każdego państwa członkowskiego będącego beneficjentem, przedstawiciele Komisji i EBI oraz trzech przedstawicieli wybieranych przez pozostałe państwa członkowskie na okres pięciu lat. Komitetowi przewodniczy przedstawiciel Komisji. Jeden przedstawiciel z każdego państwa członkowskiego, który nie jest członkiem komitetu inwestycyjnego, może uczestniczyć w posiedzeniach komitetu w charakterze obserwatora.

Komitet inwestycyjny działa w przejrzysty sposób. Skład komitetu inwestycyjnego oraz życiorysy i oświadczenia o braku konfliktu interesów członków są podawane do wiadomości publicznej i w razie konieczności aktualizowane.

6. Zanim państwo członkowskie będące beneficjentem podejmie decyzję o finansowaniu inwestycji ze swojego udziału w funduszu modernizacyjnego, musi przedstawić projekt inwestycji komitetowi inwestycyjnemu oraz EBI. W przypadku inwestycji, co do których EBI potwierdził, że dotyczą obszarów wymienionych w ust. 2, państwo członkowskie może przystąpić do finansowania projektu inwestycji ze swojego udziału.

▼M9

W przypadku gdy inwestycja w modernizację systemów energetycznych, która zgodnie z propozycją ma być finansowana z funduszu modernizacyjnego, nie należy do obszarów wymienionych w ust. 2, komitet inwestycyjny ocenia techniczną i finansową opłacalność takiej inwestycji, w tym realizowaną przez nią redukcję emisji, i wydaje zalecenie odnośnie do finansowania tej inwestycji z funduszu modernizacyjnego. Komitet inwestycyjny zapewnia, by wszelkie inwestycje dotyczące sieci ciepłowniczych osiągnęły istotną poprawę efektywności energetycznej i przyczyniały się do redukcji emisji. Zalecenie to może obejmować sugestie dotyczące odpowiednich instrumentów finansowania. Maksymalnie 70 % odnośnych kosztów inwestycji, które nie należą do obszarów wymienionych w ust. 2, można wesprzeć z wykorzystaniem zasobów z funduszu modernizacyjnego, pod warunkiem ze pozostałe koszty są pokrywane przez prywatne podmioty prawne.

7. Komitet inwestycyjny dokłada starań, aby przyjmować swoje zalecenia w drodze konsensusu. Jeśli komitet inwestycyjny nie jest w stanie zadecydować w drodze konsensusu w terminie wyznaczonym przez przewodniczącego, podejmuje decyzję zwykłą większością głosów.

Jeżeli przedstawiciel EBI nie zatwierdzi finansowania inwestycji, zalecenie przyjmuje się wyłącznie większością dwóch trzecich głosów wszystkich członków. Przedstawiciel państwa członkowskiego, w którym dana inwestycja ma miejsce, oraz przedstawiciel EBI nie są uprawnieni do głosowania w przedmiotowej sprawie. Niniejszy akapit nie ma zastosowania do projektów na małą skalę finansowanych z pożyczek udzielanych przez krajowe banki prorozwojowe lub z dotacji, przyczyniających się do realizacji krajowego programu służącego osiągnięciu określonych celów zgodnie z założeniami funduszu na rzecz modernizacji, pod warunkiem że w ramach programu wykorzystuje się nie więcej niż 10 % udziału państw członkowskich określonego w załączniku IIb.

8. Wszelkie działania lub zalecenia EBI lub komitetu inwestycyjnego przewidziane w ust. 6 i 7 są podejmowane lub wydawane w sposób terminowy i uzasadniane. Takie działania i zalecenia są podawane do wiadomości publicznej.

9. Państwo członkowskie będące beneficjentem jest odpowiedzialne za nadzór nad wdrażaniem w odniesieniu do wybranych projektów.

10. Państwa członkowskie będące beneficjentami składają Komisji coroczne sprawozdania dotyczące inwestycji finansowanych przez fundusz modernizacyjny Sprawozdanie jest podawane do wiadomości publicznej i zawiera:

a) informacje na temat inwestycji finansowanych przez poszczególne państwa członkowskie będące beneficjentami;

b) ocenę wartości dodanej pod względem efektywności energetycznej lub modernizacji systemu energetycznego, osiągniętej dzięki inwestycji.

▼M15

11. Komitet inwestycyjny przedstawia corocznie Komisji sprawozdanie na temat doświadczeń z oceny inwestycji, w szczególności w zakresie redukcji emisji i kosztów redukcji. Najpóźniej do dnia 31 grudnia 2024 r. Komisja, uwzględniając ustalenia komitetu inwestycyjnego, dokonuje przeglądu obszarów, o których mowa w ust. 2, w których realizuje się projekty, a także przeglądu podstawy, na której komitet inwestycyjny opiera swoje zalecenia.

Komitet inwestycyjny zarządza publikację sprawozdania rocznego. Komisja przekazuje sprawozdanie roczne Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

▼M9

12. Komisja przyjmuje akty wykonawcze dotyczące szczegółowych zasad działania funduszu modernizacyjnego. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22a ust. 2.

▼M13

Artykuł 10e

Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności

1. Jako środek nadzwyczajny i jednorazowy, do dnia 31 sierpnia 2026 r. uprawnienia sprzedawane na aukcji na podstawie ust. 2 i 3 niniejszego artykułu są sprzedawane na aukcji do chwili, gdy całkowita kwota dochodów uzyskanych z takiej sprzedaży na aukcji wyniesie 20 mld EUR. Dochody te udostępnia się na potrzeby Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 ([1]) i wdraża zgodnie z przepisami tego rozporządzenia.

2. Na zasadzie odstępstwa od art. 10a ust. 8 do dnia 31 sierpnia 2026 r. część uprawnień, o których mowa w tym ustępie, jest sprzedawana na aukcji z zamiarem wsparcia celów określonych w art. 21c ust. 3 lit b)–f) rozporządzenia (UE) 2021/241, do czasu, gdy kwota dochodów uzyskanych z takiej sprzedaży na aukcji osiągnie 12 mld EUR.

3. Do dnia 31 sierpnia 2026 r. pewna liczba uprawnień z ich kwoty, która w przeciwnym razie zostałaby sprzedana na aukcji w okresie od dnia 1 stycznia 2027 r. do dnia 31 grudnia 2030 r. przez państwa członkowskie na podstawie art. 10 ust. 2 lit. a), jest sprzedawana na aukcji, aby wspierać cele określone w art. 21c ust. 3 lit b)–f) rozporządzenia (UE) 2021/241, dopóki kwota dochodów uzyskanych z takiej sprzedaży na aukcji nie osiągnie 8 mld EUR. Uprawnienia te muszą być co do zasady sprzedawane na aukcji w równych rocznych wolumenach w danym okresie.

4. Na zasadzie odstępstwa od art. 1 ust. 5a decyzji (UE) 2015/1814 do dnia 31 grudnia 2030 r. 27 mln nieprzydzielonych uprawnień w rezerwie stabilności rynkowej z całkowitej kwoty, która w przeciwnym razie zostałaby unieważniona w tym okresie, wykorzystuje się do wspierania innowacji, o których mowa w art. 10a ust. 8 akapit pierwszy niniejszej dyrektywy.

([1]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17).

▼M13

5. Komisja zapewnia, aby uprawnienia, które mają zostać sprzedane na aukcji na podstawie ust. 2 i 3, w tym, w stosownych przypadkach, z przeznaczeniem na płatności zaliczkowe dokonywane zgodnie z art. 21d rozporządzenia (UE) 2021/241, były sprzedawane na aukcji zgodnie z zasadami i warunkami określonymi w art. 10 ust. 4 niniejszej dyrektywy oraz zgodnie z art. 24 rozporządzenia Komisji (UE) nr 1031/2010 ([1]), aby zapewnić funduszowi innowacyjnemu odpowiednie zasoby w okresie od 2023 r. do 2026 r. Okres sprzedaży na aukcji, o którym mowa w niniejszym artykule, jest rewidowany rok po jego rozpoczęciu pod kątem wpływu sprzedaży na aukcji przewidzianej w niniejszym artykule na rynek uprawnień do emisji dwutlenku węgla i opłatę emisyjną.

6. EBI jest prowadzącym aukcje w odniesieniu do uprawnień, które na podstawie niniejszego artykułu mają być sprzedane na aukcji na platformie aukcyjnej wyznaczonej na podstawie art. 26 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1031/2010, i przekazuje Komisji dochody z tej sprzedaży na aukcji.

7. Dochody ze sprzedaży na aukcji uprawnień stanowią zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z art. 21 ust. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 ([2]).

▼M15

Artykuł 10f

Zasada »nie czyń poważnych szkód«

Od dnia 1 stycznia 2025 r. państwa członkowskie będące beneficjentami i Komisja wykorzystują dochody uzyskane ze sprzedaży na aukcji uprawnień, które na mocy art. 10a ust. 8 niniejszej dyrektywy przeznacza się na potrzeby funduszu innowacyjnego, oraz uprawnień, o których mowa w art. 10 ust. 1 akapity trzeci i czwarty niniejszej dyrektywy, zgodnie z kryteriami dotyczącymi zasady »nie czyń poważnych szkód« określonymi w art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, jeżeli dochody te wykorzystuje się na potrzeby działalności gospodarczej, w odniesieniu do której zgodnie z art. 10 ust. 3 lit. b) tego rozporządzenia określono techniczne kryteria kwalifikacji służące ustaleniu, czy dana działalność gospodarcza wyrządza poważne szkody co najmniej jednemu z odpowiednich celów środowiskowych.

([1]) Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1031/2010 z dnia 12 listopada 2010 r. w sprawie harmonogramu, kwestii administracyjnych oraz pozostałych aspektów sprzedaży na aukcji uprawnień do emisji gazów cieplarnianych na mocy dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w Unii (Dz.U. L 302 z 18.11.2010, s. 1).

([2]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1).

▼M4

Artykuł 11

Krajowe środki wykonawcze

1. Każde z państw członkowskich publikuje i przedkłada Komisji do dnia 30 września 2011 r. wykaz instalacji na jego terytorium objętych zakresem niniejszej dyrektywy oraz wszelkich bezpłatnych uprawnień przydzielonych każdej z instalacji na jego terytorium, obliczonych zgodnie z zasadami, o których mowa w art. 10a ust. 1 i art. 10c.

▼M9

Wykaz instalacji objętych niniejszą dyrektywą na okres pięciu lat rozpoczynający się w dniu 1 stycznia 2021 r. zostanie przedłożony najpóźniej dnia 30 września 2019 r., a wykazy na każdy kolejny okres pięciu lat będą przedkładane co pięć lat po tej dacie. Każdy wykaz zawiera informacje na temat działalności produkcyjnej, transferów ciepła i gazów, wytwarzania energii elektrycznej oraz emisji na poziomie podinstalacji w ciągu pięciu lat kalendarzowych poprzedzających jego przedłożenie. Bezpłatne uprawnienia przydziela się jedynie instalacjom, co do których dostarczone zostały te informacje.

▼M4

2. Do dnia ►M15 30 czerwca ◄ każdego roku właściwe organy wydają liczbę uprawnień, które mają być przydzielone w danym roku, obliczonych zgodnie z art. 10, 10a i 10c.

3. Państwa członkowskie mogą nie wydać bezpłatnych uprawnień na mocy ust. 2 instalacjom, których Komisja odmówiła wpisanie do wykazu, o którym mowa w ust. 1.

▼M2

ROZDZIAŁ IV

▼M15

PRZEPISY MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO LOTNICTWA, TRANSPORTU MORSKIEGO I INSTALACJI STACJONARNYCH

▼M4

Artykuł 11a

Wykorzystywanie w ►M9 EU ETS ◄ jednostek CER i ERU pochodzących z projektów realizowanych przed wejściem w życie międzynarodowego porozumienia w sprawie zmian klimatu

▼M14

1. Z zastrzeżeniem ust. 2 i 3 niniejszego artykułu operatorzy statków powietrznych posiadający certyfikat przewoźnika lotniczego wydany przez jedno z państw członkowskich lub zarejestrowani w jednym z państw członkowskich, w tym w regionach najbardziej oddalonych, na terytoriach zależnych i terytoriach należących do tego państwa członkowskiego, mogą wykorzystywać następujące jednostki w celu wypełnienia obowiązków dotyczących umorzenia jednostek w odniesieniu do liczby notyfikowanej zgodnie z art. 12 ust. 6, jak określono w art. 12 ust. 9:

a) jednostki emisji dopuszczone przez strony uczestniczące w mechanizmie ustanowionym na podstawie art. 6 ust. 4 porozumienia paryskiego;

▼M14

b) jednostki emisji dopuszczone przez strony uczestniczące w programach zdobywania jednostek emisji uznanych przez Radę ICAO za kwalifikujące się, gdyż wskazane w akcie wykonawczym przyjętym zgodnie z ust. 8;

c) jednostki emisji dopuszczone w umowach między stronami zgodnie z ust. 5;

d) jednostki emisji wydane w związku z projektami na poziomie Unii zgodnie z art. 24a.

2. Jednostki, o których mowa w ust. 1 lit. a) i b), można wykorzystywać, o ile spełnione są następujące warunki:

a) pochodzą one z państwa, które w momencie ich wykorzystywania jest stroną porozumienia paryskiego;

b) pochodzą one z państwa, które w akcie wykonawczym przyjętym na podstawie art. 25a ust. 3 zostało wymienione jako uczestniczące w mechanizmie kompensacji i redukcji CO_2 dla lotnictwa międzynarodowego ICAO (CORSIA). Warunek ten nie ma zastosowania do emisji uwolnionych przed 2027 r. ani do krajów najsłabiej rozwiniętych i małych rozwijających się państw wyspiarskich zgodnie z definicją Organizacji Narodów Zjednoczonych, z wyjątkiem tych spośród nich, których PKB na mieszkańca jest równy unijnej średniej lub ją przekracza.

3. Jednostki, o których mowa w ust. 1 lit. a), b) i c), można wykorzystywać, jeżeli między stronami istnieją ustalenia dotyczące zezwoleń, dokonano terminowych dostosowań w zakresie zgłaszania antropogenicznych emisji wszystkich gazów cieplarnianych według ich źródeł oraz usuwania przez pochłaniacze, objętych ustalonymi na poziomie krajowym wkładami uczestniczących stron oraz zapobieżono podwójnemu naliczaniu i wzrostowi netto emisji globalnych.

Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające szczegółowe wymogi dotyczące ustaleń, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, które mogą obejmować wymogi dotyczące sprawozdawczości i rejestrów, oraz wykaz państw lub programów, które te ustalenia stosują. Ustalenia te uwzględniają elastyczność przyznaną krajom najsłabiej rozwiniętym i małym rozwijającym się państwom wyspiarskim zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22a ust. 2.

_____

▼M4

5. Jednostki z tytułu projektów lub innych działań na rzecz redukcji emisji mogą być wykorzystywane w ramach ►M9 EU ETS ◄ zgodnie z porozumieniami zawartymi z krajami trzecimi, w których określone są poziomy wykorzystania, w zakresie, w jakim prowadzący instalacje lub operatorzy statków powietrznych nie wykorzystali jednostek CER i ERU przyznanych im przez państwa członkowskie na lata 2008–2012 lub w zakresie, w jakim udzielono im zezwolenia na wykorzystywanie jednostek na mocy ust. 8, oraz w przypadku gdy do dnia 31 grudnia 2009 r. nie zakończono negocjacji w sprawie międzynarodowego porozumienia w sprawie zmian klimatu. Zgodnie z tymi porozumieniami, prowadzący instalacje lub operatorzy statków powietrznych mogą wykorzystywać jednostki z tytułu projektów realizowanych w tych krajach trzecich w celu wypełnienia swoich obowiązków w ramach ►M9 EU ETS ◄.

▼M4

6. Każde porozumienie, o którym mowa w ust. 5, przewiduje wykorzystywanie w ramach ►M9 EU ETS ◄ jednostek dla rodzajów projektów, które kwalifikowały się do wykorzystania w ramach ►M9 EU ETS ◄ w latach 2008–2012, w tym technologii w zakresie energii ze źródeł odnawialnych i technologii energooszczędnych, które wspierają transfer technologii i zrównoważony rozwój. Każde takie porozumienie może również przewidywać wykorzystanie jednostek z projektów w przypadku gdy stosowany poziom bazowy jest poniżej poziomu przydziału bezpłatnych uprawnień w ramach środków, o których mowa w art. 10a, lub poniżej poziomów wymaganych na mocy przepisów wspólnotowych.

7. Po zawarciu międzynarodowego porozumienia w sprawie zmian klimatu, jedynie jednostki z projektów realizowanych w krajach trzecich, które ratyfikowały to porozumienie przyjmowane są w ramach ►M9 EU ETS ◄ od dnia 1 stycznia 2013 r.

▼M9

_____

▼M14

8. Komisja przyjmuje akty wykonawcze zawierające wykaz jednostek, które Rada ICAO uznała za kwalifikowalne i które spełniają warunki określone w ust. 2 i 3 niniejszego artykułu. Komisja przyjmuje również akty wykonawcze w celu odpowiedniego uaktualniania tego wykazu. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22a ust. 2.

▼M1

Artykuł 11b

Projekty

1. Państwa Członkowskie stosują wszelkie niezbędne środki dla zapewnienia, aby poziomy odniesienia ustanowione dla projektów określone przez późniejsze decyzje przyjęte zgodnie z UNFCCC lub Protokołem z Kioto, zastosowane w krajach, które podpisały z Unią Europejską Traktat o Przystąpieniu, były całkowicie zgodne z dorobkiem wspólnotowym, z uwzględnieniem czasowych odstępstw przewidzianych w tym Traktacie o Przystąpieniu.

▼M4

►M9 Unia ◄ i jej państwa członkowskie zatwierdzają wyłącznie te projekty, w przypadku których wszyscy uczestnicy projektu mają główne siedziby w kraju, który zawarł międzynarodowe porozumienie dotyczące takich projektów, lub w kraju lub jednostce subfederalnej lub regionalnej, które są powiązane z ►M9 EU ETS ◄ zgodnie z art. 25.

▼M1

2. Z wyjątkiem przypadków, o których mowa w ust. 3 i 4, Państwa Członkowskie, w których realizowane są projekty, zapewniają, aby żadne ERU lub CER nie zostały wydane dla redukcji lub ograniczeń emisji gazów cieplarnianych z ►M2 działania ◄ podlegających zakresowi stosowania niniejszej dyrektywy.

3. Do 31 grudnia 2012 roku dla projektów JI i CDM, które bezpośrednio redukują lub ograniczają emisje z instalacji podlegających zakresowi stosowania niniejszej dyrektywy, ERU i CER mogą być wydane jedynie w przypadku, gdy taka sama liczba przydziałów zostanie anulowana przez operatora danej instalacji.

▼M1

4. Do 31 grudnia 2012 roku dla projektów JI i CDM, które pośrednio redukują lub ograniczają emisje z instalacji podlegających zakresowi stosowania niniejszej dyrektywy, ERU i CER mogą być przyznane jedynie w przypadku, gdy taka sama liczba przydziałów zostanie anulowana w krajowym rejestrze Państwa Członkowskiego pochodzenia ERU lub CER.

5. Państwo Członkowskie, które zezwala podmiotom prywatnym lub publicznym na udział w projektach, pozostaje odpowiedzialne za wykonanie zobowiązań wynikających dla niego z UNFCCC i Protokołu z Kioto i zapewnia, że udział ten jest zgodny z odpowiednimi wytycznymi, warunkami i procedurami przyjętymi na podstawie UNFCCC i Protokołu z Kioto.

6. W przypadku projektów związanych z produkcją energii elektrycznej w hydroenergetyce o zdolnościach wytwórczych przekraczających 20 MW Państwa Członkowskie gwarantują przy zatwierdzaniu tego rodzaju projektów, że odpowiednie kryteria i wytyczne międzynarodowe, w tym zawarte w sprawozdaniu Światowej Komisji ds. Zapór Wodnych z listopada 2000 r. „Zapory wodne i rozwój. Nowe ramy podejmowania decyzji", będą stosowane podczas realizacji tego rodzaju projektów.

▼M9

_____

▼B

Artykuł 12

Przenoszenie, przekazywanie oraz anulowanie przydziałów

1. Państwa Członkowskie zapewniają, że przydziały mogą być przenoszone między:

a) osobami w ►M9 Unii ◄;

b) osobami w ►M9 Unii ◄ oraz osobami w państwach trzecich, w przypadku gdy takie przydziały są uznane zgodnie z procedurą określoną w art. 25 bez ograniczeń innych niż zawarte w niniejszej dyrektywie lub przyjęte na mocy niniejszej dyrektywy.

▼M4

1a. Do dnia 31 grudnia 2010 r. Komisja bada, czy rynek uprawnień do emisji jest wystarczająco chroniony przed wykorzystywaniem poufnych informacji lub manipulacją rynkową, oraz w stosownych przypadkach przedstawia wnioski w celu zapewnienia takiej ochrony. Odpowiednie przepisy dyrektywy 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie wykorzystywania poufnych informacji i manipulacji na rynku (nadużyć na rynku) [1] mogą być po odpowiednim dostosowaniu stosowane do handlu towarami.

[1] Dz.U. L 96 z 12.4.2003, s. 16.

▼M15

2. Państwa członkowskie zapewniają uznawanie uprawnień wydanych przez właściwy organ innego państwa członkowskiego do celów wypełnienia zobowiązań operatorów, operatorów statków powietrznych lub przedsiębiorstw żeglugowych na podstawie ust. 3

_____

3. Państwa członkowskie, administrujące państwa członkowskie oraz organy administrujące właściwe dla przedsiębiorstwa żeglugowego zapewniają, aby do dnia 30 września każdego roku:

a) operator każdej instalacji przekazał do umorzenia liczbę uprawnień stanowiącą równowartość łącznych emisji z tej instalacji w poprzednim roku kalendarzowym zweryfikowanych zgodnie z art. 15;

b) każdy operator statków powietrznych przekazał do umorzenia liczbę uprawnień stanowiącą równowartość łącznych emisji tego operatora w poprzednim roku kalendarzowym zweryfikowanych zgodnie z art. 15;

c) każde przedsiębiorstwo żeglugowe przekazało do umorzenia liczbę uprawnień stanowiącą równowartość całkowitych emisji tego przedsiębiorstwa w poprzednim roku kalendarzowym zweryfikowanych zgodnie z art. 3ge.

Państwa członkowskie, administrujące państwa członkowskie oraz organy administrujące właściwe dla przedsiębiorstwa żeglugowego zapewniają, aby uprawnienia umorzone zgodnie z akapitem pierwszym zostały następnie anulowane.

3-e. Na zasadzie odstępstwa od ust. 3 akapit pierwszy lit. c) przedsiębiorstwa żeglugowe mogą umorzyć o 5 % mniej uprawnień niż równowartość ich zweryfikowanych emisji uwolnionych do dnia 31 grudnia 2030 r. ze statków klasy lodowej, pod warunkiem że takie statki mają klasę lodową IA lub IA Super lub równoważną klasę lodową, ustaloną na podstawie zalecenia HELCOM 25/7.

W przypadku gdy umarza się mniejszą liczbę uprawnień w porównaniu ze zweryfikowanymi emisjami, po ustaleniu różnicy między zweryfikowanymi emisjami a umorzonymi uprawnieniami w odniesieniu do każdego roku, liczbę uprawnień odpowiadającą tej różnicy anuluje się, a nie rozdziela w drodze sprzedaży aukcyjnej zgodnie z art. 10.

3-d. Na zasadzie odstępstwa od ust. 3 akapit pierwszy lit. c) niniejszego artykułu i art. 16 Komisja, na wniosek państwa członkowskiego, stanowi w drodze aktu wykonawczego, że państwa członkowskie powinny uznawać wymogi określone w tych przepisach za spełnione oraz że nie powinny podejmować działań przeciwko przedsiębiorstwom żeglugowym w odniesieniu do emisji uwolnionych do dnia 31 grudnia 2030 r. pochodzących z rejsów statków pasażerskich innych niż wycieczkowe statki pasażerskie oraz statków pasażerskich typu ro-ro między portem na wyspie podlegającym jurysdykcji wnioskującego państwa członkowskiego, która to wyspa nie posiada połączenia drogowego ani kolejowego z lądem stałym, a ma liczbę mieszkańców mniejszą niż 200 000 stałych rezydentów według ostatnich najlepszych danych dostępnych w 2022 r., a portem podlegającym jurysdykcji tego samego państwa członkowskiego, a także z działalności prowadzonej w porcie przez takie statki w związku z takimi rejsami.

▼M15

Komisja publikuje wykaz wysp, o których mowa w akapicie pierwszym, oraz odnośnych portów i aktualizuje ten wykaz.

3-c. Na zasadzie odstępstwa od ust. 3 akapit pierwszy lit. c) niniejszego artykułu i art. 16 Komisja – na wspólny wniosek dwóch państw członkowskich, z których jedno nie ma granicy lądowej z drugim państwem członkowskim, a drugie jest państwem członkowskim położonym najbliżej geograficznie państwa członkowskiego niemającego granicy lądowej – stanowi w drodze aktu wykonawczego, że państwa członkowskie uznają wymogi określone w tych przepisach za spełnione oraz że nie podejmują działań przeciwko przedsiębiorstwom żeglugowym w odniesieniu do emisji uwolnionych do dnia 31 grudnia 2030 r. pochodzących z rejsów statków pasażerskich oraz statków pasażerskich typu ro-ro odbywanych w ramach umowy o świadczenie transgranicznych usług publicznych lub w ramach transgranicznego obowiązku użyteczności publicznej – określonych we wspólnym wniosku – łączących te dwa państwa członkowskie, a także z działalności prowadzonej w porcie przez takie statki w związku z takimi rejsami.

3-b. Obowiązek umorzenia uprawnień nie powstaje w odniesieniu do emisji uwolnionych do dnia 31 grudnia 2030 r. z rejsów między portem znajdującym się w najbardziej oddalonym regionie państwa członkowskiego a portem znajdującym się w tym samym państwie członkowskim, w tym z rejsów między portami w regionach najbardziej oddalonych i rejsami między portami znajdującymi się w tym samym państwie członkowskim, a także z działalności prowadzonej w porcie przez takie statki w związku z takimi rejsami.

3-a. W razie potrzeby i jak długo będzie to niezbędne w celu zachowania integralności środowiskowej systemu EU ETS, operatorzy, operatorzy statków powietrznych oraz przedsiębiorstwa żeglugowe w ramach systemu EU ETS nie będą mogli wykorzystywać uprawnień wydanych przez państwo członkowskie, wobec którego wygasły zobowiązania spoczywające na operatorach, operatorach statków powietrznych i przedsiębiorstwach żeglugowych. Akt delegowany, o którym mowa w art. 19, obejmuje środki niezbędne w przypadkach, o których mowa w niniejszym ustępie.

▼M4

3a. Obowiązek przedstawienia uprawnień do rozliczenia nie powstaje w związku z emisjami CO_2 zweryfikowanym jako wychwycony i przetransportowany do stałego składowania do instalacji, dla której zezwolenie obowiązuje zgodnie z przepisami dyrektywy 2009/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie geologicznego składowania dwutlenku węgla ([1]).

▼M15

3b. Obowiązek umorzenia uprawnień nie powstaje w odniesieniu do emisji gazów cieplarnianych, które uznaje się za wychwycone i wykorzystane w taki sposób aby były związane chemicznie z produktem, tak że nie przedostają się one do atmosfery przy normalnym użytkowaniu, wliczając w to wszelkie normalne czynności mające miejsce po końcu przydatności produktu do użycia.

Komisja przyjmuje akty delegowane zgodnie z art. 23, aby uzupełnić niniejszą dyrektywę, dotyczące wymogów w zakresie uznania, że gazy cieplarniane stały się trwale związane chemicznie z produktem, zgodnie z akapitem pierwszym niniejszego ustępu.

([1]) Dz.U. L 140 z 5.6.2009, s. 114

▼M15

4. Państwa członkowskie podejmują niezbędne kroki w celu zapewnienia, że przydziały zostaną anulowane w każdym momencie na wniosek posiadających je osób. W przypadku likwidacji mocy wytwórczych na ich terytorium z powodu dodatkowych środków krajowych państwa członkowskie mogą anulować – i są do tego zdecydowanie zachęcane – uprawnienia z całkowitej liczby przydziałów, które mają zostać przez nie sprzedane na aukcji, o której to liczbie mowa w art. 10 ust. 2, w maksymalnej liczbie odpowiadającej średniej zweryfikowanych emisji z danej instalacji w okresie pięciu lat przed likwidacją. Dane państwo członkowskie informuje Komisję o takim planowanym anulowaniu lub o powodach, dla których nie dokonuje anulowania, zgodnie z aktami delegowanymi przyjętymi na podstawie art. 10 ust. 4.

▼M4

5. ust. 1 i 2 stosuje się bez uszczerbku dla art. 10c.

▼M14

6. Zgodnie z metodyką określoną w akcie wykonawczym, o którym mowa w ust. 8 niniejszego artykułu, państwa członkowskie obliczają każdego roku wymogi dotyczące kompensacji za poprzedni rok kalendarzowy w odniesieniu do lotów z państw, do państw i między państwami wymienionymi w akcie wykonawczym przyjętym na podstawie art. 25a ust. 3 i w odniesieniu do lotów między Szwajcarią lub Zjednoczonym Królestwem a państwami wymienionymi w akcie wykonawczym przyjętym na podstawie art. 25a ust. 3 i do dnia 30 listopada każdego roku informują o tym operatorów statków powietrznych.

Zgodnie z metodyką określoną w akcie wykonawczym, o którym mowa w ust. 8 niniejszego artykułu, państwa członkowskie obliczają także łączne ostateczne wymogi dotyczące kompensacji za dany okres zapewniania zgodności z mechanizmem CORSIA i, do dnia 30 listopada roku następującego po ostatnim roku odnośnego okresu zapewniania zgodności z mechanizmem CORSIA, informują operatorów statków powietrznych, którzy spełniają warunki określone w akapicie trzecim niniejszego ustępu, o tych wymogach.

Państwa członkowskie informują o poziomie kompensacji operatorów statków powietrznych, którzy spełniają wszystkie poniższe wymogi:

a) operatorzy statków powietrznych posiadają certyfikat przewoźnika lotniczego wydany przez państwo członkowskie lub są zarejestrowani w państwie członkowskim, w tym w regionach najbardziej oddalonych, na terytoriach zależnych i terytoriach należących do tego państwa członkowskiego; oraz

b) wytwarzają rocznie emisje CO_2 przekraczające 10 000 ton przy użytkowaniu samolotów o maksymalnej certyfikowanej masie startowej większej niż 5 700 kg w trakcie lotów objętych zakresem załącznika I, innych niż loty, które rozpoczynają się i kończą w tym samym państwie członkowskim, w tym w regionach najbardziej oddalonych tego samego państwa członkowskiego, od dnia 1 stycznia 2021 r.

Do celów akapitu pierwszego lit. b) nie uwzględnia się emisji CO_2 z następujących rodzajów lotów:

▼M14

(i) loty państwowe;

(ii) loty z pomocą humanitarną;

(iii) loty medyczne;

(iv) loty wojskowe;

(v) loty przeciwpożarowe;

(vi) loty poprzedzające loty z pomocą humanitarną, medyczne lub przeciwpożarowe lub następujące po nich, pod warunkiem że loty te są wykonywane tym samym statkiem powietrznym i są wymagane do przeprowadzenia odnośnych działań humanitarnych, medycznych lub przeciwpożarowych lub do zmiany położenia statku powietrznego po tych działaniach, by mógł podjąć kolejne działania.

▼M12

7. W oczekiwaniu na akt ustawodawczy zmieniający niniejszą dyrektywę w odniesieniu do wkładu lotnictwa w unijny cel redukcji emisji w całej gospodarce i odpowiednio wdrażającego globalny środek rynkowy i w przypadku gdy okres transpozycji takiego aktu ustawodawczego nie upłynął do dnia 30 listopada 2023 r., a sektorowy współczynnik wzrostu w odniesieniu do emisji z 2022 r., który ma zostać opublikowany przez ICAO, jest równy zeru, do dnia 30 listopada 2023 r. państwa członkowskie powiadamiają operatorów statków powietrznych, że w odniesieniu do 2022 r. spoczywające na nich wymogi dotyczące kompensacji w rozumieniu pkt 3.2.1 CORSIA SARP ICAO wynoszą zero.

▼M14

8. Obliczeń na potrzeby wymogów dotyczących kompensacji, o których mowa w art. 6 niniejszego artykułu, do celów mechanizmu CORSIA dokonuje się zgodnie z metodyką, którą określi Komisja w odniesieniu do lotów z państw, do państw i między państwami wymienionymi w akcie wykonawczym przyjętym na podstawie art. 25a ust. 3 i w odniesieniu do lotów między Szwajcarią lub Zjednoczonym Królestwem a państwami wymienionymi w akcie wykonawczym przyjętym na podstawie art. 25a ust. 3.

Komisja przyjmuje akty wykonawcze określające metodykę obliczania wymogów dotyczących kompensacji dla operatorów statków powietrznych, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu.

Te akty wykonawcze doprecyzowują zwłaszcza stosowanie wymogów wynikających z odpowiednich przepisów niniejszej dyrektywy, w szczególności z art. 3c, 11a, 12 i 25a oraz, w zakresie, w jakim jest to możliwe w świetle odpowiednich przepisów niniejszej dyrektywy, z międzynarodowych norm i zalecanych metod postępowania w zakresie ochrony środowiska dla mechanizmu CORSIA (CORSIA SARP).

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22a ust. 2. Pierwszy taki akt wykonawczy zostanie przyjęty do dnia 30 czerwca 2024 r.

▼M14

9. Operatorzy statków powietrznych posiadający certyfikat przewoźnika lotniczego wydany przez jedno z państw członkowskich lub zarejestrowani w jednym z państw członkowskich, w tym w regionach najbardziej oddalonych, na terytoriach zależnych i terytoriach należących do tego państwa członkowskiego, umarzają jednostki, o których mowa w art. 11a, jedynie w odniesieniu do liczby notyfikowanej przez to państwo członkowskie zgodnie z ust. 6 w odniesieniu do danego okresu zapewniania zgodności z mechanizmem CORSIA. Umarzanie ma miejsce do dnia 31 stycznia 2025 r. w odniesieniu do emisji za okres 2021–2023 i do dnia 31 stycznia 2028 r. w odniesieniu do emisji za okres 2024–2026.

▼M9

Artykuł 13

Ważność uprawnień

Uprawnienia wydawane począwszy od dnia 1 stycznia 2013 r. są ważne bezterminowo. Uprawnienia wydawane począwszy od dnia 1 stycznia 2021 r. zawierają informację wskazującą, w jakim dziesięcioletnim okresie po dniu 1 stycznia 2021 r. zostały wydane, i są ważne w odniesieniu do emisji począwszy od pierwszego roku tego okresu.

▼M4

Artykuł 14

Monitorowanie i raportowanie emisji

▼M9

1. ►M15 Komisja przyjmuje akty wykonawcze dotyczące szczegółowych ustaleń w sprawie monitorowania i raportowania emisji i, w stosownych przypadkach, danych dotyczących działalności w odniesieniu do kategorii działań wymienionych w załączniku I do niniejszej dyrektywy, jak również emisji lotniczych innych niż CO_2 w odniesieniu do tras, na których raportuje się emisje na mocy niniejszej dyrektywy, które to akty opierają się na zasadach monitorowania i raportowania określonych w załączniku IV do niniejszej dyrektywy i wymogach określonych w ust. 2 i 5 niniejszego artykułu. W tych aktach wykonawczych określa się również – w wymogach dotyczących monitorowania i raportowania emisji oraz ich skutków, w tym skutków emisji lotniczych innych niż CO_2 – współczynnik globalnego ocieplenia poszczególnych gazów cieplarnianych, a także uwzględnia się aktualną wiedzę naukową na temat skutków emisji lotniczych innych niż CO_2. W tych aktach wykonawczych stosuje się kryteria zrównoważonego rozwoju i ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w odniesieniu do wykorzystania biomasy, ustanowione dyrektywą (UE) 2018/2001, z wszelkimi niezbędnymi dostosowaniami do zastosowania na mocy niniejszej dyrektywy, aby biomasa ta mogła uzyskać współczynnik zero. Określa się w nich również sposób rozliczania składowania emisji z koszyków biomasy o współczynniku zero oraz biomasy, która nie pochodzi ze źródeł o współczynniku zero. Określa się w nich również sposób rozliczania emisji z paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego oraz pochodzących z recyklingu paliw węglowych, zapewniając rozliczenie tych emisji i unikanie podwójnego liczenia. ◄

▼M9

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22a ust. 2.

▼M4

2. ►M9 Akty ◄, o których mowa w ust. 1, uwzględniają najbardziej dokładne i aktualne dostępne dowody naukowe, w szczególności zgromadzone przez IPCC, i mogą również określać wymogi dla prowadzących instalacje w zakresie raportowania emisji związanych z produkcją towarów przez energochłonne sektory przemysłu poddane międzynarodowej konkurencji. ►M9 Akty ◄ te mogą również określać wymogi w zakresie niezależnej weryfikacji tych informacji.

Wymogi te mogą obejmować raportowanie poziomów emisji związanych z wytwarzaniem energii elektrycznej objętych ►M9 EU ETS ◄, na potrzeby produkcji tych towarów.

3. Państwa członkowskie zapewniają, aby każdy prowadzący instalację lub operator statku powietrznego monitorował emisje z tej instalacji w każdym roku kalendarzowym, lub, od dnia 1 stycznia 2010 r., ze statku powietrznego, który eksploatuje, oraz składał właściwemu organowi raporty w tym zakresie po zakończeniu tego roku, zgodnie z ►M9 aktami ◄, o których mowa w ust. 1.

4. ►M9 Akty ◄, o których mowa w ust. 1, mogą obejmować wymogi dotyczące stosowania zautomatyzowanych systemów i formatów wymiany danych w celu zharmonizowania komunikacji dotyczącej planu monitorowania, raportów rocznych emisji i działań weryfikacyjnych pomiędzy prowadzącym instalację lub operatorem statku powietrznego, audytorem i właściwymi organami.

▼M14

5. Operatorzy statków powietrznych raz do roku składają sprawozdanie na temat skutków emisji lotniczych innych niż CO_2 występujących od dnia 1 stycznia 2025 r. W tym celu Komisja przyjmie do dnia 31 sierpnia 2024 r. akt wykonawczy zgodnie z ust. 1 w celu objęcia skutków emisji lotniczych innych niż CO_2 ramami monitorowania, raportowania i weryfikacji. Te ramy monitorowania, raportowania i weryfikacji zawierają co najmniej dostępne trójwymiarowe dane dotyczące trajektorii statku powietrznego oraz wilgotności i temperatury otoczenia, aby umożliwić uzyskanie ekwiwalentu CO_2 na lot. Z zastrzeżeniem dostępnych zasobów Komisja zapewnia dostępność narzędzi ułatwiających i w miarę możliwości automatyzujących monitorowanie, raportowanie i weryfikację w celu zminimalizowania obciążeń administracyjnych.

Od dnia 1 stycznia 2025 r. państwa członkowskie zapewniają, aby każdy operator statków powietrznych monitorował i zgłaszał właściwemu organowi skutki emisji inne niż CO_2 z każdego statku powietrznego, który eksploatował w każdym roku kalendarzowym, po zakończeniu każdego roku zgodnie z aktami wykonawczymi, o których mowa w ust. 1.

▼M14

Począwszy od 2026 r., Komisja co roku przedkłada jako część sprawozdania, o którym mowa w art. 10 ust. 5, sprawozdanie ze stosowania ram monitorowania, raportowania i weryfikacji, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu.

Do dnia 31 grudnia 2027 r. w oparciu o wyniki stosowania ram monitorowania, raportowania i weryfikacji skutków emisji lotniczych innych niż CO_2 Komisja przedłoży sprawozdanie oraz w stosownych przypadkach, po uprzednim przeprowadzeniu oceny skutków, wniosek ustawodawczy mający na celu złagodzenie skutków emisji lotniczych innych niż CO_2 poprzez rozszerzenie zakresu EU ETS na skutki emisji lotniczych innych niż CO_2.

6. Najpóźniej trzy miesiące po upływie odnośnego terminu na przedłożenie sprawozdania Komisja publikuje w sposób przyjazny dla użytkownika co najmniej następujące zagregowane dane roczne dotyczące emisji z działań lotniczych zgłoszone państwom członkowskim lub przekazane Komisji zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2018/2066 ([1]) i z art. 7 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2019/1603 ([2]):

a) w odniesieniu do pary lotnisk w EOG:

   (i) emisje ze wszystkich lotów;

   (ii) łączną liczbę lotów;

   (iii) łączną liczbę pasażerów;

   (iv) rodzaje statków powietrznych;

b) w odniesieniu do operatora statków powietrznych:

   (i) dane dotyczące emisji z lotów w obrębie EOG, lotów z EOG, lotów do EOG i lotów między dwoma państwami trzecimi w podziale na pary państw oraz dane dotyczące emisji podlegających obowiązkowi umorzenia jednostek emisji kwalifikujących się do CORSIA;

   (ii) kwotę wymogów dotyczących kompensacji obliczoną zgodnie z art. 12 ust. 8;

([1]) Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2018/2066 z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie monitorowania i raportowania w zakresie emisji gazów cieplarnianych na podstawie dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz zmieniające rozporządzenie Komisji (UE) nr 601/2012 (Dz.U. L 334 z 31.12.2018, s. 1).

([2]) Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/1603 z dnia 18 lipca 2019 r. uzupełniające dyrektywę 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do środków przyjętych przez Organizację Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego w odniesieniu do monitorowania, raportowania i weryfikacji emisji lotniczych w celu wdrożenia globalnego środka rynkowego (Dz.U. L 250 z 30.9.2019, s. 10).

▼M14

(iii) kwotę i rodzaj jednostek na podstawie art. 11a wykorzystanych w celu zapewnienia zgodności z wymogami dotyczącymi kompensacji operatora statków powietrznych, o których mowa w pkt ii) niniejszej litery;

(iv) ilość i typ wykorzystanych paliw, dla których współczynnik emisji wynosi zero na podstawie niniejszej dyrektywy lub które uprawniają operatora statku powietrznego do otrzymania przydziałów na podstawie art. 3c ust. 6.

W odniesieniu do lit. a) i b) pierwszego akapitu, w szczególnych okolicznościach, gdy operator statków powietrznych prowadzi działalność w obrębie bardzo ograniczonej liczby par lotnisk, bardzo ograniczonej liczby par państw podlegających wymogom dotyczącym kompensacji lub w obrębie bardzo ograniczonej liczby par państw niepodlegających wymogom dotyczącym kompensacji, ten operator statków powietrznych może zwrócić się do administrującego państwa członkowskiego o to, by nie publikowało takich danych w odniesieniu do operatora statków powietrznych, wyjaśniając, dlaczego ich ujawnienie byłoby uznane za szkodzące jego interesom handlowym. W oparciu o taki wniosek administrujące państwo członkowskie może zwrócić się do Komisji o opublikowanie tych danych na wyższym poziomie agregacji. W sprawie takiego wniosku decyzję podejmuje Komisja.

▼M2

Artykuł 15

▼M4

Weryfikacja i akredytacja

▼M2

Państwa członkowskie zapewniają, by sprawozdania przedłożone przez operatorów i operatorów statków powietrznych na podstawie art. 14 ust. 3 były weryfikowane zgodnie z kryteriami wymienionymi w załączniku V i we wszelkich szczegółowych przepisach przyjętych przez Komisję zgodnie z niniejszym artykułem oraz by był o nich powiadamiany właściwy organ.

Państwa członkowskie zapewniają, by operatorzy i operatorzy statków powietrznych, których sprawozdania nie zostały zweryfikowane jako zadowalające zgodnie z kryteriami ustalonymi w załączniku V i we wszelkich szczegółowych przepisach przyjętych przez Komisję zgodnie z niniejszym artykułem do dnia 31 marca każdego roku w odniesieniu do emisji w trakcie poprzedniego roku kalendarzowego, nie mogli dokonywać dalszych przeniesień przydziałów, do momentu aż sprawozdanie od tego operatora zostanie zweryfikowane jako zadowalające.

▼M9

Komisja przyjmuje akty wykonawcze dotyczące weryfikacji raportów emisji w oparciu o zasady określone w załączniku V oraz w sprawie akredytacji audytorów i nadzoru nad nimi. Komisja może także przyjąć akty wykonawcze dotyczące weryfikacji sprawozdań składanych przez operatorów statków powietrznych na podstawie art. 14 ust. 3 i wniosków na mocy art. 3e i 3f, w tym dotyczące weryfikacji procedur stosowanych przez audytorów. Określa w nich warunki akredytacji i jej cofnięcia, wzajemnego uznawania i wzajemnej oceny jednostek akredytujących, stosownie do przypadku.

▼M9

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22a ust. 2.

▼M4

Artykuł 15a

Ujawnianie informacji i tajemnica zawodowa

Państwa członkowskie i Komisja zapewniają, aby wszystkie decyzje i raporty dotyczące ilości oraz przydziału uprawnień, a także monitorowania, raportowania i weryfikacji emisji były natychmiast ujawniane w sposób zapewniający zorganizowany i niedyskryminacyjny dostęp do takich informacji.

Informacje objęte tajemnicą zawodową nie mogą zostać ujawnione żadnej osobie ani organowi, z wyjątkiem ujawnienia zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi.

▼B

Artykuł 16

Kary

1. Państwa Członkowskie ustanawiają reguły dotyczące kar mających zastosowanie do naruszeń przepisów krajowych, przyjętych na mocy niniejszej dyrektywy i podejmują środki niezbędne w celu zapewnienia, że takie kary są wykonywane. Przewidziane kary powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające. Państwa Członkowskie powiadomią Komisję o tych przepisach ►M2 ———— ◄, oraz bezzwłocznie o wszystkich późniejszych zmianach wpływających na nie.

▼M15

2. Państwa członkowskie zapewniają opublikowanie nazw (imion i nazwisk) operatorów, operatorów statków powietrznych i przedsiębiorstw żeglugowych naruszających wymogi dotyczące przekazania do umorzenia wystarczającej liczby uprawnień na mocy niniejszej dyrektywy.

▼M2

3. Państwa członkowskie zapewniają, by każdy operator lub operator statków powietrznych, który nie przekazuje wystarczających przydziałów do dnia ►M15 30 września ◄ każdego roku w celu objęcia jego emisji w trakcie roku poprzedniego, był odpowiedzialny za opłacenie kary za przekroczenie emisji. Kary za przekroczenie emisji wynoszą 100 EUR za każdą wyemitowaną tonę równoważnika ditlenku węgla, w odniesieniu do której operator nie przekazał przydziału. Płatności kary za przekroczenie emisji nie uwalniają operatora od obowiązku przekazania ilości przydziałów równych temu przekroczeniu emisji przy przekazywaniu przydziałów w odniesieniu do następnego roku kalendarzowego.

▼M15

3a. Kary określone w ust. 3 mają również zastosowanie w odniesieniu do przedsiębiorstw żeglugowych.

▼M4

4. Sankcje za przekroczenie emisji dotyczące uprawnień wydanych począwszy od dnia 1 stycznia 2013 r. są podwyższane zgodnie z europejskim wskaźnikiem cen konsumpcyjnych.

▼M2

5. W przypadku gdy operator statków powietrznych nie spełnia wymogów niniejszej dyrektywy i gdy zastosowanie innych środków egzekwowania nie doprowadziło do spełnienia tych wymogów, jego administrujące państwo członkowskie może zwrócić się do Komisji o to, by podjęła decyzję o nałożeniu zakazu prowadzenia operacji w odniesieniu do danego operatora statków powietrznych.

6. Wszelkie wnioski przedkładane przez administrujące państwo członkowskie zgodnie z ust. 5 zawierają:

a) dowody na to, że dany operator statków powietrznych nie wypełnił swoich zobowiązań wynikających z niniejszej dyrektywy;

b) szczegóły podjętych przez dane państwo członkowskie działań mających na celu egzekwowanie prawa;

c) uzasadnienie nałożenia zakazu prowadzenia operacji na szczeblu ►M9 Unii ◄; oraz

d) zalecenie dotyczące zakresu zastosowania zakazu prowadzenia operacji na szczeblu ►M9 Unii ◄ i wszelkich warunków, które powinny mieć zastosowanie.

7. W przypadku gdy do Komisji zostają skierowane wnioski takie jak te, o których mowa w ust. 5, informuje ona o tym pozostałe państwa członkowskie za pośrednictwem ich przedstawicieli w komitecie, o którym mowa w art. 23 ust. 1, zgodnie z regulaminem komitetu.

8. Przyjęcie decyzji na wniosek zgodnie z ust. 5 poprzedzają – jeżeli jest to właściwe i możliwe do wykonania – konsultacje z organami odpowiedzialnymi za nadzór regulacyjny nad danym operatorem statków powietrznych. Jeżeli jest to możliwe, Komisja i państwa członkowskie przeprowadzają konsultacje wspólnie.

9. W przypadku gdy Komisja rozważa podjęcie decyzji na wniosek zgodnie z ust. 5, ujawnia ona danemu operatorowi statków powietrznych najważniejsze fakty i argumenty stanowiące podstawę takiej decyzji. Danemu operatorowi statków powietrznych przyznaje się możliwość przedstawienia Komisji pisemnych uwag w terminie 10 dni od daty ujawnienia faktów i argumentów.

10. Na wniosek państwa członkowskiego Komisja może zgodnie z ►M9 procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22a ust. 2 ◄, przyjąć decyzję o nałożeniu na danego operatora statków powietrznych zakazu prowadzenia operacji.

11. Każde państwo członkowskie wykonuje na swoim terytorium decyzje przyjęte na podstawie ust. 10. Państwa członkowskie informują Komisję o wszelkich środkach podjętych w celu wdrożenia takich decyzji.

▼M15

11a. W przypadku przedsiębiorstwa żeglugowego, które nie spełnia obowiązków umarzania uprawnień przez co najmniej dwa kolejne okresy sprawozdawcze, oraz w przypadku gdy inne środki egzekucyjne nie zapewniły osiągnięcia zgodności, właściwy organ państwa członkowskiego portu przybycia może – po zapewnieniu zainteresowanemu przedsiębiorstwu żeglugowemu możliwości zgłoszenia uwag – wydać nakaz wydalenia, który jest przekazywany Komisji, Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Morskiego (EMSA), pozostałym państwom członkowskim oraz zainteresowanemu państwu bandery. W następstwie wydania takiego nakazu wydalenia każde państwo członkowskie z wyjątkiem państwa członkowskiego, pod którego banderą pływa statek, odmawia przyjmowania statków, za które odpowiada zainteresowane przedsiębiorstwo żeglugowe, w swoich portach do czasu wywiązania się przez to przedsiębiorstwo ze swoich obowiązków umarzania uprawnień zgodnie z art. 12. Jeżeli statek ten pływa pod banderą państwa członkowskiego i wpływa do jednego z portów tego państwa lub znajduje się w nim, dane państwo członkowskie – po zapewnieniu zainteresowanemu przedsiębiorstwu możliwości zgłoszenia uwag – zatrzymuje statek do czasu wywiązania się przez przedsiębiorstwo żeglugowe ze spoczywających na nim obowiązków umarzania uprawnień.

Jeżeli zostanie stwierdzone, że statek przedsiębiorstwa żeglugowego którym mowa w akapicie pierwszym znajduje się w jednym z portów państwa członkowskiego, pod którego banderą pływa, państwo członkowskie może – po zapewnieniu zainteresowanemu przedsiębiorstwu żeglugowemu możliwości zgłoszenia uwag – wydać nakaz zatrzymania bandery do czasu wywiązania się przez przedsiębiorstwo żeglugowe ze spoczywających na nim obowiązków. Informuje ono o tym Komisję, EMSA i pozostałe państwa członkowskie. W wyniku wydania takiego nakazu zatrzymania bandery każde państwo członkowskie podejmuje takie same środki jakie są wymagane w następstwie wydania nakazu wydalenia zgodnie z akapitem pierwszym zdanie drugie.

Niniejszy ustęp nie narusza międzynarodowych przepisów morskich mających zastosowanie w przypadku statków w niebezpieczeństwie.

▼M9

12. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów wykonawczych zawierające szczegółowe zasady odnoszące się do procedur, o których mowa w niniejszym artykule. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22a ust. 2.

▼M1

Artykuł 17

Dostęp do informacji

Decyzje odnoszące się do rozdzielania przydziałów, informacje dotyczące projektów, w których dane Państwo Członkowskie uczestniczy lub do których upoważnia podmioty publiczne lub prywatne, oraz sprawozdania dotyczące emisji wymagane na podstawie pozwolenia na emisje gazów cieplarnianych i znajdujące się w posiadaniu właściwego organu są publiczne zgodnie z dyrektywą 2003/4/WE.

▼B

Artykuł 18

Właściwy organ

Państwa Członkowskie podejmują właściwe uzgodnienia administracyjne, w tym wyznaczają właściwy organ lub organy, dla wykonania reguł niniejszej dyrektywy. W przypadku gdy wyznaczony jest więcej niż jeden organ, pracę tego organu podjęte na mocy niniejszej dyrektywy musza być koordynowane.

▼M1

Państwa Członkowskie zapewniają w szczególności koordynację pomiędzy ich interlokutorem wyznaczonym do zatwierdzenia projektów zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. a) Protokołu z Kioto i organem krajowym wyznaczonym do wykonania art. 12 Protokołu z Kioto; interlokutora i organ krajowy wyznacza się odpowiednio zgodnie z późniejszymi decyzjami przyjętymi na mocy UNFCCC lub z Protokołu z Kioto.

▼M2

Artykuł 18a

Administrujące państwo członkowskie

1. Administrującym państwem członkowskim dla operatora statków powietrznych jest:

a) w przypadku operatora statków powietrznych posiadającego ważną licencję na prowadzenie działalności, przyznaną przez państwo członkowskie zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady (EWG) nr 2407/92 z dnia 23 lipca 1992 r. w sprawie przyznawania licencji przewoźnikom lotniczym [1] – państwo członkowskie, które przyznało licencję na prowadzenie działalności temu operatorowi statków powietrznych; oraz

b) we wszystkich innych przypadkach – państwo członkowskie z największą szacunkową ilością przypisanych emisji pochodzących z lotów wykonywanych przez tego operatora statków powietrznych w roku bazowym.

▼M14

2. Jeżeli w dwóch pierwszych latach któregokolwiek okresu, o którym mowa w art. 13, żadna z przypisanych emisji lotniczych pochodzących z lotów wykonanych przez operatora statków powietrznych podlegającego przepisom ust. 1 lit. b) niniejszego artykułu nie zostaje przypisana jego administrującemu państwu członkowskiemu, operator statków powietrznych zostaje przeniesiony do innego administrującego państwa członkowskiego. Nowym administrującym państwem członkowskim jest państwo członkowskie z największą szacunkową ilością przypisanych emisji lotniczych pochodzących z lotów wykonywanych przez tego operatora statków powietrznych w dwóch pierwszych latach poprzedniego okresu.

▼M2

3. Na podstawie najlepszych dostępnych informacji Komisja:

a) przed dniem 1 lutego 2009 r. opublikuje wykaz operatorów statków powietrznych, którzy w dniu 1 stycznia 2006 r. lub po tym dniu wykonywali działania lotnicze wymienione w załączniku I, w którym wskazuje administrujące państwo członkowskie dla każdego operatora statków powietrznych zgodnie z ust. 1; oraz

[1] Dz.U. L 240 z 24.8.1992, s. 1.

▼M14

b) od 2024 r. co najmniej raz na dwa lata aktualizuje wykaz w celu uwzględnienia operatorów statków powietrznych, którzy po tej dacie wykonywali działania lotnicze wymienione w załączniku I; w przypadku gdy dany operator statków powietrznych nie wykonywał działań lotniczych wymienionych w załączniku I przez cztery kolejne lata kalendarzowe poprzedzające aktualizację wykazu, operator ten nie zostaje uwzględniony w wykazie.

▼M2

4. Komisja może, zgodnie z ►M9 procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22a ust. 2 ◄, opracować wytyczne w sprawie administrowania operatorami statków powietrznych przez administrujące państwa członkowskie zgodnie z niniejszą dyrektywą.

5. Do celów ust. 1, w odniesieniu do operatora statku powietrznego, który rozpoczął działalność w ►M9 Unii ◄ po dniu 1 stycznia 2006 r., „rok bazowy” oznacza pierwszy rok kalendarzowy działalności; we wszystkich innych przypadkach oznacza rok kalendarzowy rozpoczynający się w dniu 1 stycznia 2006 r.

▼M15

Artykuł 18b

Pomoc ze strony Komisji, EMSA oraz innych właściwych organizacji

1. W celu wypełnienia swoich obowiązków wynikających z art. 3c ust. 4, art. 3g, 3gd, 3ge, 3gf, 3gg i 18a Komisja, administrujące państwo członkowskie i organy administrujące właściwe dla przedsiębiorstwa żeglugowego mogą zwrócić się o pomoc do EMSA lub innej właściwej organizacji i mogą w tym celu zawierać wszelkie odpowiednie umowy z tymi organizacjami.

2. Komisja, wspomagana przez EMSA, dąży do opracowania odpowiednich narzędzi oraz wytycznych w celu ułatwienia i koordynacji działań w zakresie weryfikacji i egzekwowania przepisów związanych ze stosowaniem niniejszej dyrektywy do transportu morskiego. O ile jest to wykonalne, takie wytyczne i narzędzia udostępnia się państwom członkowskim i weryfikatorom w celu dzielenia się informacjami i lepszego zapewnienia rzetelnego egzekwowania krajowych środków transponujących niniejszą dyrektywę.

▼B

Artykuł 19

Rejestry

▼M4

1. Uprawnienia wydawane począwszy od dnia 1 stycznia 2012 r. są rejestrowane w rejestrze wspólnotowym w celu wykonywania działań związanych z prowadzeniem kont rozliczeniowych otwartych w państwach członkowskich oraz przydziałem, przekazywaniem do rozliczenia i umorzeniem uprawnień na mocy ►M9 aktów ◄, o których mowa w ust. 3.

Każde z państw członkowskich może w pełni wykonywać operacje dozwolone na mocy UNFCCC i protokołu z Kioto.

▼B

2. Jakakolwiek osoba może posiadać przydziały. Rejestry są dostępne dla społeczeństwa oraz zawierają oddzielną księgowość w celu odnotowania przydziałów znajdujących się w posiadaniu każdej osoby, dla której oraz od której przydziały są wydawane lub przenoszone.

▼M9

3. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 23 w celu uzupełnienia niniejszej dyrektywy przez określenie wszystkich niezbędnych wymogów dotyczących rejestru Unii na okres rozliczeniowy rozpoczynający się dnia 1 stycznia 2013 r. i na kolejne okresy w formie standaryzowanych elektronicznych baz danych zawierających wspólne elementy danych umożliwiające śledzenie wydania, posiadania, przeniesienia oraz anulowania, w stosownym przypadku. uprawnień oraz w celu zapewnienia, odpowiednio, publicznego dostępu oraz poufności. Te akty delegowane obejmują również przepisy mające na celu wprowadzenie w życie zasad wzajemnego uznawania uprawnień w umowach w celu powiązania systemów handlu uprawnieniami do emisji.

▼M4

4. ►M9 Akty ◄, o których mowa w ust. 3, zawierają odpowiednie warunki dotyczące rejestru wspólnotowego pozwalające na realizowanie transakcji oraz innych operacji służących wdrożeniu porozumień, o których mowa w art. 25 ust. 1 lit. b). ►M9 Akty ◄ te zawierają także procedury dotyczące zmiany rejestru wspólnotowego i rozwiązywania problemów z nimi związanych w odniesieniu do kwestii wymienionych w ust. 1 niniejszego artykułu. Zawiera ono odpowiednie warunki dotyczące rejestru wspólnotowego w celu zapewniania państwom członkowskim możliwości podejmowania inicjatyw związanych z poprawą wydajności, zarządzaniem kosztami administracyjnymi i kontrolą jakości.

▼B

Artykuł 20

Główny zarządca

1. Komisja wyznacza głównego zarządcę w celu utrzymania niezależnego rejestru transakcji, odnotowującego wydanie, przeniesienie oraz anulowanie przydziałów.

2. Główny zarządca przeprowadza zautomatyzowaną kontrolę każdego operatora w rejestrach przez niezależny rejestr w celu zapewnienia, że nie ma żądnych nieprawidłowości w wydawaniu, przekazywaniu oraz anulowaniu przydziałów.

3. Jeśli stwierdzono nieprawidłowości przez zautomatyzowane kontrole, główny zarządca powiadamia Państwa Członkowskie lub zainteresowane Państwa Członkowskie, które nie rejestrują danych transakcji lub jakichkolwiek dalszych transakcji odnoszących się do danych przydziałów do momentu ustąpienia nieprawidłowości.

Artykuł 21

Sprawozdawczość Państw Członkowskich

1. Każdego roku Państwa Członkowskie przedkładają Komisji sprawozdanie w sprawie stosowania niniejszej dyrektywy. ►M4 W sprawozdaniu tym zwraca się szczególną uwagę na uzgodnienia dotyczące przydziału uprawnień, funkcjonowania rejestrów, stosowania przepisów

▼B

wykonawczych w zakresie monitorowania i raportowania oraz weryfikacji i akredytacji, jak również kwestie dotyczące przestrzegania przepisów niniejszej dyrektywy oraz statusu podatkowego uprawnień. ◄ Pierwsze sprawozdanie przekazywane jest Komisji do dnia 30 czerwca 2005 r. ►M9 Sprawozdanie sporządzane jest na podstawie kwestionariusza lub wzoru przyjętego przez Komisję w formie aktów wykonawczych. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22a ust. 2. ◄ Kwestionariusz lub projekt przesyłany jest Państwom Członkowskim przynajmniej na sześć miesięcy przed upływem nieprzekraczalnego terminu na sporządzenie pierwszego sprawozdania.

2. Na podstawie sprawozdań określonych w ust. 1, Komisja publikuje sprawozdanie w sprawie stosowania niniejszej dyrektywy w terminie trzech miesięcy od dnia otrzymania sprawozdań od Państw Członkowskich.

▼M4

3. Komisja organizuje między właściwymi organami państw członkowskich wymianę informacji dotyczących kwestii przydziału, wykorzystywania ERU i CER w ►M9 EU ETS ◄, funkcjonowania rejestrów, monitorowania, raportowania, weryfikacji, akredytacji, technologii informatycznych oraz zgodności z przepisami niniejszej dyrektywy.

▼M9

4. Co trzy lata w sprawozdaniu, o którym mowa w ust. 1, zwraca się szczególną uwagę również na równoważne środki przyjęte dla małych instalacji wyłączonych z EU ETS. Kwestia równoważnych środków przyjętych dla małych instalacji jest również uwzględniana w wymianie informacji, o której mowa w ust. 3.

▼M1

Artykuł 21a

Działania zwiększające potencjał

Zgodnie z Konwencją UNFCCC, z Protokołem z Kioto oraz wszelkimi późniejszymi decyzjami przyjętymi w celu ich wykonania, Komisja i Państwa Członkowskie powinny wspierać działania zwiększające potencjał krajów rozwijających się oraz krajów przechodzących transformację gospodarczą, aby mogły one w pełni skorzystać z JI i CDM w celu wsparcia ich strategii stałego rozwoju oraz ułatwić zaangażowanie podmiotów w opracowywanie i realizowanie JI i CDM.

▼M9

Artykuł 22

Zmiany do załączników

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 23 w celu zmiany załączników do niniejszej dyrektywy, w stosownych przypadkach, z wyjątkiem załączników I, IIa i IIb, w świetle sprawozdań przewidzianych w art. 21 i doświadczeń ze stosowania niniejszej dyrektywy. Załączniki IV i V mogą zostać zmienione w celu usprawnienia monitorowania, raportowania i weryfikacji emisji.

▼M9

Artykuł 22a

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga Komitet ds. Zmian Klimatu ustanowiony na mocy art. 26 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 ([1]). Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 ([2]).

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

W przypadku gdy komitet nie przedstawi opinii, Komisja nie przyjmuje projektu aktu wykonawczego i zastosowanie ma art. 5 ust. 4 akapit trzeci rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 23

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.

▼M15

2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 3c ust. 6, art. 3d ust. 3, art. 10 ust. 4, art. 10a ust. 1, 8 i 8a, art. 10b ust. 5, art. 12 ust. 3b art. 19 ust. 3, art. 22, art. 24 ust. 3, art. 24a ust. 1, art. 25a ust. 1, art. 28c oraz art. 30j ust. 1 powierza się Komisji na czas nieokreślony od dnia 8 kwietnia 2018 r.

3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 3c ust. 6, art. 3d ust. 3, art. 10 ust. 4, art. 10a ust. 1, 8 i 8a, art. 10b ust. 5, art. 12 ust. 3b, art. 19 ust. 3, art. 22, art. 24 ust. 3, art. 24a ust. 1, art. 25a ust. 1, art. 28c oraz art. 30j ust. 1, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w późniejszym terminie określonym w tej decyzji. Nie wpływa ona na ważność już obowiązujących aktów delegowanych.

([1]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie mechanizmu monitorowania i sprawozdawczości w zakresie emisji gazów cieplarnianych oraz zgłaszania innych informacji na poziomie krajowym i unijnym, mających znaczenie dla zmiany klimatu, oraz uchylające decyzję nr 280/2004/WE (Dz.U. L 165 z 18.6.2013, s. 13).

([2]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

▼M9

4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa ([1]).

5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

▼M15

6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 3c ust. 6, art. 3d ust. 3, art. 10 ust. 4, art. 10a ust. 1, 8 lub 8a, art. 10b ust. 5, art. 12 ust. 3b, art. 19 ust. 3, art. 22, art. 24 ust. 3, art.24a ust. 1, art. 25a ust. 1, art. 28c lub art. 30j ust. 1 wchodzi w życie, tylko jeśli Parlament Europejski albo Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub jeżeli przed upływem tego terminu zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

▼M4

Artykuł 24

Procedury jednostronnego włączania dodatkowych działań oraz gazów

▼M9

1. Począwszy od 2008 roku, państwa członkowskie mogą stosować handel uprawnieniami do emisji zgodnie z przepisami niniejszej dyrektywy do działań oraz do gazów cieplarnianych, które nie są wymienione w załączniku I, uwzględniając wszystkie stosowne kryteria, w szczególności skutki dla rynku wewnętrznego, potencjalne zakłócenia konkurencji, integralność środowiskową EU ETS oraz wiarygodność planowanego systemu monitorowania oraz raportowania, pod warunkiem że włączenie takich działań oraz gazów cieplarnianych zostanie zatwierdzone przez Komisję, zgodnie z aktami delegowanymi, do przyjęcia których Komisja jest uprawniona zgodnie z art. 23.

▼M4

2. Jeżeli włączenie dodatkowych działań oraz gazów zostało zatwierdzone, Komisja może jednocześnie zezwolić na wydanie dodatkowych uprawnień oraz może zezwolić innym państwom członkowskim na włączenie takich dodatkowych działań oraz gazów.

3. Z inicjatywy Komisji lub na wniosek państwa członkowskiego mogą zostać przyjęte ►M9 akty ◄ dotyczące monitorowania oraz raportowania emisji dotyczących działań, instalacji i gazów cieplarnianych, które nie są wymienione łącznie w załączniku I, jeżeli to monitorowanie i to raportowanie mogą zostać przeprowadzane z wystarczającą dokładnością.

▼M9

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 23, w celu uzupełnienia niniejszej dyrektywy w tym zakresie.

([1]) Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.

▼M4

Artykuł 24a

Zharmonizowane zasady dotyczące projektów służących zmniejszeniu emisji

▼M9

1. W uzupełnieniu przepisów art. 24 dotyczących włączania, Komisja może przyjąć środki dotyczące wydawania uprawnień lub jednostek w związku z projektami zarządzanymi przez państwa członkowskie, które to projekty redukują emisje gazów cieplarnianych nieobjętych EU ETS.

Środki takie są spójne z aktami przyjętymi na podstawie dawnego art. 11b ust. 7 obowiązującego przed dniem 8 kwietnia 2018 r. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 23 w celu uzupełnienia niniejszej dyrektywy poprzez określenie procedury, którą należy stosować.

▼M4

Wszelkie takie środki nie mogą prowadzić do dwukrotnego obliczania redukcji emisji ani nie utrudniają podejmowania innych środków w zakresie polityk mających na celu zmniejszanie emisji, które nie są objęte ►M9 EU ETS ◄. Środki są przyjmowane jedynie wówczas, gdy nie jest możliwe włączenie zgodnie z art. 24, a w ramach kolejnego przeglądu ►M9 EU ETS ◄ rozważane jest zharmonizowane uwzględnienie tych emisji w całej ►M9 Unii ◄.

▼M9

_____

▼M4

3. Państwo członkowskie może odmówić wydania uprawnień lub jednostek dla niektórych rodzajów projektów, które powodują redukcję emisji gazów na ich własnym terytorium.

Takie projekty będą realizowane na podstawie porozumienia z państwem członkowskim, w którym projekt jest realizowany.

▼B

Artykuł 25

Powiązania z innymi systemami handlu emisjami gazów cieplarnianych

1. Powinny zostać zawarte porozumienia z państwami trzecimi wymienionymi w załączniku B do Protokołu z Kioto, które ratyfikowały Protokół w celu zapewnienia wzajemnego uznawania przydziałów między ►M9 EU ETS ◄ oraz innymi systemami handlu emisjami gazów cieplarnianych zgodnie z regułami określonymi w art. 300 Traktatu.

▼M4

1a. Możliwe jest zawieranie porozumień w celu zapewnienia wzajemnego uznawania uprawnień między ►M9 EU ETS ◄, a zgodnymi z nim obowiązkowymi systemami handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych przewidującymi bezwzględne pułapy emisji, ustanowionymi w jakimkolwiek innym kraju lub w jednostce subfederalnej lub regionalnej.

1b. Możliwe jest zawieranie niewiążących porozumień z krajami trzecimi lub z jednostkami subfederalnymi lub regionalnymi w celu zapewnienia koordynacji administracyjnej i technicznej w odniesieniu do uprawnień wydawanych w ►M9 EU ETS ◄ lub w innych obowiązkowych systemach handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych przewidujących absolutne pułapy emisji.

▼M9

_____

▼M2

Artykuł 25a

Środki państw trzecich mające na celu zmniejszenie wpływu lotnictwa na zmiany klimatu

1. ►M9 W przypadku gdy państwo trzecie przyjmuje środki mające na celu zmniejszenie wpływu lotów rozpoczynających się w tym państwie trzecim i kończących się w Unii na zmianę klimatu, Komisja, po przeprowadzeniu konsultacji z tym państwem trzecim i z państwami członkowskimi w ramach komitetu, o którym mowa w art. 22a ust. 1, rozważa dostępne rozwiązania zapewniające optymalną interakcję EU ETS i środków tego państwa.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 23 w celu zmiany załącznika I do niniejszej dyrektywy, tak by przewidzieć, że loty rozpoczynające się w danym państwie trzecim zostaną wyłączone z działań lotniczych wymienionych w załączniku I, lub by przewidzieć jakiekolwiek inne zmiany – oprócz zmian dotyczących zakresu stosowania – w działaniach lotniczych wymienionych w załączniku I wymaganych na mocy umowy zawartej zgodnie z art. 218 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. ◄

Komisja może składać Parlamentowi Europejskiemu i Radzie wnioski w sprawie jakichkolwiek innych zmian do niniejszej dyrektywy.

Komisja w stosownych przypadkach może także wydawać Radzie zalecenia zgodnie z art. 300 ust. 1 Traktatu w celu rozpoczęcia negocjacji w sprawie zawarcia umowy z danym państwem trzecim.

▼M14

2. Unia i jej państwa członkowskie nadal dążą do osiągnięcia porozumień w sprawie środków o charakterze globalnym mających na celu zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych z lotnictwa, dostosowanych do celów rozporządzenia (UE) 2021/1119 i porozumienia paryskiego. W świetle takich porozumień Komisja rozważy, czy zmiany do niniejszej dyrektywy w odniesieniu do operatorów statków powietrznych są konieczne.

3. Komisja przyjmuje akt wykonawczy zawierający wykaz państw innych niż państwa EOG, Szwajcaria i Zjednoczone Królestwo, które uznaje się za stosujące mechanizm CORSIA do celów niniejszej dyrektywy, z poziomem bazowym z roku 2019 na lata 2021–2023 i z poziomem bazowym wynoszącym 85 % emisji z 2019 r. na każdy kolejny rok, począwszy od 2024 r. Ten akt wykonawczy przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22a ust. 2.

4. Operatorzy statków powietrznych nie są zobowiązani do zwracania przydziałów zgodnie z art. 12 ust. 3 w odniesieniu do emisji uwolnionych do dnia 31 grudnia 2026 r. z lotów do lub z państw wymienionych w akcie wykonawczym przyjętym zgodnie z ust. 3 niniejszego artykułu.

▼M14

5. Operatorzy statków powietrznych nie są zobowiązani do zwracania przydziałów zgodnie z art. 12 ust. 3 w odniesieniu do emisji uwolnionych do dnia 31 grudnia 2026 r. z lotów między EOG a państwami, które nie są wymienione w akcie wykonawczym przyjętym na podstawie ust. 3 niniejszego artykułu, innych niż loty do Szwajcarii i do Zjednoczonego Królestwa.

6. Operatorzy statków powietrznych nie są zobowiązani do zwracania przydziałów zgodnie z art. 12 ust. 3 w odniesieniu do emisji pochodzących z lotów do i z krajów najsłabiej rozwiniętych i małych rozwijających się państw wyspiarskich zgodnie z definicją Organizacji Narodów Zjednoczonych, innych niż państwa wymienione w akcie wykonawczym przyjętym zgodnie z ust. 3 niniejszego artykułu i innych niż państwa, których PKB na mieszkańca jest co najmniej równy średniej unijnej.

7. W przypadku gdy Komisja stwierdzi, że dochodzi do znacznego zakłócenia konkurencji, takiego jak zakłócenie spowodowane stosowaniem przez państwo trzecie mechanizmu CORSIA w prawie krajowym w sposób mniej rygorystyczny lub brakiem egzekwowania przepisów CORSIA w jednakowy sposób wobec wszystkich operatorów statków powietrznych, ze szkodą dla operatorów statków powietrznych posiadających certyfikat przewoźnika lotniczego wydany przez jedno z państw członkowskich lub zarejestrowanych w jednym z państw członkowskich, w tym w regionach najbardziej oddalonych, na terytoriach zależnych i terytoriach należących do tego państwa członkowskiego, Komisja przyjmuje akty wykonawcze zwalniające tych operatorów statków powietrznych z wymogów dotyczących kompensacji w odniesieniu do emisji z lotów do i z tych państw, jak określono w art. 12 ust. 9. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22a ust. 2.

8. W przypadku gdy operatorzy statków powietrznych posiadający certyfikat przewoźnika lotniczego wydany przez państwo członkowskie lub zarejestrowani w państwie członkowskim, w tym w regionach najbardziej oddalonych, na terytoriach zależnych i terytoriach należących do tego państwa członkowskiego, wykonuje loty między dwoma różnymi państwami wymienionymi w akcie wykonawczym przyjętym na podstawie ust. 3 niniejszego artykułu, w tym loty między Szwajcarią, Zjednoczonym Królestwem a państwami wymienionymi w akcie wykonawczym przyjętym na podstawie ust. 3 niniejszego artykułu, i państwa te zezwalają operatorom statków powietrznych na stosowanie jednostek innych niż wymienione w wykazie przyjętym na podstawie art. 11a ust. 8, Komisji powierza się uprawnienia do przyjęcia aktów wykonawczych zezwalających tym operatorom statków powietrznych na stosowanie jednostek dodatkowych w stosunku do jednostek wymienionych w wykazie lub nieobjęcia ich warunkami określonymi w art. 11a ust. 2 i 3 w odniesieniu do emisji z tych lotów. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22a ust. 2.

▼B

Artykuł 26

Zmiany dyrektywy 96/61/WE

W art. 9 ust. 3 dyrektywy 96/61/WE dodaje się następujący akapit:

▼B

„W przypadku gdy emisje gazów cieplarnianych z urządzeń są określone w załączniku I do dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 ustanawiającej system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie oraz zmieniającej dyrektywę Rady 96/61/WE (*) w odniesieniu do czynności przeprowadzanych tej instalacji, pozwolenie nie obejmuje dopuszczalnej wielkości emisji dla bezpośrednich emisji gazów chyba że jest to niezbędne w celu zapewnienia że nie powoduje to żadnego znaczącego lokalnego zanieczyszczenia.

W odniesieniu do działań wymienionych w załączniku I do dyrektywy 2003/87/WE, Państwa Członkowskie mogą zdecydować o nienakładaniu zobowiązań odnoszących się do efektywności energetycznej w odniesieniu do jednostek energetycznego spalania lub innych jednostek emitujących ditlenek węgla na miejscu.

W miarę potrzeby, właściwy organ zmienia pozwolenie zgodnie z tym, co właściwe.

Trzy poprzednie akapity nie mają zastosowania do instalacji tymczasowo wyłączonych z systemu handlu przydziałami gazów cieplarnianych we Wspólnocie zgodnie z art. 27 dyrektywy 2003/87/WE.

_____

(*) Dz.U. L 275 z 25.10.2003 str. 32.”

▼M4

Artykuł 27

Wyłączenie małych instalacji objętych równoważnymi środkami

1. Państwa członkowskie mogą, po przeprowadzeniu konsultacji z prowadzącym instalację, wyłączyć z zakresu ►M9 EU ETS ◄ instalacje, w przypadku których raportowane do właściwego organu emisje, z wyłączeniem emisji z biomasy, w każdym z trzech lat poprzedzających powiadomienie na mocy lit. a) wynosiły mniej niż 25 000 ton ekwiwalentu dwutlenku węgla i które podczas spalania mają nominalną moc cieplną poniżej 35 MW oraz które są objęte środkami prowadzącymi do równoważnego wkładu na rzecz redukcji emisji, jeżeli dane państwo członkowskie spełnia następujące warunki:

a) powiadamia Komisję o każdej tego rodzaju instalacji, określając zastosowane w odniesieniu do tej instalacji równoważne środki prowadzące do równoważnego wkładu na rzecz redukcji emisji, przed przedłożeniem wykazu instalacji zgodnie z art. 11 ust. 1, a najpóźniej w chwili przekazania tego wykazu Komisji;

b) potwierdza, że stosowane są uzgodnienia w zakresie monitorowania mające na celu ocenę, czy w którymkolwiek roku kalendarzowym emisje z jakichkolwiek instalacji wyniosły 25 000 lub więcej ton ekwiwalentu dwutlenku węgla, z wyłączeniem emisji z biomasy. Państwa członkowskie mogą umożliwić stosowanie uproszczonych środków monitorowania, raportowania oraz weryfikacji w odniesieniu do instalacji, których roczna średnia wielkość zweryfikowanych emisji w latach 2008–2010 wynosi poniżej 5000 ton rocznie, zgodnie z art. 14;

▼M4

c) potwierdza, że jeżeli jakakolwiek instalacja w którymkolwiek roku kalendarzowym emituje 25 000 lub więcej ton ekwiwalentu dwutlenku węgla, z wyłączeniem emisji z biomasy, lub jeżeli środki mające zastosowanie do tej instalacji i prowadzące do równoważnego wkładu na rzecz redukcji emisji, przestaną obowiązywać, instalacja zostanie ponownie włączona do ►M9 EU ETS ◄;

d) publikuje informacje, o których mowa w lit. a), b) i c), w celu umożliwienia opinii publicznej wyrażenia swojego stanowiska na ich temat.

Szpitale również mogą zostać wyłączone, jeżeli podejmą równoważne środki.

2. Jeżeli po okresie trzech miesięcy od daty powiadomienia w celu umożliwienia opinii publicznej wyrażenia swojego stanowiska Komisja nie zgłasza zastrzeżeń, uznaje się, że wyłączenie zostało zatwierdzone.

Po przedstawieniu do rozliczenia uprawnień w odniesieniu do okresu, w którym instalacja jest objęta ►M9 EU ETS ◄, instalacja zostaje wyłączona z systemu, a państwo członkowskie nie wydaje jej już żadnych bezpłatnych uprawnień na mocy art. 10a.

3. Jeśli instalacja zostaje ponownie włączona do ►M9 EU ETS ◄ na mocy ust. 1 lit. c), wszelkie uprawnienia wydane na mocy art. 10 lit. a) przyznawane są poczynając od roku ponownego włączenia. Uprawnienia wydane tym instalacjom są odliczane od liczby uprawnień, które mają być sprzedane na aukcji na mocy art. 10 ust. 2 przez państwo członkowskie, w którym instalacja się znajduje.

▼M9

Każda taka instalacja pozostaje w EU ETS przez pozostałą część okresu, o którym mowa w art. 11 ust. 1, podczas którego została ponownie włączona do tego systemu.

▼M4

4. W przypadku instalacji, które nie zostały włączone do ►M9 EU ETS ◄ w latach 2008–2012, zastosowanie mogą mieć uproszczone wymogi dotyczące monitorowania, raportowania i weryfikacji w celu określenia emisji podczas trzech lat poprzedzających powiadomienie na mocy ust. 1 lit. a).

▼M9

Artykuł 27a

Opcjonalne wyłączenie instalacji emitujących poniżej 2 500 ton

1. Państwa członkowskie mogą wyłączyć z EU ETS instalacje, w przypadku których raportowane do właściwego organu zainteresowanego państwa członkowskiego, emisje, z pominięciem emisji z biomasy, w każdym z trzech lat poprzedzających powiadomienie dokonane na podstawie lit. a) nie przekraczały 2 500 ton ekwiwalentu dwutlenku węgla, jeżeli dane państwo członkowskie:

a) powiadomi Komisję o każdej takiej instalacji przed przedłożeniem wykazu instalacji zgodnie z art. 11 ust. 1, a najpóźniej w chwili przedstawienia tego wykazu Komisji;

▼M9

b) potwierdzi, że stosowane są uproszczone zasady monitorowania mające na celu ocenę, czy w jednym z tych lat kalendarzowych którakolwiek instalacja wyemitowała 2 500 lub więcej ton ekwiwalentu dwutlenku węgla, z pominięciem, emisji z biomasy;

c) potwierdzi, że jeżeli którakolwiek instalacja w jednym z tych lat kalendarzowych wyemituje 2 500 lub więcej ton ekwiwalentu dwutlenku węgla, z pominięciem emisji z biomasy, instalacja ta zostanie ponownie włączona do EU ETS; oraz

d) poda do wiadomości publicznej informacje, o których mowa w lit. a), b) i c).

2. W przypadku gdy instalacja zostanie ponownie włączona do EU ETS na podstawie ust. 1 lit. c) niniejszego artykułu, począwszy od roku ponownego włączenia będą przyznawane wszelkie uprawnienia przydzielone na podstawie art. 10a. Uprawnienia przydzielone dla tych instalacji są odliczane od liczby uprawnień, które mają być sprzedane na aukcji na mocy art. 10 ust. 2 przez państwo członkowskie, w którym instalacja się znajduje.

3. Państwa członkowskie mogą także wyłączyć z EU ETS jednostki rezerwowe lub zapasowe, które pracowały mniej niż 300 godzin rocznie w każdym z trzech lat poprzedzających powiadomienie dokonane na podstawie ust. 1 lit. a) na tych samych warunkach co warunki przedstawione w ust. 1 i 2.

▼M4

Artykuł 28

Dostosowania mające zastosowanie w związku z zatwierdzeniem przez ►M9 Unię ◄ międzynarodowego porozumienia w sprawie zmian klimatu

1. W okresie trzech miesięcy od podpisania przez ►M9 Unię ◄ międzynarodowego porozumienia w sprawie zmian klimatu prowadzącego do osiągnięcia do 2020 r. obowiązkowej redukcji emisji gazów cieplarnianych o ponad 20 % w porównaniu z poziomami z 1990 r., jak odzwierciedla to zobowiązanie dotyczące 30 % redukcji podjęte przez Radę Europejską w marcu 2007 r., Komisja przedkłada sprawozdanie oceniające w szczególności następujące elementy:

a) charakter środków uzgodnionych w ramach negocjacji międzynarodowych, jak również zobowiązania podjęte przez inne kraje rozwinięte do redukcji emisji porównywalnej do zobowiązań ►M9 Unii ◄ w tym zakresie oraz zobowiązania podjęte przez bardziej zaawansowane gospodarczo kraje rozwijające się do odpowiedniego udziału w tych wysiłkach stosownie do ich zadań i do możliwości każdego z nich;

b) konsekwencje porozumienia międzynarodowego w sprawie zmian klimatu, a tym samym opcje wymagane na poziomie wspólnotowym w celu przejścia do bardziej ambitnego celu 30 % redukcji w sposób zrównoważony, przejrzysty i sprawiedliwy, z uwzględnieniem dokonań w pierwszym okresie zobowiązań z protokołu z Kioto;

▼M4

c) konkurencyjność wspólnotowego przemysłu wytwórczego w kontekście ryzyka ucieczki emisji;

d) wpływ międzynarodowego porozumienia w sprawie zmian klimatu na inne działy gospodarki wspólnotowej;

e) wpływ na wspólnotowy sektor rolnictwa, w tym ryzyko ucieczki emisji;

f) stosowne warunki uwzględniania emisji i usuwania emisji związanych z użytkowaniem gruntów, zmianami typu użytkowania gruntów oraz leśnictwem w ►M9 Unii ◄;

g) zalesianie, ponowne zalesianie, zapobieganie wylesianiu i niszczeniu lasów w krajach trzecich w przypadku ustanowienia jakiegokolwiek uznawanego międzynarodowo systemu w tym kontekście;

h) potrzeba dodatkowych wspólnotowych polityk i środków w perspektywie podejmowanych przez ►M9 Unię ◄ i państwa członkowskie zobowiązań dotyczących redukcji emisji gazów cieplarnianych.

2. W oparciu o sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, Komisja w stosownych przypadkach przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie wniosek zmieniający niniejszą dyrektywę zgodnie z ust. 1, z myślą o wejściu w życie dyrektywy zmieniającej po zatwierdzeniu przez ►M9 Unię ◄ międzynarodowego porozumienia w sprawie zmian klimatu oraz w perspektywie zobowiązania dotyczącego redukcji emisji, które ma zostać zrealizowane na mocy tego porozumienia.

Wniosek ten opiera się na zasadach przejrzystości, efektywności ekonomicznej i kosztowej, a także na zasadach sprawiedliwości i solidarności w ramach podziału wysiłków między państwa członkowskie.

3. Wniosek ten w stosownych przypadkach umożliwia prowadzącym instalacje wykorzystywanie, obok jednostek przewidzianych w niniejszej dyrektywie, także jednostek CER, ERU lub innych zatwierdzonych jednostek pochodzących z krajów trzecich, które ratyfikowały międzynarodowe porozumienie w sprawie zmian klimatu.

4. W stosownych przypadkach wniosek obejmuje również wszelkie inne środki potrzebne, aby pomóc w osiągnięciu obowiązkowej redukcji zgodnie z ust. 1 w przejrzysty, zrównoważony i sprawiedliwy sposób, a w szczególności obejmuje środki wykonawcze umożliwiające wykorzystywanie przez prowadzących instalacje w ramach ►M9 EU ETS ◄ dodatkowych rodzajów jednostek pochodzących z projektów, w odniesieniu do tych, o których mowa w art. 11a ust. 2–5, lub wykorzystywanie przez tych prowadzących instalacje innych mechanizmów utworzonych na podstawie międzynarodowego porozumienia w sprawie zmian klimatu.

5. Wniosek obejmuje odpowiednie środki przejściowe i zawieszające do czasu wejścia w życie międzynarodowego porozumienia w sprawie zmian klimatu.

▼M14

Artykuł 28a

Odstępstwa mające zastosowanie przed obowiązkowym wdrożeniem globalnego środka rynkowego ICAO

1. Na zasadzie odstępstwa od art. 12 ust. 3, art. 14 ust. 3 i art. 16 państwa członkowskie uznają wymogi określone w tych przepisach za spełnione i nie podejmują działań przeciwko operatorom statków powietrznych w odniesieniu do:

a) wszystkich emisji z lotów do i z lotnisk znajdujących się w państwach spoza EOG, z wyjątkiem lotów na lotniska znajdujące się w Zjednoczonym Królestwie lub Szwajcarii, w każdym roku kalendarzowym od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2026 r., z zastrzeżeniem przeglądu, o którym mowa w art. 28b;

b) wszystkich emisji z lotów między lotniskiem znajdującym się w regionie najbardziej oddalonym w rozumieniu art. 349 TFUE a lotniskiem znajdującym się w innym regionie EOG w każdym roku kalendarzowym od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2023 r., z zastrzeżeniem przeglądu, o którym mowa w art. 28b.

Do celów art. 11a, 12 i 14 zweryfikowane emisje z lotów innych niż te, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, są uznawane za zweryfikowane emisje operatora statków powietrznych.

2. Na zasadzie odstępstwa od art. 3d ust. 3 liczba przydziałów, które mają zostać sprzedane na aukcji przez każde państwo członkowskie na okres od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2026 r., zostanie zmniejszona, aby odpowiadała odsetkowi przyznanych emisji lotniczych z lotów, do których nie mają zastosowania odstępstwa przewidziane w ust. 1 lit. a) i b) niniejszego artykułu.

3. Na zasadzie odstępstwa od art. 3g operatorzy statków powietrznych nie są zobowiązani do przedkładania planów monitorowania określających środki służące monitorowaniu i zgłaszaniu emisji w odniesieniu do lotów, do których zastosowanie mają odstępstwa przewidziane w ust. 1 lit. a) i b) niniejszego artykułu.

4. Na zasadzie odstępstwa od art. 3g, 12, 15 i 18a, w przypadku gdy dany operator statków powietrznych generuje emisje o całkowitej rocznej wartości nieprzekraczającej 25 000 ton CO_2 lub gdy dany operator statków powietrznych generuje z lotów innych niż te, o których mowa w ust. 1 lit. a) i b) niniejszego artykułu, emisje o całkowitej rocznej wartości nieprzekraczającej 3 000 ton CO_2, emisje te uznaje się za zweryfikowane, jeżeli zostały określone z wykorzystaniem narzędzia dla operatorów stanowiących niewielkie źródło emisji, zatwierdzonego rozporządzeniem Komisji (UE) nr 606/2010 ([1]) i wypełnionego przez Eurocontrol danymi pochodzącymi z jego mechanizmu wspierającego ETS. Państwa członkowskie mogą wprowadzić uproszczone procedury dla operatorów statków powietrznych wykonujących niezarobkowe przewozy lotnicze, o ile procedury te zapewnią przynajmniej taką dokładność, jaką gwarantuje narzędzie dla operatorów stanowiących niewielkie źródło emisji.

([1]) Rozporządzenie Komisji (UE) nr 606/2010 z dnia 9 lipca 2010 r. w sprawie zatwierdzenia uproszczonego narzędzia do szacowania zużycia paliwa przez operatorów statków powietrznych stanowiących niewielkie źródło emisji, opracowanego przez Europejską Organizację ds. Bezpieczeństwa Żeglugi Powietrznej (Dz.U. L 175 z 10.7.2010, s. 25).

▼M14

5. Ust. 1 niniejszego artykułu ma zastosowanie do państw, z którymi zawarto porozumienia na mocy art. 25 lub 25a, tylko zgodnie z warunkami takiego porozumienia.

Artykuł 28b

Sprawozdawczość i dokonywany przez Komisję przegląd wdrażania globalnego środka rynkowego ICAO

1. Przed dniem 1 stycznia 2027 r., a następnie co trzy lata Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z postępów w negocjacjach prowadzonych na forum ICAO z myślą o wdrożeniu globalnego środka rynkowego, który ma być stosowany do emisji od 2021 r., a zwłaszcza dotyczące:

a) odpowiednich instrumentów ICAO, w tym norm i zalecanych metod postępowania, a także postępów we wdrażaniu wszystkich elementów zestawu środków ICAO na rzecz osiągnięcia ambitnego globalnego celu długoterminowego przyjętego na 41. sesji Zgromadzenia ICAO;

b) zatwierdzonych przez Radę ICAO zaleceń dotyczących globalnego środka rynkowego, obejmujących możliwe zmiany poziomów bazowych;

c) stworzenia globalnego rejestru;

d) krajowych środków podejmowanych przez państwa trzecie w celu wprowadzenia globalnego środka rynkowego, który ma być stosowany do emisji od 2021 r.;

e) poziomu udziału państw trzecich w kompensacjach na podstawie mechanizmu CORSIA, w tym skutków zgłaszanych przez nie zastrzeżeń co do takiego udziału; oraz

f) innych istotnych zmian na szczeblu międzynarodowym i mających zastosowanie instrumentów, a także postępów w ograniczaniu całkowitego wpływu lotnictwa na zmianę klimatu.

Zgodnie z globalnym przeglądem przewidzianym w porozumieniu paryskim Komisja przedłoży również sprawozdanie w sprawie środków służących osiągnięciu przez sektor lotnictwa ambitnego globalnego celu długoterminowego polegającego na ograniczeniu do 2050 r. do zera netto emisji CO_2 pochodzących z lotnictwa ocenionych zgodnie z kryteriami, o których mowa w akapicie pierwszym lit. a)–f).

2. Do dnia 1 lipca 2026 r. Komisja przedłoży Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie, w którym oceni integralność środowiskową globalnego środka rynkowego ICAO, w tym jego ogólną ambicję w odniesieniu do celów porozumienia paryskiego, poziom udziału w kompensacji na podstawie mechanizmu CORSIA, wykonalność, przejrzystość, kary za nieprzestrzeganie wymogów, procedury umożliwiające zaangażowanie obywateli, jakość jednostek kompensacji, monitorowanie, raportowanie i weryfikację w zakresie emisji, rejestry, rozliczalność, a także zasady dotyczące wykorzystania biopaliw. Komisja opublikuje to sprawozdanie również do dnia 1 lipca 2026 r.

▼M14

3. W trosce o zachowanie integralności środowiskowej i skuteczności działań Unii w dziedzinie klimatu sprawozdaniu Komisji, o którym mowa w ust. 2, towarzyszyć będzie w odpowiednich przypadkach wniosek ustawodawczy dotyczący zmian w niniejszej dyrektywie w sposób spójny z celem porozumienia paryskiego dotyczącym temperatury, unijnym zobowiązaniem do redukcji emisji gazów cieplarnianych w całej gospodarce do 2030 r. i z celem polegającym na osiągnięciu najpóźniej do 2050 r. neutralności klimatycznej. Towarzyszący wniosek obejmie, w stosownych przypadkach, stosowanie EU ETS do lotów z lotnisk znajdujących się w państwach EOG na lotniska znajdujące się poza EOG od stycznia 2027 r. oraz wykluczy loty z lotnisk znajdujących się poza EOG, gdy sprawozdanie, o którym mowa w ust. 2 wykaże, że:

a) do dnia 31 grudnia 2025 r. Zgromadzenie ICAO nie wzmocniło mechanizmu CORSIA z zamiarem osiągnięcia ambitnego globalnego celu długoterminowego zmierzającego do osiągnięcia celów porozumienia paryskiego; lub

b) według najnowszych dostępnych danych państwa wymienione w akcie wykonawczym przyjętym na mocy art. 25a ust. 3, odpowiadają za mniej niż 70 % emisji z lotnictwa międzynarodowego.

W stosownych przypadkach w celu uniknięcia podwójnego naliczania towarzyszący wniosek umożliwi również operatorom statków powietrznych odliczanie kosztów poniesionych w związku z kompensacją CORSIA na tych trasach, aby uniknąć podwójnego obciążenia. Jeżeli warunki, o których mowa w akapicie pierwszym lit. a) i b) niniejszego ustępu, zostaną spełnione, w stosownych przypadkach wniosek zmieni niniejszą dyrektywę tak, by nadal stosować EU ETS wyłącznie do lotów w obrębie EOG, lotów do Szwajcarii i do Zjednoczonego Królestwa oraz do lotów do państw niewymienionych w akcie wykonawczym przyjętym zgodnie z art. 25a ust. 3.

▼M9

Artykuł 28c

Przepisy dotyczące monitorowania, raportowania i weryfikacji na potrzeby globalnego środka rynkowego

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 23, aby uzupełnić niniejszą dyrektywę w zakresie prawidłowego monitorowania, raportowania i weryfikacji emisji na potrzeby wdrożenia globalnego środka rynkowego ICAO na wszystkich trasach objętych tym środkiem. Te akty delegowane opierają się na stosownych instrumentach przyjętych przez ICAO, zapobiegają wszelkim zakłóceniom konkurencji i są spójne z zasadami zawartymi w aktach, o których mowa w art. 14 ust. 1, i zapewniają, aby złożone sprawozdania dotyczące emisji zostały zweryfikowane zgodnie z zasadami i kryteriami weryfikacji ustanowionymi w art. 15.

▼M15

Artykuł 29

Sprawozdanie w celu zapewnienia lepszego funkcjonowania rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla

Jeżeli w regularnych sprawozdaniach dotyczących rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla, o których mowa w art. 10 ust. 5 i 6, znajdą się dowody na to, że rynek uprawnień do emisji dwutlenku węgla nie działa prawidłowo, Komisja w terminie trzech miesięcy przedkłada sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. W stosownych przypadkach sprawozdaniu mogą towarzyszyć wnioski ustawodawcze mające na celu zwiększenie przejrzystości i integralności rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla, w tym powiązanych rynków instrumentów pochodnych, oraz dotyczące środków naprawczych mających poprawić jego funkcjonowanie, a także skutecznie zapobiegać nadużyciom na rynku i je wykrywać.

Artykuł 29a

Środki w przypadku nadmiernych zmian cen

1. Jeżeli średnia cena uprawnienia za sześć poprzednich miesięcy kalendarzowych jest wyższa niż 2,4-krotność średniej ceny uprawnienia za okres odniesienia obejmujący dwa poprzednie lata, z rezerwy stabilności rynkowej zgodnie z art. 1 ust. 7 decyzji (UE) 2015/1814 uwalnia się 75 mln uprawnień.

Ceną uprawnienia, o której mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, dla uprawnień objętych rozdziałem II i III jest cena z aukcji przeprowadzanych zgodnie z aktem przyjętym na mocy art. 10 ust. 4.

Okresem odniesienia obejmującym dwa poprzednie lata, o którym mowa w akapicie pierwszym, jest dwuletni okres kończący się przed pierwszym miesiącem okresu sześciu miesięcy kalendarzowych, o którym mowa w tym akapicie.

W przypadku gdy warunek określony w akapicie pierwszym niniejszego ustępu jest spełniony, a ust. 2 nie ma zastosowania, Komisja publikuje stosowne zawiadomienie w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, wskazując datę, w której warunek został spełniony.

W pierwszych trzech dniach roboczych każdego miesiąca Komisja publikuje średnią cenę uprawnień za sześć poprzednich miesięcy kalendarzowych i średnią cenę uprawnień za okres odniesienia obejmujący dwa poprzednie lata. Jeżeli warunek, o którym mowa w akapicie pierwszym, nie jest spełniony, Komisja publikuje też poziom, który powinna osiągnąć średnia cena uprawnienia w kolejnym miesiącu, aby spełniony został warunek, o którym mowa w akapicie pierwszym.

2. Jeżeli warunek uwolnienia uprawnień z rezerwy stabilności rynkowej zgodnie z ust. 1 został spełniony, uznaje się, że warunek, o którym mowa w tym akapicie, nie został ponownie spełniony przed upływem co najmniej dwunastu miesięcy od końca poprzedniego uwolnienia uprawnień.

3. Szczegółowe uzgodnienia dotyczące stosowania środków, o których mowa w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, określa się w aktach delegowanych, o których mowa w art. 10 ust. 4.

▼M9

Artykuł 30

Przegląd w świetle realizacji Porozumienia paryskiego oraz rozwoju rynków uprawnień do emisji w innych dużych gospodarkach

▼M15

1. Niniejszą dyrektywę poddaje się przeglądowi w świetle rozwoju sytuacji międzynarodowej i działań podejmowanych w celu realizacji długoterminowych celów porozumienia paryskiego oraz wszelkich odpowiednich zobowiązań podjętych na Konferencjach Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Zmian Klimatu.

2. Środki wspierające pewne energochłonne sektory, które mogą być narażone na ucieczkę emisji i o których mowa w art. 10a i 10b niniejszej dyrektywy, są również poddawane przeglądowi w świetle środków polityki klimatycznej w innych dużych gospodarkach. W tym kontekście Komisja rozważa również, czy należy bardziej zharmonizować środki związane z rekompensatą kosztów pośrednich. Środki mające zastosowanie do sektorów CBAM podlegają przeglądowi w świetle stosowania rozporządzenia (UE) 2023/956. Przed dniem 1 stycznia 2028 r., a następnie co dwa lata w ramach swoich sprawozdań dla Parlamentu Europejskiego i Rady zgodnie z art. 30 ust. 6 tego rozporządzenia, Komisja ocenia wpływ CBAM na ryzyko ucieczki emisji, w tym w odniesieniu do eksportu.

W sprawozdaniu ocenia się potrzebę podjęcia dodatkowych środków, w tym środków ustawodawczych, w celu przeciwdziałania ryzyku ucieczki emisji. W stosownych przypadkach do sprawozdania dołącza się wniosek ustawodawczy.

3. Komisja składa sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie w ramach każdego globalnego przeglądu uzgodnionego w porozumieniu paryskim, w szczególności w odniesieniu do potrzeby zastosowania dodatkowych unijnych polityk i środków w związku z niezbędną redukcją gazów cieplarnianych przez Unię i jej państwa członkowskie, w tym w odniesieniu do współczynnika liniowego redukcji, o którym mowa w art. 9 niniejszej dyrektywy. W stosownych przypadkach Komisja może przedłożyć Parlamentowi Europejskiemu i Radzie wnioski dotyczące zmiany niniejszej dyrektywy, w szczególności aby zapewnić zgodność z celem neutralności klimatycznej określonym w art. 2 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/1119 oraz z unijnymi celami klimatycznymi określonymi w art. 4 tego rozporządzenia. Przedkładając wniosek ustawodawczy, Komisja uwzględnia m.in. przewidywany orientacyjny budżet emisyjny Unii na lata 2030–2050, o którym mowa w art. 4 ust. 4 tego rozporządzenia.

▼M9

4. Do dnia 1 stycznia 2020 r. Komisja przedstawia zaktualizowaną analizę wpływu emisji lotniczych innych niż CO_2 oraz, w stosownych przypadkach, wniosek ustawodawczy dotyczący najlepszych sposobów przeciwdziałania temu wpływowi.

▼M15

5. Do dnia 31 lipca 2026 r. Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie obejmujące następujące kwestie, w stosownych przypadkach wraz z wnioskiem ustawodawczym i oceną skutków:

▼M15

a) jak można uwzględniać ujemne emisje gazów cieplarnianych usuwanych z atmosfery oraz bezpiecznie i trwale składowanych oraz jak te ujemne emisje mogłyby być, w stosownych przypadkach, objęte systemem handlu uprawnieniami do emisji, w tym jasny zakres oraz rygorystyczne kryteria i zabezpieczenia takiego objęcia zapewniające, że takie pochłanianie nie będzie kompensowało niezbędnych redukcji emisji zgodnie z unijnymi celami klimatycznymi określonymi w rozporządzeniu (UE) 2021/1119;

b) wykonalność obniżenia od 2031 r. progów całkowitej nominalnej mocy cieplnej dostarczanej w paliwie wynoszącej 20 MW dla rodzajów działalności wymienionych w załączniku I;

c) czy skutecznie rozlicza się wszystkie emisje gazów cieplarnianych objęte niniejszą dyrektywą i czy skutecznie unika się podwójnego liczenia; w szczególności ocenia się rozliczanie emisji gazów cieplarnianych, które uznaje się za wychwycone i wykorzystane w produkcie inaczej niż w sposób, o którym mowa w art. 12 ust. 3b.

6. Dokonując przeglądu niniejszej dyrektywy, zgodnie z ust. 1, 2 i 3 niniejszego artykułu, Komisja analizuje, w jaki sposób można ustanowić powiązania między EU ETS a innymi rynkami uprawnień do emisji dwutlenku węgla, bez utrudniania osiągnięcia celu neutralności klimatycznej i unijnych celów klimatycznych określonych w rozporządzeniu (UE) 2021/1119.

7. Do dnia 31 lipca 2026 r. Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie, w którym ocenia wykonalność włączenia instalacji spalania odpadów komunalnych do EU ETS, w tym również z myślą o ich włączeniu od 2028 r., wraz z oceną potencjalnej potrzeby umożliwienia państwom członkowskim rezygnacji z tego systemu do dnia 31 grudnia 2030 r. W tym względzie Komisja bierze pod uwagę znaczenie, jakie mają wszystkie sektory przyczyniające się do redukcji emisji oraz możliwość, że odpady będą częściej przekierowywane poprzez ich składowanie w Unii i wywóz do państw trzecich. Komisja bierze też pod uwagę odpowiednie kryteria, takie jak skutki dla rynku wewnętrznego, potencjalne zakłócenia konkurencji, integralność środowiskową, zgodność z celami dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE ([1]) oraz solidność i dokładność w kwestii monitorowania i obliczania emisji. W stosownych przypadkach i bez uszczerbku dla art. 4 tej dyrektywy Komisja załącza do sprawozdania wniosek ustawodawczy w celu zastosowania przepisów niniejszego rozdziału do pozwoleń na emisje gazów cieplarnianych oraz przydziału i wydawania dodatkowych uprawnień w odniesieniu do instalacji spalania odpadów komunalnych, a także w celu zapobiegania potencjalnemu przekierowaniu odpadów.

([1]) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy (Dz.U. L 312 z 22.11.2008, s. 3).

▼M15

W sprawozdaniu, o którym mowa w akapicie pierwszym, Komisja ocenia również możliwość włączenia do EU ETS innych procesów gospodarowania odpadami, w szczególności składowisk, które są źródłem emisji metanu i podtlenku azotu w Unii. W stosownych przypadkach Komisja może również dołączyć do tego sprawozdania wniosek ustawodawczy dotyczący włączenia takich innych procesów gospodarowania odpadami do EU ETS.

▼M14

8. W 2026 r. Komisja uwzględni w sprawozdaniu, o którym mowa w art. 10 ust. 5, następujące elementy:

a) ocenę wpływu lotów na dystansach krótszych niż 1 000 km na środowisko i klimat oraz analizę możliwości ograniczenia tego wpływu, w tym analizę dostępnych alternatywnych rodzajów transportu publicznego i większego wykorzystania zrównoważonych paliw lotniczych;

b) ocenę wpływu na środowisko i klimat lotów wykonywanych przez operatorów zwolnionych na podstawie pozycji „Lotnictwo” lit. h) lub k) w kolumnie „Działania” w tabeli w załączniku I oraz analizę możliwości ograniczenia tego wpływu;

c) ocenę skutków społecznych niniejszej dyrektywy dla sektora lotnictwa, w tym dla pracowników tego sektora i kosztów podróży lotniczych; i

d) ocenę dostępności połączeń lotniczych w przypadku wysp i terytoriów oddalonych, z uwzględnieniem konkurencyjności i ucieczki emisji, a także wpływu na środowisko i klimat.

Sprawozdanie przewidziane w art. 10 ust. 5 w stosownych przypadkach będzie również uwzględnione w przyszłym przeglądzie niniejszej dyrektywy.

▼M15

ROZDZIAŁ IVA

SYSTEM HANDLU UPRAWNIENIAMI DO EMISJI W ODNIESIENIU DO SEKTORA BUDOWLANEGO, SEKTORA TRANSPORTU DROGOWEGO I SEKTORÓW DODATKOWYCH

Artykuł 30a

Zakres

Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się do emisji, zezwoleń na emisję gazów cieplarnianych, wydawania i umarzania uprawnień, monitorowania, raportowania i weryfikacji w odniesieniu do działalności, o której mowa w załączniku III. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do jakichkolwiek emisji objętych rozdziałami II i III.

▼M15

Artykuł 30b

Zezwolenia na emisję gazów cieplarnianych

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby od dnia 1 stycznia 2025 r. żaden podmiot objęty regulacją nie prowadził działalności, o której mowa w załączniku III, chyba że podmiot taki posiada zezwolenie wydane przez właściwy organ zgodnie z ust. 2 i 3 niniejszego artykułu.

2. Wniosek o zezwolenie na emisję gazów cieplarnianych na podstawie niniejszego rozdziału skierowany do właściwego organu przez podmiot objęty regulacją zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu zawiera co najmniej opis:

a) podmiotu objętego regulacją;

b) rodzaju paliw, które podmiot ten dopuszcza do konsumpcji i które są używane do spalania w sektorach, o których mowa w załączniku III, oraz sposobów wprowadzania tych paliw do konsumpcji;

c) wykorzystania lub wykorzystań końcowych paliw dopuszczonych do konsumpcji w związku z działalnością, o której mowa w załączniku III;

d) planowanych środków mających na celu monitorowanie oraz raportowanie emisji zgodnie z aktami wykonawczymi, o których mowa w art. 14 i 30f;

e) sporządzonego w nietechnicznym języku streszczenia informacji, o których mowa w lit. a)–d) niniejszego ustępu.

3. Właściwy organ wydaje zezwolenie na emisję gazów cieplarnianych uprawniające podmiot objęty regulacją, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, do prowadzenia działalności, o której mowa w załączniku III, o ile upewni się, że podmiot ten jest w stanie monitorować i raportować emisje odpowiadające ilości paliw dopuszczanych do konsumpcji na podstawie załącznika III.

4. Zezwolenia na emisję gazów cieplarnianych zawierają przynajmniej następujące elementy:

a) nazwę (imię i nazwisko) i adres podmiotu objętego regulacją;

b) opis środków, za pomocą których podmiot objęty regulacją dopuszcza paliwa do konsumpcji w sektorach objętych niniejszym rozdziałem;

c) wykaz paliw, które podmiot objęty regulacją dopuszcza do konsumpcji w sektorach objętych niniejszym rozdziałem;

d) plan monitorowania spełniający wymogi ustanowione w aktach wykonawczych, o których mowa w art. 14;

e) wymogi w zakresie sprawozdawczości ustanowione w aktach wykonawczych, o których mowa w art. 14;

▼M15

f) obowiązek przekazania do umorzenia uprawnień wydanych zgodnie z niniejszym rozdziałem równych całkowitej ilości emisji w każdym roku kalendarzowym, zweryfikowanej zgodnie z art. 15, w terminie określonym w art. 30e ust. 2.

5. Państwa członkowskie mogą zezwolić podmiotom objętym regulacją na zaktualizowanie planów monitorowania bez obowiązku zmiany zezwolenia. Podmioty objęte regulacją przedkładają każdy uaktualniony plan monitorowania właściwym organom do zatwierdzenia.

6. Podmiot objęty regulacją informuje właściwy organ o wszelkich planowanych zmianach dotyczących charakteru działalności prowadzonej przez ten podmiot lub dopuszczanych do konsumpcji paliw, które mogą wiązać się z koniecznością zaktualizowania zezwolenia na emisję gazów cieplarnianych. W stosownych przypadkach właściwe organy uaktualniają zezwolenie zgodnie z aktami wykonawczymi, o których mowa w art. 14. W przypadku zmiany tożsamości podmiotu objętego regulacją, do którego zastosowanie mają przepisy niniejszego rozdziału, właściwy organ aktualizuje zezwolenie, aby zawrzeć w nim nazwę (imię i nazwisko) i adres nowego podmiotu objętego regulacją.

Artykuł 30c

Ogólnounijna liczba uprawnień

1. Począwszy od 2024 r., ogólnounijna liczba uprawnień wydawanych na podstawie niniejszego rozdziału każdego roku od 2027 r. ulega zmniejszeniu w sposób liniowy. Wartość z 2024 r. oznacza dopuszczalne wartości emisji z 2024 r. obliczone na podstawie emisji referencyjnych, o których mowa w art. 4 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/842 ([1]), dla sektorów objętych niniejszym rozdziałem, które poddaje się następnie liniowej ścieżce redukcji z tytułu wszystkich emisji wchodzących w zakres tego rozporządzenia. Liczba uprawnień zmniejsza się każdego roku po 2024 r. o wartość współczynnika liniowego redukcji wynoszącą 5,10 %. Do dnia 1 stycznia 2025 r. Komisja publikuje informacje na temat ogólnounijnej liczby uprawnień na 2027 r.

2. Począwszy od 2025 r., liczba uprawnień wydawanych w całej Unii na podstawie niniejszego rozdziału każdego roku od 2028 r. ulega zmniejszeniu w sposób liniowy na podstawie średniej ilości emisji zgłoszonych na podstawie niniejszego rozdziału za lata 2024–2026. Liczba uprawnień zmniejsza się o wartość współczynnika liniowego redukcji wynoszącą 5,38 %, chyba że spełnione zostaną warunki określone w załączniku IIIa pkt 1 – w takim przypadku liczba uprawnień zmniejsza się o wartość współczynnika liniowego redukcji dostosowaną zgodnie z zasadami określonymi w załączniku IIIa pkt 2. Komisja publikuje informacje na temat liczby wydanych w całej Unii uprawnień na 2028 r. oraz, w razie konieczności, informacje na temat skorygowanego współczynnika liniowego redukcji do dnia 30 czerwca 2027 r.

([1]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/842 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie wiążących rocznych redukcji emisji gazów cieplarnianych przez państwa członkowskie od 2021 r. do 2030 r. przyczyniających się do działań na rzecz klimatu w celu wywiązania się z zobowiązań wynikających z Porozumienia paryskiego oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 525/2013 (Dz.U. L 156 z 19.6.2018, s. 26).

▼M15

3. Liczbę uprawnień wydanych w całej Unii na podstawie niniejszego rozdziału koryguje się każdego roku począwszy od 2028 r., aby zrekompensować liczbę umorzonych uprawnień w przypadkach, gdy nie było możliwe uniknięcie podwójnego liczenia emisji lub gdy umorzono uprawnienia do emisji nieobjęte niniejszym rozdziałem, o których mowa w art. 30f ust. 5. Korekta ta odpowiada całkowitej liczbie uprawnień objętych niniejszym rozdziałem, za które udzielono rekompensaty w danym roku sprawozdawczym zgodnie z aktami wykonawczymi, o których mowa w art. 30f ust. 5 akapit drugi.

4. Państwo członkowskie, które zgodnie z art. 30j jednostronnie rozszerzy działalność, o której mowa w załączniku III na sektory niewymienione w tym załączniku, zapewnia, aby do dnia 30 kwietnia danego roku dane podmioty objęte regulacją przedłożyły odpowiedniemu właściwemu organowi należycie uzasadnione sprawozdanie zgodnie z art. 30f. Jeżeli przedłożone dane są należycie uzasadnione, właściwy organ powiadamia o tym Komisję do dnia 30 czerwca danego roku. Liczba uprawnień, które mają zostać wydane na mocy ust. 1 niniejszego artykułu, jest korygowana z uwzględnieniem tych należycie uzasadnionych sprawozdań złożonych przez podmioty objęte regulacją.

Artykuł 30d

Sprzedaż na aukcji uprawnień do emisji gazów cieplarnianych w związku z działalnością, o której mowa w załączniku III

1. Od 2027 r. uprawnienia objęte niniejszym rozdziałem są sprzedawane na aukcji, chyba że zostaną umieszczone w rezerwie stabilności rynkowej ustanowionej na mocy decyzji (UE) 2015/1814. Uprawnienia objęte niniejszym rozdziałem sprzedaje się na aukcji odrębnie od uprawnień objętych rozdziałami II i III niniejszej dyrektywy.

2. Sprzedaż uprawnień objętych niniejszym rozdziałem na aukcji rozpoczyna się od 2027 r., przy czym liczba uprawnień odpowiada 130 % liczby uprawnień przeznaczonych do sprzedaży na aukcji na 2027 r. obliczonego na podstawie liczby uprawnień wydanych na ten rok w całej Unii oraz odpowiednich udziałów i wolumenów aukcyjnych ustalonych zgodnie z ust. 3–6 niniejszego artykułu. Dodatkowe 30 % uprawnień, które mają zostać sprzedane na aukcji, wykorzystuje się wyłącznie do umorzenia uprawnień zgodnie z art. 30e ust. 2, a ich sprzedaż na aukcji jest dozwolona do 31 maja 2028 r. Dodatkowe 30 % odejmuje się od liczb sprzedawanych na aukcji w okresie 2029 –2031. Warunki przeprowadzania aukcji, o których mowa w niniejszym ustępie ustala się zgodnie z ust. 7 niniejszego artykułu i art. 10 ust. 4.

W roku 2027 600 mln uprawnień objętych niniejszym rozdziałem umieszcza się w rezerwie stabilności rynkowej na podstawie art. 1a ust. 3 decyzji (UE) 2015/1814.

3. 150 mln uprawnień wydanych na podstawie niniejszego rozdziału sprzedaje się na aukcji, a wszystkie przychody z tych aukcji udostępnia się do 2023 r. Społecznemu Funduszowi Klimatycznemu ustanowionemu rozporządzeniem (UE) 2023/955.

▼M15

4. Z pozostałej liczby uprawnień – aby wraz z dochodem z uprawnień, o których mowa w ust. 3 niniejszego artykułu i w art. 10a ust. 8b niniejszej dyrektywy, wygenerować maksymalną kwotę 65 000 000 000 EUR – Komisja zapewnia sprzedaż na aukcji dodatkowej liczby uprawnień objętych niniejszym rozdziałem, a dochody z tych aukcji są udostępniane do 2032 r. Społecznemu Funduszowi Klimatycznemu ustanowionemu rozporządzeniem (UE) 2023/955.

Komisja zapewnia, aby uprawnienia przeznaczone na Społeczny Fundusz Klimatyczny, o którym mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, były sprzedawane na aukcji zgodnie z zasadami i warunkami, o których mowa w art. 10 ust. 4 i w aktach delegowanych przyjętych na podstawie tego artykułu.

Dochody ze sprzedaży na aukcji uprawnień, o których mowa w ust. 3 niniejszego artykułu oraz w niniejszym ustępie, stanowią zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel, zgodnie z art. 21 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, i są wykorzystywane zgodnie z zasadami mającymi zastosowanie do Społecznego Funduszu Klimatycznego.

Roczna kwota przeznaczana na Społeczny Fundusz Klimatyczny zgodnie z art. 10a ust. 8b, ust. 3 niniejszego artykułu i niniejszym ustępem nie przekracza:

a) na 2026 r. – 4 000 000 000 EUR;

b) na 2027 r. – 10 900 000 000 EUR;

c) na 2028 r. 10 500 000 000 EUR;

d) na 2029 r. – 10 300 000 000 EUR;

e) na 2030 r. – 10 100 000 000 EUR;

f) na 2031 r. – 9 800 000 000 EUR;

g) na 2032 r. – 9 400 000 000 EUR;

Jeżeli system handlu uprawnieniami do emisji ustanowiony zgodnie z niniejszym rozdziałem zostaje odroczony do 2028 r. na podstawie art. 30k, maksymalna kwota, którą udostępnia się Społecznemu Funduszowi Klimatycznemu zgodnie z akapitem pierwszym niniejszego ustępu, wynosi 54 600 000 000 EUR. W takim przypadku roczne kwoty przeznaczane na Społeczny Fundusz Klimatyczny nie mogą przekraczać łącznie 4 000 000 000 EUR na lata 2026–2027, a w okresie od dnia 1 stycznia 2028 r. do dnia 31 grudnia 2032 r. roczna kwota przeznaczana na ten cel nie może przekraczać:

a) na 2028 r. – 11 400 000 000 EUR;

b) na 2029 r. – 10 300 000 000 EUR;

c) na 2030 r. – 10 100 000 000 EUR;

d) na 2031 r. – 9 800 000 000 EUR;

e) na 2032 r. – 9 000 000 000 EUR.

▼**M15**

Jeżeli dochody uzyskane ze sprzedaży na aukcji, o których mowa w ust. 5 niniejszego artykułu, zostaną uznane za zasoby własne zgodnie z art. 311 akapit trzeci TFUE, art. 10a ust. 8b niniejszej dyrektywy, ust. 3 niniejszego artykułu i niniejszy ustęp nie mają zastosowania.

5. Państwa członkowskie sprzedają całkowitą liczbę uprawnień objętych niniejszym rozdziałem po odliczeniu wartości określonych w ust. 3 i 4 niniejszego artykułu na aukcji, a uprawnienia rozdziela się między nimi w proporcjach odpowiadających udziałowi emisji referencyjnych obliczonych zgodnie z art. 4 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2018/842 dla kategorii źródeł emisji, o których mowa w akapicie drugim, lit. b), c) i d) załącznika III do niniejszej dyrektywy, w średniej za lata 2016–2018 ustalonej dla danego państwa członkowskiego, poddanych kompleksowemu przeglądowi zgodnie z art. 4 ust. 3 tego rozporządzenia.

6. Państwa członkowskie określają sposób wykorzystywania dochodów ze sprzedaży na aukcji uprawnień, o których mowa w ust. 5 niniejszego artykułu, z wyjątkiem dochodów stanowiących zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z ust. 4 niniejszego artykułu lub dochodów uznanych za zasoby własne zgodnie z art. 311 akapit trzeci TFUE i uwzględnionych w budżecie Unii. Państwa członkowskie wykorzystują swoje dochody lub równowartość finansową tych dochodów na co najmniej jeden z celów, o których mowa w art. 10 ust. 3 niniejszej dyrektywy, priorytetowo traktując działania, które mogą przyczynić się do rozwiązania społecznych aspektów handlu uprawnieniami do emisji zgodnie z niniejszym rozdziałem, lub na co najmniej jeden z następujących celów:

a) środki mające przyczynić się do obniżenia emisyjności systemów ciepłowniczych i chłodniczych w budynkach lub ograniczenia zapotrzebowania energetycznego budynków, uwzględniając integrację energii ze źródeł odnawialnych oraz powiązanych środków zgodnie z art. 7 ust. 11, art. 12 i art. 20 dyrektywy 2012/27/UE, a także środki służące wsparciu finansowemu gospodarstw domowych o niskich dochodach w budynkach o najgorszej charakterystyce energetycznej;

b) środki mające przyspieszyć proces upowszechniania pojazdów bezemisyjnych lub zapewnić wsparcie finansowe na rzecz ustanowienia w pełni interoperacyjnej infrastruktury tankowania i ładowania pojazdów bezemisyjnych lub środki zachęcające do przechodzenia na transport publiczny oraz usprawniania multimodalności lub środki wsparcia finansowego służące rozwiązaniu problemów społecznych napotykanych przez użytkowników transportu o niskich lub średnich dochodach;

c) finansowanie planu społeczno-klimatycznego zgodnie z art. 15 rozporządzenia (UE) 2023/955;

d) zapewnianie rekompensaty finansowej konsumentom końcowym paliw w przypadkach, gdy nie było możliwe uniknięcie podwójnego liczenia emisji lub gdy umorzono uprawnienia do emisji nieobjęte niniejszym rozdziałem, o których mowa w art. 30f ust. 5.

▼M15

Przyjmuje się, że państwa członkowskie spełniają wymogi ustanowione w przepisach niniejszego ustępu, jeżeli przyjmują i wprowadzają w życie politykę wsparcia podatkowego lub finansowego lub krajowe polityki regulacyjne wywierające wpływ na wsparcie finansowe, ustanowione dla celów określonych w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, których wartość odpowiada poziomowi dochodów, o których mowa w tym akapicie, pochodzących ze sprzedaży uprawnień na aukcji, o której mowa w niniejszym rozdziale.

Państwa członkowskie informują Komisję o wykorzystywaniu dochodów i o działaniach podjętych zgodnie z niniejszym ustępem, zamieszczając stosowne informacje w swoich sprawozdaniach przedkładanych na mocy rozporządzenia (UE) 2018/1999.

7. Do uprawnień wydanych na mocy niniejszego rozdziału zastosowanie mają przepisy art. 10 ust. 4 i 5.

Artykuł 30e

Przenoszenie, umarzanie oraz anulowanie uprawnień

1. Do emisji, podmiotów objętych regulacją i uprawnień objętych niniejszym rozdziałem zastosowanie mają przepisy art. 12, z wyjątkiem ust. 3 i 3a, ust. 4 zdanie drugie i trzecie i ust. 5 tego artykułu. W tym celu:

a) wszelkie odniesienia do emisji rozumie się jako odniesienia do emisji objętych niniejszym rozdziałem;

b) wszelkie odniesienia do operatorów instalacji rozumie się jako odniesienia do podmiotów objętych regulacją objętych niniejszym rozdziałem;

c) wszelkie odniesienia do uprawnień rozumie się jako odniesienia do uprawnień objętych niniejszym rozdziałem.

2. Od dnia 1 stycznia 2028 r. państwa członkowskie zapewniają, aby co roku do dnia 31 maja podmiot objęty regulacją umorzył liczbę uprawnień objętych niniejszym rozdziałem stanowiącą równowartość łącznej ilości emisji tego podmiotu objętego regulacją odpowiadającej ilości paliw dopuszczonych do konsumpcji zgodnie z załącznikiem III w poprzednim roku kalendarzowym zweryfikowanych zgodnie z art. 15 i art. 30f, oraz zapewniają, aby uprawnienia te zostały następnie anulowane.

3. Do dnia 31 grudnia 2030 r., na zasadzie odstępstwa od ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, jeśli podmiot objęty regulacją mający siedzibę w danym państwie członkowskim podlega krajowemu podatkowi od emisji dwutlenku węgla obowiązującemu w latach 2027–2030 i obejmującemu działalność, o której mowa w załączniku III, właściwy organ tego państwa członkowskiego może zwolnić ten podmiot objęty regulacją z obowiązku umorzenia uprawnień na mocy ust. 2 niniejszego artykułu za dany rok odniesienia, pod warunkiem że:

▼M15

a) dane państwo członkowskie powiadomi Komisję o tym krajowym podatku od emisji dwutlenku węgla, do dnia 31 grudnia 2023 r., a prawo krajowe określające stawki podatkowe mające zastosowanie w latach 2027–2030 weszło w życie do tego dnia; dane państwo członkowskie powiadamia Komisję o wszelkich późniejszych zmianach w krajowym podatku od emisji dwutlenku węgla;

b) w danym roku odniesienia krajowy podatek od emisji dwutlenku węgla danego państwa członkowskiego faktycznie płacony przez ten podmiot objęty regulacją jest wyższy niż średnia cena rozliczenia aukcji w systemie handlu uprawnieniami do emisji ustanowionym na mocy niniejszego rozdziału;

c) podmiot objęty regulacją wypełnia wszystkie obowiązki wynikające z art. 30b dotyczące zezwoleń na emisję gazów cieplarnianych oraz z art. 30f dotyczące monitorowania, raportowania i weryfikacji jego emisji;

d) dane państwo członkowskie do dnia 31 maja roku następującego po roku odniesienia powiadomi Komisję o zastosowaniu każdego takiego zwolnienia i o odpowiedniej liczbie uprawnień, które mają zostać anulowane zgodnie z lit. g) niniejszego akapitu i aktami delegowanymi przyjętymi na podstawie art. 10 ust. 4;

e) w terminie trzech miesięcy od powiadomienia, o którym mowa w lit. a) niniejszego akapitu, lub w terminie jednego miesiąca od powiadomienia w odniesieniu do danego roku, o którym mowa w lit. d) niniejszego akapitu, Komisja nie wniesie sprzeciwu wobec zastosowania odstępstwa ze względu na to, że zgłoszony środek nie jest zgodny z warunkami określonymi w niniejszym ustępie;

f) dane państwo członkowskie nie sprzeda na aukcji liczby uprawnień, o którym mowa w art. 30d ust. 5, w odniesieniu do danego roku referencyjnego, dopóki liczba uprawnień, które mają zostać anulowane na mocy niniejszego ustępu, nie zostanie określona zgodnie z lit. g) niniejszego akapitu; dane państwo członkowskie nie sprzedaje na aukcji żadnego dodatkowej liczby uprawnień zgodnie z art. 30d ust. 2 akapit pierwszy;

g) spośród całkowitej liczby uprawnień, które mają być przez dane państwo członkowskie sprzedane na aukcji, o której to liczbie mowa w art. 30d ust. 5, w odniesieniu do danego roku referencyjnego, państwo to anuluje liczbę uprawnień równą zweryfikowanym emisjom tego podmiotu objętego regulacją na mocy niniejszego rozdziału w tym roku referencyjnym; jeśli liczba uprawnień, która pozostaje do sprzedania na aukcji w roku referencyjnym po zastosowaniu lit. f) niniejszego ustępu, jest niższa od liczby uprawnień, które mają zostać anulowane na mocy niniejszego ustępu, dane państwo członkowskie zapewnia anulowanie liczby uprawnień odpowiadającej tej różnicy do końca roku następującego po roku referencyjnym; oraz

▼M15

h) w momencie pierwszego powiadomienia, o którym mowa w lit. a) niniejszego akapitu, dane państwo członkowskie zobowiąże się do wykorzystania w odniesieniu do jednego lub większej liczby środków, które zostały wymienione lub o których mowa jest w art. 30d ust. 6 akapit pierwszy, kwoty równoważnej dochodom, do których w przypadku braku niniejszego odstępstwa zastosowanie miałby art. 30d ust. 6. zastosowanie ma art. 30d ust. 6 akapit drugi i trzeci, a Komisja zapewnia, aby informacje otrzymane na ich podstawie były zgodne z zobowiązaniem podjętym na mocy niniejszej litery.

Liczba uprawnień, które mają zostać anulowane zgodnie z akapitem pierwszym lit. g) niniejszego ustępu, nie ma wpływu na zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel ustanowione zgodnie z art. 30d ust. 4 niniejszej dyrektywy lub na zasoby własne budżetu Unii ustanowione na podstawie art. 311 akapit trzeci TFUE i zgodnie z decyzją Rady (UE, Euratom) 2020/2053 ([1]) z dochodów uzyskanych ze sprzedaży uprawnień na aukcji zgodnie z art. 30d niniejszej dyrektywy.

4. Szpitale, które nie są objęte rozdziałem III, mogą otrzymać rekompensatę finansową za koszty przeniesione na nie w związku z umorzeniem uprawnień na mocy niniejszego rozdziału. W tym celu stosuje się odpowiednio przepisy niniejszego rozdziału mające zastosowanie w przypadku podwójnego liczenia.

Artykuł 30f

Monitorowanie, raportowanie i weryfikacja emisji oraz akredytacja

1. Do emisji, podmiotów objętych regulacją i uprawnień objętych niniejszym rozdziałem zastosowanie mają przepisy art. 14 i 15. W tym celu:

a) wszelkie odniesienia do emisji rozumie się jako odniesienia do emisji objętych niniejszym rozdziałem;

b) wszelkie odniesienia do rodzajów działalności wymienionych w załączniku I rozumie się jako odniesienia do rodzajów działalności, o których mowa w załączniku III;

c) wszelkie odniesienia do operatorów rozumie się jako odniesienia do podmiotów objętych regulacją objętych niniejszym rozdziałem;

d) wszelkie odniesienia do uprawnień rozumie się jako odniesienia do uprawnień objętych niniejszym rozdziałem;

e) odniesienie w art. 15 do daty rozumie się jako odniesienie do 30 kwietnia.

([1]) Decyzja Rady (UE, Euratom) 2020/2053 z dnia 14 grudnia 2020 r. w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej oraz uchylająca decyzję 2014/335/UE, Euratom (Dz.U. L 424 z 15.12.2020, s. 1).

▼M15

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby począwszy od 2025 r. każdy podmiot objęty regulacją monitorował w każdym roku kalendarzowym poziom emisji odpowiadający ilościom paliw dopuszczonych do konsumpcji na mocy załącznika III. Począwszy od 2026 r., państwa członkowskie zapewniają również, aby każdy podmiot objęty regulacją zgłosił te emisje właściwemu organowi w następnym roku zgodnie z aktami wykonawczymi, o których mowa w art. 14 ust. 1.

3. Od dnia 1 stycznia 2028 r. państwa członkowskie zapewniają, aby do dnia 30 kwietnia każdego roku do 2030 r. każdy podmiot objęty regulacją złożył sprawozdanie dotyczące średniego udziału kosztów, które poniósł w poprzednim roku w związku z umorzeniem uprawnień na podstawie niniejszego rozdziału, które to koszty przerzucił na konsumentów. Komisja przyjmuje akty wykonawcze dotyczące wymogów i wzorów tych sprawozdań. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22a ust. 2. Komisja ocenia przedłożone sprawozdania i co roku składa Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie ze swoich ustaleń. Jeżeli Komisja stwierdzi, że stosowane są niewłaściwe praktyki w zakresie przenoszenia kosztów emisji dwutlenku węgla, sprawozdaniu mogą towarzyszyć, w stosownych przypadkach, wnioski ustawodawcze mające na celu zaradzenie takim niewłaściwym praktykom.

4. Państwa członkowskie zapewniają, aby każdy podmiot objęty regulacją, który w dniu 1 stycznia 2025 r. posiadał zezwolenie wydane zgodnie z art. 30b, zgłosił swoje emisje historyczne za 2024 r. do dnia 30 kwietnia 2025 r.

5. Państwa członkowskie zapewniają, aby podmioty objęte regulacją miały możliwość identyfikowania oraz wiarygodnego i dokładnego dokumentowania precyzyjnie określonych ilości paliwa dopuszczonego do konsumpcji spalanego w sektorach, o których mowa w załączniku III, a także ostatecznego wykorzystania paliw dopuszczonych do obrotu przez podmioty objęte regulacją w podziale na rodzaje paliwa. Państwa członkowskie podejmują stosowne działania, aby ograniczyć ryzyko podwójnego liczenia emisji objętych niniejszym rozdziałem oraz emisji objętych rozdziałami II i III, jak również ryzyko umorzenia uprawnień do emisji nieobjętych niniejszym rozdziałem.

Komisja przyjmuje akty wykonawcze dotyczące szczegółowych przepisów służących unikaniu podwójnego liczenia i umarzania uprawnień do emisji nieobjętych niniejszym rozdziałem, a także zapewnianiu konsumentom końcowym paliw rekompensaty finansowej w przypadkach, gdy nie można uniknąć takiego podwójnego liczenia lub umorzenia. Wspomniane akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22a ust. 2.Rekompensatę finansową dla konsumentów końcowych paliw oblicza się w oparciu o średnią cenę uprawnień sprzedawanych na aukcjach, które przeprowadza się zgodnie z aktami delegowanymi przyjętymi na podstawie art. 10 ust. 4 w danym roku sprawozdawczym.

6. Zasady monitorowania i raportowania emisji objętych niniejszym rozdziałem ustanowiono w załączniku IV część C.

▼M15

7. Kryteria weryfikacji emisji objętych niniejszym rozdziałem ustanowiono w załączniku V część C.

8. Państwa członkowskie mogą zezwolić podmiotom objętym regulacją, których roczne emisje odpowiadające ilości paliw dopuszczonych do konsumpcji wynoszą mniej niż 1 000 ton ekwiwalentu CO_2, na stosowanie uproszczonych środków monitorowania, raportowania i weryfikacji, zgodnie z aktami wykonawczymi, o których mowa w art. 14 ust. 1.

Artykuł 30g

Administrowanie

Do emisji, podmiotów objętych regulacją i uprawnień objętych niniejszym rozdziałem zastosowanie mają przepisy art. 13 i art. 15a, art. 16 ust. 1, 2, 3, 4 i 12 i art. 17, art. 18, art. 19, art. 20, art. 21, art. 22, art. 22a, art. 23 i art. 29. W tym celu:

a) wszelkie odniesienia do emisji rozumie się jako odniesienia do emisji objętych niniejszym rozdziałem;

b) wszelkie odniesienia do operatorów rozumie się jako odniesienia do podmiotów objętych regulacją objętych niniejszym rozdziałem;

c) wszelkie odniesienia do uprawnień rozumie się jako odniesienia do uprawnień objętych niniejszym rozdziałem.

Artykuł 30h

Środki stosowane w przypadku nadmiernego wzrostu cen

1. Jeżeli przez okres dłuższy niż trzy kolejne miesiące średnia cena uprawnień na aukcjach przeprowadzanych zgodnie z aktem delegowanym przyjętym zgodnie z art. 10 ust. 4 niniejszej dyrektywy jest ponad dwukrotnie wyższa niż średnia cena uprawnień na aukcjach uprawnień objętych niniejszym rozdziałem w okresie poprzednich sześciu kolejnych miesięcy, z rezerwy stabilności rynkowej zgodnie z art. 1a ust. 7 decyzji (UE) 2015/1814 uwalnia się 50 mln uprawnień objętych niniejszym rozdziałem.

W odniesieniu do lat 2027 i 2028 warunki, o których mowa w akapicie pierwszym są spełnione, jeżeli przez ponad trzy kolejne miesiące średnia cena uprawnienia jest wyższa niż 1,5-krotność średniej ceny uprawnienia w okresie odniesienia obejmującym poprzednich sześć kolejnych miesięcy.

2. Jeżeli średnia cena uprawnień, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, w okresie kolejnych dwóch miesięcy przekroczy 45 EUR, zgodnie z art. 1a ust. 7 decyzji (UE) 2015/1814 z rezerwy stabilności rynkowej uwalnia się 20 mln uprawnień objętych niniejszym rozdziałem. Stosuje się indeksację opartą na europejskim wskaźniku cen konsumpcyjnych z 2020 r. Uprawnienia uwalnia się do dnia 31 grudnia 2029 r. za pomocą mechanizmu określonego w niniejszym ustępie.

▼**M15**

3. Jeżeli średnia cena uprawnień, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, jest ponad trzykrotnie wyższa niż średnia cena uprawnień w okresie poprzednich sześciu kolejnych miesięcy, zgodnie z art. 1a ust. 7 decyzji (UE) 2015/1814 z rezerwy stabilności rynkowej uwalnia się 150 mln uprawnień objętych niniejszym rozdziałem.

4. Jeżeli warunek, o którym mowa w ust. 2, został spełniony w tym samym dniu co warunek, o którym mowa w ust. 1 lub 3, uwalnia się wyłącznie dodatkowe uprawnienia na podstawie ust. 1 lub 3.

5. Przed 31 grudnia 2029 r. Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie, w którym ocenia, czy mechanizm, o którym mowa w ustępie 2, był skuteczny i czy należy go utrzymać. W stosownych przypadkach Komisja dołącza do tego sprawozdania wniosek ustawodawczy dla Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczący zmiany niniejszej dyrektywy w celu dostosowania tego mechanizmu.

6. Jeżeli warunek lub warunki, o których mowa w ust. 1, 2 lub 3, zostały spełnione i w związku z tym uwolniono uprawnienia, dodatkowych uprawnień na podstawie niniejszego artykułu nie uwalnia się wcześniej niż 12 miesięcy po tym terminie.

7. Jeżeli w drugiej połowie okresu 12 miesięcy, o którym mowa w ust. 6 niniejszego artykułu, warunek, o którym mowa w ust. 2 niniejszego artykułu został ponownie spełniony, Komisja, z pomocą komitetu ustanowionego na mocy art. 44 rozporządzenia (UE) 2018/1999, ocenia skuteczność tego środka i może w drodze aktu wykonawczego zdecydować, że ust. 6 niniejszego artykułu nie ma zastosowania. Ten akt wykonawczy przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22a ust. 2 niniejszej dyrektywy.

8. Jeżeli warunek lub warunki, o których mowa w ust. 1, 2 lub 3, zostały spełnione, a ust. 6 nie ma zastosowania, Komisja niezwłocznie publikuje w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* zawiadomienie o dacie spełnienia tego warunku lub tych warunków.

9. Państwa członkowskie, na których spoczywa obowiązek przedstawienia planu działań korygujących zgodnie z art. 8 rozporządzenia (UE) 2018/842, należycie uwzględniają skutki uwolnienia w ciągu poprzednich dwóch lat dodatkowych uprawnień zgodnie ust. 2 niniejszego artykułu, rozważając dodatkowe działania, o których mowa w art. 8 ust. 1 akapit pierwszy lit. c) tego rozporządzenia, w celu wypełnienia swoich obowiązków wynikających z tego rozporządzenia.

▼M15

Artykuł 30i

Przegląd przepisów niniejszego rozdziału

Do dnia 1 stycznia 2028 r. Komisja przekazuje Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z wdrażania przepisów niniejszego rozdziału, jeżeli chodzi o ich skuteczność, administrowanie nimi i ich stosowanie w praktyce, uwzględniając stosowanie przepisów decyzji (UE) 2015/1814. W stosownych przypadkach Komisja załącza do tego sprawozdania wniosek ustawodawczy w sprawie zmiany niniejszego rozdziału. Do dnia 31 października 2031 r. Komisja oceni wykonalność zintegrowania sektorów objętych załącznikiem III do niniejszej dyrektywy z EU ETS obejmującym sektory wymienione w załączniku I do niniejszej dyrektywy.

Artykuł 30j

Procedury jednostronnego rozszerzenia działalności, o której mowa w załączniku III, na inne sektory niepodlegające rozdziałom II i III

1. Państwa członkowskie mogą od 2027 r. rozszerzyć działalność, o której mowa w załączniku III na sektory niewymienione w tym załączniku i tym samym stosować handel uprawnieniami do emisji zgodnie z przepisami niniejszego rozdziału w tych sektorach, uwzględniając wszystkie odpowiednie kryteria, w szczególności skutki dla rynku wewnętrznego, potencjalne zakłócenia konkurencji, integralność środowiskową systemu handlu uprawnieniami do emisji ustanowionego na mocy niniejszego rozdziału oraz wiarygodność planowanego systemu monitorowania i raportowania, pod warunkiem że rozszerzenie działalności, o której mowa w tym załączniku jest zatwierdzone przez Komisję.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 23 w celu uzupełnienia niniejszej dyrektywy, które dotyczą zatwierdzenia rozszerzenia, o którym mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, zezwolenia na wydanie dodatkowych uprawnień oraz upoważnienia innych państw członkowskich do rozszerzenia działalności, o której mowa w załączniku III. Przyjmując takie akty delegowane, Komisja może również uzupełnić rozszerzenie działalności o dalsze przepisy regulujące środki, które mają na celu zaradzenie ewentualnym przypadkom podwójnego liczenia, w tym w odniesieniu do wydawania dodatkowych uprawnień mających zrekompensować uprawnienia umorzone, aby wykorzystać paliwa w działaniach wymienionych w załączniku I. Wszelkie środki finansowe państw członkowskich na rzecz sektorów lub podsektorów, które są narażone na rzeczywiste ryzyko ucieczki emisji z powodu znacznych kosztów pośrednich ponoszonych w wyniku przeniesienia kosztów związanych z emisją gazów cieplarnianych na ceny paliw w związku z jednostronnym rozszerzeniem są zgodne z zasadami pomocy państwa i nie powodują nieuzasadnionych zakłóceń konkurencji na rynku wewnętrznym.

2. Dodatkowe uprawnienia wydane w wyniku zezwolenia na mocy niniejszego artykułu są sprzedawane na aukcji zgodnie z wymogami określonymi w art. 30d. Niezależnie od przepisów art. 30d ust. 1–6 państwa członkowskie, które zgodnie z niniejszym artykułem jednostronnie rozszerzyły działalność, o której mowa w załączniku III, określają, jak zostaną wykorzystane dochody uzyskane ze sprzedaży na aukcji tych dodatkowych uprawnień.

▼M15

Artykuł 30k

Odroczenie handlu uprawnieniami do emisji w odniesieniu do sektora budowlanego, transportu drogowego i sektorów dodatkowych do 2028 r. w przypadku wyjątkowo wysokich cen energii

1. Do dnia 15 lipca 2026 r. Komisja publikuje w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* zawiadomienie o tym, czy spełniły się jeden lub oba z następujących warunków:

a) średnia cena gazu TTF z sześciu miesięcy kalendarzowych kończących się w dniu 30 czerwca 2026 r. była wyższa niż średnia cena gazu TTF w lutym i marcu 2022 r.;

b) średnia cena ropy naftowej typu Brent z sześciu miesięcy kalendarzowych kończących się w dniu 30 czerwca 2026 r. była ponad dwukrotnie wyższa od średniej ceny ropy naftowej typu Brent z poprzednich pięciu lat; pięcioletni okres odniesienia to okres pięciu lat kończący się przed pierwszym miesiącem okresu sześciu miesięcy kalendarzowych.

2. W przypadku spełnienia jednego lub obu warunków, o których mowa w ust. 1, stosuje się następujące zasady:

a) na zasadzie odstępstwa od art. 30c ust. 1, pierwszym rokiem, dla którego ustala się ogólnounijną liczbę uprawnień, jest 2028 r. oraz, na zasadzie odstępstwa od art. 30c ust. 3, pierwszym rokiem, dla którego dostosowuje się ogólnounijną liczbę uprawnień jest 2029 r.;

b) na zasadzie odstępstwa od art. 30d ust. 1 i 2 rozpoczęcie sprzedaży na aukcji uprawnień na podstawie niniejszego rozdziału odracza się na 2028 r.;

c) na zasadzie odstępstwa od art. 30d ust. 2 dodatkową liczbę uprawnień na pierwszy rok aukcji odejmuje się od liczby uprawnień na okres od 2030 r. do 2032 r., a pierwsze uprawnienia umieszcza się w rezerwie stabilności rynkowej w 2028 r.;

d) na zasadzie odstępstwa od art. 30e ust. 2 termin wstępnego umorzenia uprawnień w odniesieniu do całkowitych emisji z roku 2028 odracza się na dzień 31 maja 2029 r.;

e) na zasadzie odstępstwa od art. 30i termin przedłożenia przez Komisję Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdań odracza na dzień 1 stycznia 2029 r.

▼M15

ROZDZIAŁ IVB

DORADZTWO NAUKOWE I WIDOCZNOŚĆ FINANSOWANIA

Artykuł 30l

Doradztwo naukowe

Europejski naukowy komitet doradczy ds. zmiany klimatu („komitet doradczy”) ustanowiony na mocy art. 10a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 401/2009 ([1]) może z własnej inicjatywy udzielać porad naukowych i sporządzać sprawozdania dotyczące niniejszej dyrektywy. Komisja bierze pod uwagę odpowiednie porady i sprawozdania komitetu doradczego, w szczególności dotyczące:

a) potrzeby dodatkowych polityk i środków unijnych w celu zapewnienia zgodności z celami i zadaniami, o których mowa w art. 30 ust. 3 niniejszej dyrektywy;

b) potrzeby dodatkowych polityk i środków unijnych w związku z porozumieniami w sprawie środków globalnych w ramach ICAO, które mają zmniejszyć wpływ lotnictwa na klimat, oraz ambicji i integralności środowiskowej globalnego środka rynkowego IMO, o którym mowa w art. 3gg niniejszej dyrektywy.

Artykuł 30m

Informacja, komunikacja i promocja

1. Komisja zapewnia widoczność finansowania z dochodów z aukcji w ramach EU ETS, o których mowa w art. 10a ust. 8, poprzez:

a) zapewnienie, że beneficjenci takich funduszy podają informacje o pochodzeniu tych środków oraz eksponują finansowanie unijne, w szczególności podczas promowania projektów i ich rezultatów, poprzez dostarczanie spójnych, skutecznych i proporcjonalnych ukierunkowanych informacji przeznaczonych dla różnych grup odbiorców, w tym dla mediów i opinii publicznej; oraz

b) zapewnienie, aby odbiorcy takiego finansowania stosowali odpowiednie oznakowanie, zawierające adnotację: „(współ)finansowane z unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (funduszu innowacyjnego)”, a także symbol Unii i kwotę finansowania; w przypadku gdy użycie takiego oznakowania nie jest możliwe, o funduszu innowacyjnym informuje się podczas wszystkich działań komunikacyjnych, w tym na tablicach informacyjnych w dobrze widocznych strategicznych miejscach w przestrzeni publicznej.

W akcie delegowanym, o którym mowa w art. 10a ust. 8, Komisja określa wymogi niezbędne do zapewnienia widoczności finansowania z funduszu innowacyjnego, w tym wymóg informowania o tym funduszu.

([1]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 401/2009 z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie Europejskiej Agencji Środowiska oraz Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska (Dz.U. L 126 z 21.5.2009, s. 13).

▼M15

2. Państwa członkowskie zapewniają widoczność finansowania z dochodów z aukcji w ramach EU ETS, o których mowa w art. 10d, prowadząc działania, o których mowa w ust. 1 akapit pierwszy lit. a) i b) niniejszego artykułu, w tym przez stosowanie wymogu informowania o funduszu modernizacyjnym.

3. Biorąc pod uwagę uwarunkowania krajowe, państwa członkowskie dążą do zapewnienia widoczności źródła finansowania działań lub projektów finansowanych z dochodów z aukcji w ramach EU ETS, których sposób wykorzystania określają państwa członkowskie zgodnie z art. 3d ust. 4, art. 10 ust. 3 i art. 30d ust. 6.

▼M2

ROZDZIAŁ V

PRZEPISY KOŃCOWE

▼B

Artykuł 31

Wykonanie

1. Państwa Członkowskie wprowadzą w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy najpóźniej do dnia 31 grudnia 2003 r. i niezwłocznie powiadomią o tym Komisję. Komisja powiadamia pozostałe Państwa Członkowskie o tych przepisach ustawowych, wykonawczych i administracyjnych.

Przepisy przyjęte przez Państwa Członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określane są przez Państwa Członkowskie.

2. Państwa Członkowskie przekażą Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinach objętych niniejszą dyrektywą. Komisja poinformuje o tym pozostałe Państwa Członkowskie.

Artykuł 32

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie z dniem jej opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 33

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

▼M4

ZAŁĄCZNIK I

KATEGORIE DZIAŁAŃ, DO KTÓRYCH ZASTOSOWANIE MA NINIEJSZA DYREKTYWA

▼M15

1. Instalacje lub części instalacji wykorzystywane do badań, rozwoju i testowania nowych produktów i procesów nie są objęte niniejszą dyrektywą. Niniejsza dyrektywa nie obejmuje instalacji, w przypadku których w poprzedzającym odpowiednim okresie pięciu lat, o którym mowa w art. 11 ust. 1 akapit drugi, emisje ze spalania biomasy spełniającej kryteria określone na podstawie art. 14 przyczyniają się średnio do powstania ponad 95 % całkowitych średnich emisji gazów cieplarnianych.

▼M4

2. Wartości progowe przedstawione poniżej na ogół odnoszą się do możliwości produkcyjnych lub wydajności produkcji. Jeżeli kilka działań należących do tej samej kategorii jest prowadzonych w tej samej instalacji, możliwości takich działań sumują się.

▼M15

3. Gdy w celu podjęcia decyzji o włączeniu instalacji do EU ETS przeprowadzane są obliczania dotyczące całkowitej nominalnej mocy cieplnej instalacji, uwzględnia się sumę nominalnej mocy cieplnej wszystkich jednostek technicznych stanowiących część instalacji, w których dochodzi do spalania paliwa. Jednostki takie mogą obejmować wszystkie rodzaje kotłów, palników, turbin, ogrzewaczy, pieców, spalarni, pieców do kalcynacji, pieców do prażenia, pieców, osuszaczy, silników, ogniw paliwowych, urządzeń do spalania z wykorzystaniem pętli chemicznej, pochodni gazowych oraz urządzeń do wychwytywania termalnego lub katalitycznego po spalaniu. W obliczeniach tych nie uwzględnia się jednostek o nominalnej mocy cieplnej poniżej 3 MW.

▼M4

4. Jeżeli jednostka służy do działań, dla których wartość progowa nie została określona jako całkowita nominalna moc cieplna, wartość progowa dla tego działania ma nadrzędne znaczenie przy podejmowaniu decyzji dotyczącej włączenia do ►**M9** EU ETS ◄.

5. W przypadku przekroczenia wartości progowej zdolności produkcyjnych jakiegokolwiek działania objętego niniejszym załącznikiem, wszystkie jednostki, w których dochodzi do spalania paliwa inne niż jednostki spalania odpadów niebezpiecznych lub odpadów komunalnych powinny być objęte zezwoleniem na emisję gazów cieplarnianych.

6. Od dnia 1 stycznia 2012 r. obejmuje to wszystkie loty, które kończą się lub rozpoczynają na lotnisku znajdującym się na terytorium państwa członkowskiego, do którego zastosowanie ma Traktat.

Działania	Gazy cieplarniane
▼M15	
Spalanie paliw w instalacjach o całkowitej nominalnej mocy cieplnej przekraczającej 20 MW (z wyjątkiem instalacji spalania odpadów niebezpiecznych lub komunalnych) Od dnia 1 stycznia 2024 r. spalanie paliw w instalacjach spalania odpadów komunalnych o całkowitej nominalnej mocy cieplnej przekraczającej 20 MW, do celów art. 14 i 15.	Dwutlenek węgla
Rafinacja oleju, w której wykorzystywane są jednostki spalania o całkowitej nominalnej mocy cieplnej przekraczającej 20 MW	Dwutlenek węgla
▼M4	
Produkcja koksu	Dwutlenek węgla

▼M4

Działania	Gazy cieplarniane
Instalacje prażenia lub spiekania rudy metalu (łącznie z rudą siarczkową)	Dwutlenek węgla
▼M15	
Produkcja żelaza lub stali (pierwotny lub wtórny wytop), łącznie z odlewaniem ciągłym, z wydajnością powyżej 2,5 ton na godzinę	Dwutlenek węgla
▼M4	
Produkcja lub obróbka metali żelaznych (w tym stopów żelaznych), w której wykorzystywane są jednostki spalania o całkowitej nominalnej mocy cieplnej przekraczającej 20 MW. Obróbka obejmuje między innymi walcownie, piece do ponownego ogrzewania, piece do wyżarzania, kuźnie, odlewnie oraz instalacje służące do powlekania i wytrawiania metali.	Dwutlenek węgla
▼M15	
Produkcja pierwotnego aluminium lub tlenku glinu	Dwutlenek węgla i perfluorowęglowodory
▼M4	
Produkcja wtórnego aluminium, w której wykorzystywane są jednostki spalania o całkowitej nominalnej mocy cieplnej przekraczającej 20 MW.	Dwutlenek węgla
Produkcja lub obróbka metali nieżelaznych, w tym produkcja stopów, rafinacja, odlewnictwo itp., w której wykorzystywane są jednostki spalania o całkowitej nominalnej mocy cieplnej (w tym paliwa wykorzystywane jako czynniki redukujące) przekraczającej 20 MW.	Dwutlenek węgla
Produkcja klinkieru cementowego w piecach obrotowych o zdolności produkcyjnej przekraczającej 500 ton dziennie lub innych piecach o zdolności produkcyjnej powyżej 50 ton dziennie	Dwutlenek węgla
Produkcja wapna, lub kalcynacja dolomitu i magnezytu w piecach obrotowych lub innych piecach o zdolności produkcyjnej przekraczającej 50 ton dziennie	Dwutlenek węgla
Wytwarzanie szkła, łącznie z włóknem szklanym, z wydajnością przetopu przekraczającą 20 ton dziennie	Dwutlenek węgla
Produkcja wyrobów ceramicznych przez wypalanie, w szczególności produkcja dachówek, cegieł, cegieł ognioodpornych, kafelków, wyrobów kamionkowych i porcelany, o wydajności powyżej 75 ton dziennie	Dwutlenek węgla

▼M4

Działania	Gazy cieplarniane
Wytwarzanie materiałów izolacyjnych z wełny mineralnej z wykorzystaniem szkła, surowców skalnych lub żużlu przy użyciu zdolności produkcyjnej przekraczającej 20 ton dziennie	Dwutlenek węgla

▼M15

Osuszanie lub kalcynacja gipsu lub produkcja płyt gipsowo-kartonowych i innych wyrobów gipsowych, przy użyciu możliwości produkcyjnej gipsu kalcynowanego lub suszonego gipsu wtórnego przekraczającej łącznie 20 ton dziennie	Dwutlenek węgla

▼M4

Produkcja pulpy drzewnej lub innych materiałów włóknistych	Dwutlenek węgla
Produkcja papieru lub tektury o wydajności przekraczającej 20 ton dziennie	Dwutlenek węgla

▼M15

Produkcja sadzy, w tym karbonizacja substancji organicznych takich jak oleje mineralne, smoły, pozostałości krakowania i destylacji, przy zdolności produkcyjnej przekraczającej 50 ton dziennie	Dwutlenek węgla

▼M4

Produkcja kwasu azotowego	Dwutlenek węgla i podtlenek azotu
Produkcja kwasu adypinowego	Dwutlenek węgla i podtlenek azotu
Produkcja kwasu glioksalowego i glioksylowego	Dwutlenek węgla i podtlenek azotu
Produkcja amoniaku	Dwutlenek węgla
Produkcja chemikaliów organicznych luzem poprzez krakowanie, reformowanie, częściowe lub pełne utlenianie albo poprzez podobne procesy, przy zdolności produkcyjnej przekraczającej 100 ton dziennie	Dwutlenek węgla

▼M15

Produkcja wodoru (H_2) i gazu do syntezy, przy zdolności produkcyjnej przekraczającej 5 ton dziennie	Dwutlenek węgla

▼M4

Produkcja węglanu sodowego (Na_2CO_3) oraz wodorowęglanu sodu ($NaHCO_3$)	Dwutlenek węgla
Wychwytywanie gazów cieplarnianych z instalacji objętych niniejszą dyrektywą celem ich transportu i geologicznego składowania w składowisku dopuszczonym na mocy dyrektywy 2009/31/WE	Dwutlenek węgla

▼M15

Transport gazów cieplarnianych w celu ich geologicznego składowania w składowisku dopuszczonym na mocy dyrektywy 2009/31/WE, z wyjątkiem emisji objętych innym działaniem określonym w niniejszej dyrektywie	Dwutlenek węgla

▼M4

Działania	Gazy cieplarniane
Geologiczne składowanie gazów cieplarnianych w składowisku dopuszczonym na mocy dyrektywy 2009/31/WE	Dwutlenek węgla
Lotnictwo ►M14 Loty między lotniskami znajdującymi się w dwóch różnych państwach wymienionych w akcie wykonawczym przyjętym na podstawie art. 25a ust. 3 oraz loty między Szwajcarią lub Zjednoczonym Królestwem a państwami wymienionymi w akcie wykonawczym przyjętym na podstawie art. 25a ust. 3, oraz, do celów art. 12 ust. 6 i 8 oraz art. 28c, inne loty między lotniskami znajdującymi się w dwóch różnych państwach trzecich wykonywane przez operatorów statków powietrznych, którzy spełniają wszystkie następujące warunki: a) operatorzy statków powietrznych posiadają certyfikat przewoźnika lotniczego wydany przez państwo członkowskie lub są zarejestrowani w państwie członkowskim, w tym w regionach najbardziej oddalonych, na terytoriach zależnych i terytoriach należących do tego państwa członkowskiego; oraz b) generują oni roczne emisje CO_2 przekraczające 10 000 ton przy użytkowaniu samolotów o maksymalnej certyfikowanej masie startowej większej niż 5 700 kg w trakcie lotów objętych zakresem niniejszego załącznika innych niż te, które rozpoczynają się i kończą w tym samym państwie członkowskim, w tym w regionach najbardziej oddalonych tego samego państwa członkowskiego, od 1 stycznia 2021 r.; do celów tego punktu nie uwzględnia się emisji z następujących rodzajów lotów: (i) loty państwowe; (ii) loty z pomocą humanitarną; (iii) loty medyczne; (iv) loty wojskowe; (v) loty przeciwpożarowe; (vi) loty poprzedzające loty z pomocą humanitarną, medyczne lub przeciwpożarowe lub następujące po nich, pod warunkiem że loty te są wykonywane tym samym statkiem powietrznym i są wymagane do przeprowadzenia odnośnych działań humanitarnych, medycznych lub przeciwpożarowych lub do zmiany położenia statku powietrznego po tych działaniach, by mógł podjąć kolejne działania. ◄	Dwutlenek węgla

▼**M4**

Działania	Gazy cieplarniane
Loty, które rozpoczynają się lub kończą na lotnisku znajdującym się na terytorium państwa członkowskiego, do którego zastosowanie mają postanowienia Traktatu. Działania te nie obejmują: a) lotów wykonywanych wyłącznie w celu przewozu — podczas oficjalnej misji — panującego monarchy i członków jego najbliższej rodziny, szefów państw, szefów rządów i ministrów wchodzących w skład rządów innego państwa niż państwo członkowskie, w przypadku gdy jest to potwierdzone w odpowiednim polu planu lotu; b) lotów wojskowych wykonywanych przez wojskowe statki powietrzne, lotów służby celnej i policji; c) lotów związanych z działaniami poszukiwawczo-ratowniczymi, lotów przeciwpożarowych i gaśniczych, lotów z pomocą humanitarną i lotów służb ratownictwa medycznego, na które zezwolił odpowiedni właściwy organ; d) wszelkich lotów wykonywanych wyłącznie na mocy przepisów dotyczących lotów z widocznością, określonych w załączniku 2 do konwencji z Chicago; e) lotów kończących się na lotnisku, z którego wystartował statek powietrzny, wykonywanych bez międzylądowania; f) lotów szkoleniowych wykonywanych wyłącznie w celu uzyskania licencji lub uzyskania uprawnień w przypadku członków załogi lotniczej, jeżeli jest to potwierdzone odpowiednią adnotacją w planie lotu, pod warunkiem że lot nie jest wykorzystywany do przewozu pasażerów ani ładunku lub do przebazowania statku powietrznego; g) lotów wykonywanych wyłącznie w celu przeprowadzenia badań naukowych lub w celu sprawdzenia, przetestowania lub przeprowadzenia procesu certyfikacji statku powietrznego lub urządzenia zarówno pokładowego, jak i naziemnego; h) lotów wykonywanych przez statek powietrzny o maksymalnej certyfikowanej masie startowej poniżej 5 700 kg.; i) lotów wykonywanych w ramach zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych nałożonych zgodnie z rozporządzeniem (EWG) nr 2408/92 na trasach w regionach najbardziej oddalonych określonych w art. 299 ust. 2 Traktatu lub na trasach, których oferowana wydajność nie przekracza ►**M14** 50 000 ◄ miejsce rocznie;	

▼M4

Działania	Gazy cieplarniane
j) lotów, które w innym przypadku mieściłyby się w zakresie niniejszej kategorii działań, wykonywanych przez operatora wykonującego zarobkowe przewozy lotnicze, który wykonuje: — mniej niż 243 loty w jednym okresie przez trzy kolejne czteromiesięczne okresy, albo — loty, których łączna roczna emisja wynosi mniej niż 10 000 ton. ►M11 Z zakresu niniejszej litery nie można wyłączyć lotów, o których mowa w lit. l) i m), lub wykonywanych wyłącznie w celu przewozu, w czasie wypełniania oficjalnej misji, panującego monarchy i członków jego najbliższej rodziny, głów państw, szefów rządów i ministrów wchodzących w skład rządu, państw członkowskich; ◄	
►M11 k) w okresie od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2030 r. lotów, które w innym przypadku mieściłyby się w zakresie niniejszej kategorii działań, obsługiwanych przez operatora statków powietrznych wykonującego niezarobkowe przewozy lotnicze o łącznych rocznych emisjach wynoszących mniej niż 1 000 ton (w tym emisjach pochodzących z lotów, o których mowa w lit. l) i m); ◄	
►M10 l) lotów z lotnisk znajdujących się w Szwajcarii do lotnisk znajdujących się w EOG; ◄	
►M11 m) lotów z lotnisk znajdujących się w Zjednoczonym Królestwie do lotnisk znajdujących się w EOG. ◄	

▼M15

Transport morski	Dwutlenek węgla
Działalność w zakresie transportu morskiego objęta rozporządzeniem (UE) 2015/757, z wyjątkiem działalności w zakresie transportu morskiego objętej art. 2 ust. 1a oraz, do dnia 31 grudnia 2026 r., art. 2 ust. 1b tego rozporządzenia	Od dnia 1 stycznia 2026 r., metan i podtlenek azotu

▼B

ZAŁĄCZNIK II

GAZY CIEPLARNIANE OKREŚLONE W ART. 3 ORAZ 30

Ditlenek węgla (CO_2)

Metan (CH_4)

Podtlenek azotu (N_2O)

▼C3

Wodorofluorowęglowodory (HFCs)

Perfluorowęglowodory (PFCs)

Heksafluorek siarki (SF_6)

▼M4

ZAŁĄCZNIK IIa

Wzrost udziału procentowego uprawnień, które mają być sprzedane na aukcji przez państwa członkowskie zgodnie z art. 10 ust. 2 lit. a), w interesie solidarności i wzrostu w ►M9 Unii ◄ w celu redukcji emisji i adaptacji do skutków zmian klimatu.

	Udział państwa członkowskiego

▼M9

———————

▼M4

Bułgaria	53 %
Republika Czeska	31 %
Estonia	42 %
Grecja	17 %
Hiszpania	13 %

▼A1

Chorwacja	26 %

▼M9

———————

▼M4

Cypr	20 %
Łotwa	56 %
Litwa	46 %

▼M9

———————

▼M4

Węgry	28 %
Malta	23 %
Polska	39 %
Portugalia	16 %
Rumunia	53 %
Słowenia	20 %
Słowacja	41 %

▼M9

———————

▼**M15**

ZAŁĄCZNIK IIb

Część A

PODZIAŁ ŚRODKÓW Z FUNDUSZU MODERNIZACYJNEGO, O KTÓRYCH MOWA W ART. 10 UST. 1 AKAPIT TRZECI

	Udział
Bułgaria	5,84 %
Czechy	15,59 %
Estonia	2,78 %
Chorwacja	3,14 %
Łotwa	1,44 %
Litwa	2,57 %
Węgry	7,12 %
Polska	43,41 %
Rumunia	11,98 %
Słowacja	6,13 %

Część B

PODZIAŁ ŚRODKÓW Z FUNDUSZU MODERNIZACYJNEGO, O KTÓRYCH MOWA W ART. 10 UST. 1 AKAPIT CZWARTY

	Udział
Bułgaria	4,9 %
Czechy	12,6 %
Estonia	2,1 %
Grecja	10,1 %
Chorwacja	2,3 %
Łotwa	1,0 %
Litwa	1,9 %
Węgry	5,8 %
Polska	34,2 %
Portugalia	8,6 %
Rumunia	9,7 %
Słowacja	4,8 %
Słowenia	2,0 %

▼M4

———————

▼M15

ZAŁĄCZNIK III

DZIAŁANIE OBJĘTE ZAKRESEM ROZDZIAŁU IVa

Działanie:	Gazy cieplarniane
Dopuszczenie do konsumpcji paliw wykorzystywanych do spalania w sektorze budowlanym i sektorze transportu drogowego oraz w sektorach dodatkowych. Działanie to nie obejmuje: a) dopuszczenia do konsumpcji paliw wykorzystywanych w działaniach wymienionych w załączniku I, z wyjątkiem spalania w ramach działań dotyczących transportu gazów cieplarnianych w celu ich geologicznego składowania zgodnie z wierszem dwudziestym siódmym tabeli w tym załączniki lub wykorzystywania do spalania w instalacjach wyłączonych zgodnie z art. 27a; b) dopuszczenia do konsumpcji paliw o współczynniku emisji równym zero; c) dopuszczenia do konsumpcji odpadów niebezpiecznych lub komunalnych wykorzystywanych jako paliwo. Sektor budowlany i sektor transportu drogowego odpowiadają następującym źródłom emisji zdefiniowanych w wytycznych IPCC dotyczących krajowych wykazów gazów cieplarnianych z 2006 r., z uwzględnieniem następujących niezbędnych zmian w tych definicjach: a) elektrociepłownie (kod kategorii źródła 1A1a ii) i ciepłownie (kod kategorii źródła 1A1a iii), pod warunkiem że produkują ciepło w odniesieniu do kategorii w lit. c) i d) niniejszego akapitu albo bezpośrednio, albo za pośrednictwem systemów lokalnego ogrzewania;	Dwutlenek węgla
b) transport drogowy (kod kategorii źródła 1A3b), z wyjątkiem korzystania z pojazdów rolniczych na drogach utwardzonych; c) usługi komercyjne i publiczne (kod kategorii źródła 1A4a); d) mieszkania (kod kategorii źródła 1A4b). Sektory dodatkowe odpowiadają następującym źródłom emisji zdefiniowanym w wytycznych IPCC dotyczących krajowych wykazów gazów cieplarnianych z 2006 r.: a) przemysł energetyczny (kod kategorii źródła 1A1), z wyłączeniem kategorii określonych w pkt 2 lit. a) drugiego akapitu niniejszego załącznika; b) przemysł wytwórczy i budownictwo (kod kategorii źródła 1A2).	

▼M15

ZAŁĄCZNIK IIIa

DOSTOSOWANIE WSPÓŁCZYNNIKA LINIOWEGO REDUKCJI ZGODNIE Z ART. 30c UST. 2

1. Jeżeli średnie emisje zgłoszone na podstawie rozdziału IVa za lata 2024–2026 są wyższe o więcej niż 2 % w porównaniu z ilością na 2025 r. określoną zgodnie z art. 30c ust. 1, oraz jeżeli różnice te nie wynikają z różnicy mniejszej niż 5 % między emisjami zgłoszonymi na podstawie rozdziału IVa a danymi z wykazu dotyczącego emisji gazów cieplarnianych w Unii w 2025 r. z kategorii źródeł UNFCCC w odniesieniu do sektorów objętych rozdziałem IVa, współczynnik liniowy redukcji oblicza się poprzez dostosowanie współczynnika liniowego redukcji, o którym mowa w art. 30c ust. 1.

2. Współczynnik liniowy redukcji dostosowany zgodnie z pkt 1 ustala się w następujący sposób:

   LRF_{adj} = 100%* [$MRV_{[2024–2026]}$ – ($ESR_{[2024]}$ - 6* $LRF[_{2024}]$* $ESR_{[2024]}$)]/ (5* $MRV_{[2024–2026]}$), gdzie,

   LRF_{adj} to dostosowany współczynnik liniowy redukcji;

   $MRV_{[2024–2026]}$ to średnia zweryfikowanych emisji zgłoszonych na podstawie rozdziału IVa w latach 2024–2026;

   $ESR_{[2024]}$ to wartość dotycząca emisji w 2024 r. określona zgodnie z art. 30c ust. 1 w odniesieniu do sektorów objętych zakresem rozdziału IVa;

   $LRF[_{2024}]$ to współczynnik liniowy redukcji, o którym mowa w art. 30c ust. 1.

▼B

ZAŁĄCZNIK IV

ZASADY MONITOROWANIA ORAZ SPRAWOZDAWCZOŚCI OKREŚLONE W ART. 14 UST. 1

▼M2

CZĘŚĆ A – Monitorowanie i składanie sprawozdań w odniesieniu do emisji z instalacji stacjonarnych

▼B

Monitorowanie emisji ditlenku węgla

Emisje monitorowane są albo przez obliczanie albo na podstawie pomiarów.

Obliczanie

Obliczenia emisji wykonywane są wykorzystując wzór:

dane dotyczące działania × współczynnik emisji × współczynnik utleniania

Dane dotyczące działania (wykorzystane paliwo, tempo produkcji itd.) są monitorowane na podstawie danych lub pomiarów.

Wykorzystywane są zatwierdzone współczynniki emisji. Specjalne pod względem działalności współczynniki emisji dopuszczalne są dla wszystkich paliw. Standardowe współczynniki są dopuszczalne w odniesieniu do wszystkich paliw z wyjątkiem niekomercyjnych (paliwa odpadowe takie jak opony lub gazy z procesów przemysłowych). Szczególne pod względem złóż, standardy w odniesieniu do węgla, lub szczególnych dla UE oraz szczególne w odniesieniu do krajów producenta standardy są w dalszym ciągu rozwijane. Wartości standardowe IPCC są dopuszczalne w odniesieniu do produktów rafineryjnych. ►M15 Współczynnik emisji dla biomasy, która spełnia kryteria zrównoważonego rozwoju i ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w odniesieniu do wykorzystania biomasy ustanowione dyrektywą (UE) 2018/2001, z wszelkimi niezbędnymi dostosowaniami do zastosowania na mocy niniejszej dyrektywy, jak określono w aktach wykonawczych, o których mowa w art. 14 niniejszej dyrektywy – wynosi zero. ◄

Jeśli współczynnik emisji nie uwzględnia tego, że część węgla nie jest utleniana, wówczas wykorzystywany jest dodatkowy współczynnik utleniania. Jeśli szczególny pod względem działalności współczynnik emisji został obliczony i już uwzględnił utlenianie, wówczas nie musi być wykorzystywany współczynnik utleniania.

▼M15

Wykorzystywane są standardowe współczynniki utleniania opracowane na mocy dyrektywy 2010/75/UE, chyba że operatorzy mogą wskazać, iż szczególny ze względu na działalność współczynnik jest bardziej odpowiedni.

▼B

Wykonuje się oddzielne obliczenie dla każdego z działań, instalacji oraz w odniesieniu do każdego paliwa.

Pomiar

Pomiar emisji wykorzystuje znormalizowane lub zatwierdzone metody, oraz jest potwierdzany towarzyszącymi obliczeniami emisji.

Monitorowanie emisji innych gazów cieplarnianych

▼M9

Wykorzystywane są znormalizowane lub zatwierdzone metody, opracowane przez Komisję we współpracy ze wszystkimi odpowiednimi zainteresowanymi podmiotami oraz przyjęte zgodnie z art. 14 ust. 1.

▼B

Sprawozdawczość dotycząca emisji

Każdy operator zawiera następujące informacje w sprawozdaniu dotyczącym instalacji:

A. Dane identyfikujące instalację, w tym:

— nazwę instalacji,

— jej adres, łącznie z kodem pocztowym oraz krajem,

— rodzaj oraz ilość działań wymienionych w załączniku I wykonywanych w instalacji,

— adres, numer telefonu, faksu oraz dane szczegółowe dotyczące poczty elektronicznej,

— nazwa właściciela instalacji, lub jakiejkolwiek spółki macierzystej.

B. W odniesieniu do każdej działalności wymienionej w załączniku I wykonywanej w miejscu, dla którego obliczone są emisje:

— dane dotyczące działalności,

— współczynnik emisji;,

— współczynnik utleniania,

— emisje całkowite, oraz

— niepewność.

C. W odniesieniu do każdej działalności wymienionej w załączniku I w odniesieniu do którego obliczone są emisje:

— emisje całkowite,

— informacje dotyczące wiarygodności metod pomiarowych, oraz

— niepewność.

D. W odniesieniu do emisji ze spalania, sprawozdanie zawiera także współczynnik utleniania, chyba że utlenienie zostało już uwzględnione w opracowywaniu współczynnika emisji szczególnego ze względu na miejsce.

Państwa Członkowskie podejmują środki w celu koordynacji wymagań sprawozdawczości z jakimikolwiek istniejącymi wymogami sprawozdawczości w celu zminimalizowania obciążenia przedsiębiorstw.

▼M2

CZĘŚĆ B – Monitorowanie i składanie sprawozdań w odniesieniu do emisji pochodzących z działań lotniczych

Monitorowanie emisji ditlenku węgla

Emisje monitoruje się za pomocą obliczeń. Emisje oblicza się za pomocą wzoru:

Zużycie paliwa × współczynnik emisji

Zużycie paliwa obejmuje paliwo zużyte przez dodatkową jednostkę napędową. Jeżeli to możliwe, stosuje się rzeczywiste zużycie paliwa dla każdego lotu; oblicza się je za pomocą następującego wzoru:

Ilość paliwa w zbiornikach statku powietrznego po zakończeniu uzupełniania zapasu dla danego lotu – ilość paliwa w zbiornikach paliwa po zakończeniu uzupełniania zapasu dla następnego lotu + zapas paliwa dla tego następnego lotu.

▼M2

Jeżeli dane dotyczące rzeczywistego zużycia paliwa nie są dostępne, w celu oszacowania zużycia paliwa na podstawie najlepszych dostępnych danych stosuje się metodę standardową.

Stosuje się standardowe współczynniki emisji określone przez IPCC, zaczerpnięte z wytycznych IPCC z 2006 r. (IPCC Inventory Guidelines) lub kolejnych uaktualnionych wersji tych wytycznych, chyba że współczynniki emisji dla danego działania, określone przez niezależne akredytowane laboratoria za pomocą akceptowanych metod analitycznych, są bardziej dokładne. Współczynnik emisji dla biomasy wynosi zero. ►M15 Współczynnik emisji dla biomasy, która spełnia kryteria zrównoważonego rozwoju i ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w odniesieniu do wykorzystania biomasy ustanowione dyrektywą (UE) 2018/2001, z wszelkimi niezbędnymi dostosowaniami do zastosowania na mocy niniejszej dyrektywy, jak określono w aktach wykonawczych, o których mowa w art. 14 niniejszej dyrektywy – wynosi zero. ◄ ►M14 Współczynnik emisji dla nafty do silników odrzutowych (Jet A1 lub Jet A) wynosi 3,16 (t CO_2/t paliwa). ◄

▼M14

Do czasu przyjęcia aktu wykonawczego, o którym mowa w art. 14 ust. 1 niniejszej dyrektywy, emisje z paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego wykorzystujących wodór ze źródeł odnawialnych zgodne z art. 25 dyrektywy (UE) 2018/2001 uznaje się za zerowe dla stosujących je operatorów statków powietrznych.

▼M2

Dla każdego lotu i każdego rodzaju paliwa wykonuje się odrębne obliczenie.

Składanie sprawozdań dotyczących emisji

Każdy operator statków powietrznych w swoim sprawozdaniu przedkładanym na mocy art. 14 ust. 3 podaje następujące informacje:

A. Dane identyfikacyjne operatora statku powietrznego, w tym:

— nazwę operatora statku powietrznego,

— administrujące państwo członkowskie,

— adres, zawierający kod pocztowy oraz kraj, a także adres kontaktowy w administrującym państwie członkowskim, jeżeli jest inny,

— numery rejestracyjne statku powietrznego i typy statków powietrznych wykorzystywanych w okresie objętym sprawozdaniem do wykonywania działań lotniczych wymienionych w załączniku I, które wykonuje on jako operator statków powietrznych,

— numer certyfikatu przewoźnika lotniczego i licencji na prowadzenie działalności, na których podstawie wykonuje on jako operator statków powietrznych działania lotnicze wymienione w załączniku I, oraz organ, który wydał te dokumenty,

— adres, numer telefonu, numer faksu i adres poczty elektronicznej osoby kontaktowej, oraz

— nazwę właściciela statku powietrznego.

B. Dla każdego rodzaju paliwa, dla którego oblicza się emisje:

— zużycie paliwa,

— współczynnik emisji,

— ogólną łączną ilość emisji ze wszystkich lotów wykonanych w okresie objętym sprawozdaniem, wchodzących w zakres działań lotniczych wymienionych w załączniku I, które wykonuje on jako operator statków powietrznych,

▼M2

— łączną ilość emisji z:

— wszystkich lotów wykonanych w okresie objętym sprawozdaniem wchodzących w zakres działań lotniczych wymienionych w załączniku I, które wykonuje on jako operator statków powietrznych i które rozpoczęły się na lotnisku znajdującym się na terytorium państwa członkowskiego oraz zakończyły się na lotnisku zlokalizowanym na terytorium tego samego państwa członkowskiego,

— wszystkich pozostałych lotów wykonanych w okresie objętym sprawozdaniem, wchodzących w zakres działań lotniczych wymienionych w załączniku I, które wykonuje on jako operator statków powietrznych,

— łączną ilość emisji ze wszystkich lotów wykonanych w okresie objętym sprawozdaniem wchodzących w zakres działań lotniczych wymienionych w załączniku I, które wykonuje on jako operator statków powietrznych i które:

— rozpoczęły się w każdym państwie członkowskim, oraz

— zakończyły się w każdym państwie członkowskim, a rozpoczęły w państwie trzecim,

— margines niepewności.

Monitorowanie danych dotyczących tonokilometrów do celów art. 3e i art. 3f

Do celów ubiegania się o przyznanie przydziałów zgodnie z art. 3e ust. 1 lub art. 3f ust. 2 prowadzoną działalność lotniczą określa się w tonokilometrach za pomocą następującego wzoru:

tonokilometry = odległość × ładunek handlowy

gdzie:

„odległość” oznacza długość ortodromy między lotniskiem odlotu a lotniskiem przylotu powiększoną o dodatkowy stały współczynnik wynoszący 95 km, oraz

„ładunek handlowy” oznacza łączną masę przewożonych ładunków, przesyłek pocztowych i pasażerów.

Do celów obliczania ładunku handlowego:

— liczba pasażerów jest liczbą osób na pokładzie z wyłączeniem członków załogi,

— operator statków powietrznych do wyliczeń może przyjąć rzeczywistą lub standardową masę dla pasażerów i odprawionego bagażu, podaną w dokumentacji masy i arkuszu wyważenia samolotu dla odpowiednich lotów, lub standardową wartość wynoszącą 100 kg dla każdego pasażera i odprawionego bagażu.

Składanie sprawozdań w odniesieniu do danych dotyczących tonokilometrów do celów art. 3e i art. 3f

Każdy operator statku powietrznego w swoim wniosku przedkładanym na mocy art. 3e ust. 1 lub art. 3f ust. 2 podaje następujące informacje:

A. Dane identyfikacyjne operatora statku powietrznego, w tym:

— nazwę operatora statku powietrznego,

▼M2

— administrujące państwo członkowskie,

— adres, zawierający kod pocztowy oraz kraj, a także adres kontaktowy w administrującym państwie członkowskim, jeżeli jest on inny,

— numery rejestracyjne statku powietrznego i typy statków powietrznych wykorzystywanych w okresie objętym sprawozdaniem do wykonywania działań lotniczych wymienionych w załączniku I, które wykonuje on jako operator statków powietrznych,

— numer certyfikatu przewoźnika lotniczego i licencji na prowadzenie działalności, na których podstawie wykonuje on jako operator statków powietrznych działania lotnicze wymienione w załączniku I, oraz organ, który wydał te dokumenty,

— adres, numer telefonu, numer faksu i adres poczty elektronicznej osoby kontaktowej, oraz

— nazwę właściciela statku powietrznego.

B. Dane dotyczące tonokilometrów:

— liczbę lotów dla pary lotnisk,

— liczbę pasażerokilometrów dla pary lotnisk,

— liczbę tonokilometrów dla pary lotnisk,

— wybraną metodę obliczania masy pasażerów i odprawionego bagażu,

— łączną liczbę tonokilometrów dla wszystkich lotów wykonanych w ciągu roku objętego sprawozdaniem, wchodzących w zakres działań lotniczych wymienionych w załączniku I, które wykonuje on jako operator statków powietrznych.

▼M15

CZĘŚĆ C

Monitorowanie i raportowanie emisji związanych z działalnością, o której mowa w załączniku III

Monitorowanie emisji

Emisje monitoruje się za pomocą obliczeń.

Obliczanie

Emisje oblicza się za pomocą następującego wzoru:

Paliwo dopuszczone do konsumpcji × współczynnik emisji

Paliwo dopuszczone do konsumpcji obejmuje ilość paliwa dopuszczonego do konsumpcji przez podmiot objęty regulacją.

Stosuje się standardowe współczynniki emisji określone przez IPCC, zaczerpnięte z wytycznych IPCC z 2006 r. (IPCC Inventory Guidelines) lub kolejnych uaktualnionych wersji tych wytycznych, chyba że współczynniki emisji dla poszczególnych paliw, określone przez niezależne akredytowane laboratoria za pomocą akceptowanych metod analitycznych, są bardziej dokładne.

▼**M15**

Dla każdego podmiotu objętego regulacją i każdego rodzaju paliwa wykonuje się odrębne obliczenie.

Składanie sprawozdań dotyczących emisji

Każdy podmiot objęty regulacją podaje w swoim sprawozdaniu następujące informacje:

A. Dane identyfikacyjne podmiotu objętego regulacją, w tym:

— nazwę podmiotu objętego regulacją,

— adres, zawierający kod pocztowy oraz kraj,

— rodzaje paliw, które dopuszcza do konsumpcji, oraz prowadzone przez niego działania, w ramach których dopuszcza te paliwa do konsumpcji, uwzględniając wykorzystywaną technologię,

— adres, numer telefonu, numer faksu i adres poczty elektronicznej osoby do kontaktów, oraz

— nazwę właściciela podmiotu objętego regulacją, lub jakiejkolwiek spółki dominującej.

B. Dla każdego rodzaju paliwa dopuszczanego do konsumpcji i wykorzystywanego do spalania w sektorach, o których mowa w załączniku III, dla którego oblicza się emisje:

— ilość paliwa dopuszczonego do konsumpcji,

— współczynniki emisji,

— emisje całkowite,

— wykorzystanie(-a) końcowe paliwa dopuszczonego do konsumpcji, oraz

— niepewność.

Państwa członkowskie podejmują środki w celu koordynacji wymogów w zakresie sprawozdawczości z jakimikolwiek istniejącymi wymogami w zakresie raportowania w celu zminimalizowania obciążenia przedsiębiorstw.

▼B

ZAŁĄCZNIK V

KRYTERIA KONTROLI OKREŚLONE W ART. 15

▼M2

CZĘŚĆ A – Weryfikacja emisji pochodzących z instalacji stacjonarnych

▼B

Zasady ogólne

1. Emisje z każdego z działań wymienionych załączniku I podlegają kontroli.

2. Proces kontroli obejmuje uwzględnienie na podstawie art. 14 ust. 3 sprawozdania oraz monitorowania w poprzednim roku. Wskazuje pewność, wiarygodność oraz dokładność systemu monitorowania oraz zgromadzonych danych oraz informacji odnoszących się do emisji, w szczególności:

   a) zgłoszone dane dotyczące emisji oraz związanych z nimi pomiarów oraz obliczeń;

   b) wybór oraz wykorzystanie współczynnika emisji;

   c) obliczenia prowadzące do określenia kryteriów emisji ogółem; oraz

   d) jeśli wykorzystywany jest pomiar, odpowiedniość wyboru oraz wykorzystanie metod pomiarowych.

3. Emisje objęte sprawozdaniem mogą jedynie być potwierdzone jeśli są wiarygodne oraz pewne dane oraz informacje pozwalają na określanie emisji z wysokim stopniem pewności. Wysoki stopień pewności zobowiązuje operatora do wskazania, że:

   a) dane objęte sprawozdaniem są pozbawione niezgodności;

   b) gromadzenie danych zostało przeprowadzone zgodnie z mającymi zastosowanie normami naukowymi; oraz

   c) odpowiednia dokumentacja instalacji jest kompletna oraz spójna.

4. Kontroler ma dostęp do wszystkich miejsc oraz informacji w odniesieniu do przedmiotu kontroli.

5. Kontroler uwzględnia fakt, czy instalacja jest zarejestrowana na podstawie wspólnotowego systemu zarządzania środowiskiem i audytu środowiskowego (EMAS).

Metodologia

Analiza strategiczna

6. Kontrola oparta jest na analizie strategicznej wszystkich działalności wykonywanych w instalacji. Zobowiązuje to kontrolera do dokonania przeglądu wszystkich działań oraz ich znaczenia dla emisji.

Analiza procesu

7. Kontrola przedłożonych informacji, gdzie sytuacja tego wymaga, przeprowadzana jest w miejscu położenia instalacji. Kontroler wykorzystuje kontrole na miejscu w celu ustalenia wiarygodności danych zamieszczonych w sprawozdaniach oraz informacji.

Analiza ryzyka

8. Kontroler poddaje ocenie wszystkie źródła emisji w instalacji w odniesieniu do wiarygodności danych każdego z źródła przyczyniającego się do emisji instalacji ogółem.

▼B

9. Na podstawie tej analizy, kontroler wyraźnie identyfikuje te źródła wraz z wysokim ryzykiem błędu wraz z innymi aspektami procedury monitorowania oraz sprawozdawczości, które mogą przyczyniać się do powstawania błędów w oznaczaniu emisji ogółem. Obejmuje to w szczególności wybór współczynnika emisji oraz niezbędnych obliczeń w celu ustalenia poziomu emisji z poszczególnych źródeł. Szczególną uwagę zwraca się na źródła o wysokim ryzyku błędu oraz na wyżej wspomniane aspekty procedury monitorowania.

10. Kontroler bierze pod uwagę wszelkie skuteczne metody kontroli zastosowane przez podmioty gospodarcze w związku z minimalizowaniem stopnia niepewności.

Sprawozdanie

11. Kontroler przygotowuje sprawozdanie w sprawie procesu uwierzytelniania wskazując, czy sprawozdanie na podstawie art. 14 ust. 3 jest wystarczające. Sprawozdanie to określa wszystkie zagadnienia odpowiednie dla wykonywanej pracy. Można oświadczyć, że sprawozdanie na podstawie art. 14 ust. 3 jest wystarczające, jeśli według opinii kontrolera, całkowite emisje nie są znacząco błędnie określone.

Minimalne wymagania kompetencyjne w odniesieniu do kontrolera

12. Kontroler jest niezależny od operatorów, wykonuje swoje czynności w sposób rzetelny oraz obiektywnie profesjonalny, oraz zna:

a) przepisy niniejszej dyrektywy, jak również odpowiednie normy oraz wytyczne przyjęte przez Komisję na podstawie art. 14 ust. 1;

b) wymogi przepisów ustawowych, administracyjnych, oraz wykonawczych, odpowiednie dla kontrolowanych działań; oraz

c) sposób tworzenie informacji odnoszących się do źródła emisji w instalacji, w szczególności odnoszący się do gromadzenia, pomiaru, obliczania oraz sprawozdawczości w odniesieniu do danych.

▼M2

CZĘŚĆ B – Weryfikacja emisji pochodzących z działań lotniczych

13. Ogólne zasady i metody przedstawione w niniejszym załączniku mają zastosowanie do weryfikacji sprawozdań dotyczących emisji pochodzących z lotów, które wchodzą w zakres działań lotniczych wymienionych w załączniku I.

W tym celu:

a) w pkt 3 odniesienie do operatora rozumie się jako odniesienie do operatora statków powietrznych, a w lit. c) tego punktu odniesienie do instalacji rozumie się jako odniesienie do statku powietrznego wykorzystywanego do wykonywania działań lotniczych objętych sprawozdaniem;

b) w pkt 5 odniesienie do instalacji rozumie się jako odniesienie do operatora statków powietrznych;

c) w pkt 6 odniesienie do działań prowadzonych w instalacji rozumie się jako odniesienie do działań lotniczych wykonywanych przez operatora statków powietrznych i objętych sprawozdaniem;

d) w pkt 7 odniesienie do miejsca położenia instalacji rozumie się jako odniesienie do miejsc wykorzystywanych przez operatora statków powietrznych do wykonywania działań lotniczych objętych sprawozdaniem;

e) w pkt 8 i 9 odniesienia do źródeł emisji w instalacji rozumie się jako odniesienie do statku powietrznego, za który odpowiedzialny jest operator statków powietrznych; oraz

f) w pkt 10 i 12 odniesienia do operatora rozumie się jako odniesienia do operatora statków powietrznych.

▼M2

Dodatkowe przepisy odnoszące się do weryfikacji sprawozdań dotyczących emisji lotniczych

14. Weryfikator sprawdza w szczególności:

a) czy wszystkie loty wchodzące w zakres działań wymienionych w załączniku I zostały wzięte pod uwagę. W tym celu weryfikator korzysta z rozkładu lotów i innych danych dotyczących ruchu statków powietrznych operatora statku powietrznego oraz danych z Eurocontrolu, o które zwrócił się ten operator;

b) czy istnieje ogólna spójność między danymi dotyczącymi łącznego zużycia paliwa a danymi dotyczącymi ilości paliwa zakupionego lub dostarczonego w inny sposób do statku powietrznego wykonującego działanie lotnicze.

Dodatkowe przepisy odnoszące się do weryfikacji danych dotyczących tonokilometrów przekazanych do celów art. 3e i art. 3f

15. Ogólne zasady oraz metody wykorzystywane do weryfikacji sprawozdań dotyczących emisji na mocy art. 14 ust. 3, przedstawione w niniejszym załączniku, mają zastosowanie – w stosownych przypadkach – również do weryfikacji danych dotyczących tonokilometrów.

16. Weryfikator sprawdza w szczególności, czy tylko loty faktycznie wykonane i wchodzące w zakres działań lotniczych wymienionych w załączniku I, za które jest odpowiedzialny operator statków powietrznych, zostały wzięte pod uwagę we wniosku tego operatora na mocy art. 3e ust. 1. i art. 3f ust. 2. Weryfikator korzysta z danych dotyczących ruchu statków powietrznych operatora statku powietrznego oraz danych z Eurocontrolu, o które zwrócił się operator statku powietrznego. Ponadto weryfikator sprawdza, czy ładunek handlowy podany przez operatora statku powietrznego w sprawozdaniu odpowiada ilościom zapisanym w rejestrach prowadzonych przez tego operatora do celów bezpieczeństwa.

▼M15

CZĘŚĆ C

Weryfikacja emisji związanych z działalnością, o której mowa w załączniku III

Zasady ogólne

1. Emisje związane z działalnością, o której mowa w załączniku III, podlegają weryfikacji.

2. W procesie weryfikacji uwzględnia się raport, o którym mowa art. 14 ust. 3, oraz monitorowanie w poprzednim roku. W ramach procesu ocenia się rzetelność, wiarygodność i dokładność systemów monitorowania oraz zgłoszonych danych i informacji dotyczących emisji, a w szczególności:

a) informacje dotyczące zgłoszonych paliw dopuszczonych do konsumpcji i powiązane obliczenia;

b) dobór oraz sposób wykorzystania współczynników emisji;

c) obliczenia wykorzystywane do określenia emisji ogólnych.

3. Zgłoszone emisje można potwierdzić tylko pod warunkiem, że rzetelne i wiarygodne dane umożliwiają ustalenie poziomu emisji z wysokim stopniem pewności. Uzyskanie wysokiego stopnia pewności wymaga od podmiotu objętego regulacją wykazania, że:

▼M15

a) zgłoszone dane nie są niespójne;

b) dane zgromadzono zgodnie z obowiązującymi normami naukowymi; oraz

c) odpowiednia dokumentacja podmiotu objętego regulacją jest kompletna oraz spójna.

4. Weryfikator otrzymuje dostęp do wszystkich miejsc i informacji związanych z przedmiotem kontroli.

5. Weryfikator bierze pod uwagę, czy podmiot objęty regulacją jest zarejestrowany w unijnym systemie ekozarządzania i audytu (EMAS).

Metodyka

Analiza strategiczna

6. Weryfikacja opiera się na analizie strategicznej wszystkich ilości paliw dopuszczonych do konsumpcji przez podmiot objęty regulacją. W związku z tym weryfikator musi uzyskać pełen obraz wszystkich działań, za pośrednictwem których podmiot objęty regulacją dopuszcza paliwa do konsumpcji, i ich znaczenia pod względem emisji.

Analiza procesu

7. W stosownych przypadkach weryfikacja przedłożonych danych i informacji odbywa się w obiekcie podmiotu objętego regulacją. Do ustalenia wiarygodności zgłoszonych danych i informacji weryfikator wykorzystuje kontrole na miejscu.

Analiza ryzyka

8. Weryfikator analizuje wszystkie metody, za pomocą których podmiot objęty regulacją dopuszcza paliwa do konsumpcji, aby ocenić wiarygodność danych dotyczących całkowitych emisji podmiotu objętego regulacją.

9. Na podstawie tej analizy weryfikator jednoznacznie wskazuje wszelkie elementy obarczone wysokim ryzykiem błędu oraz inne aspekty procedury monitorowania i raportowania, które mogą przyczyniać się do pojawiania się błędów w ustalaniu ogólnego poziomu emisji. Obejmuje to w szczególności obliczenia niezbędne do ustalenia poziomu emisji z poszczególnych źródeł. Szczególną uwagę zwraca się na elementy obarczone wysokim ryzykiem błędu oraz na wyżej wspomniane aspekty procedury monitorowania.

10. Weryfikator bierze pod uwagę wszelkie skuteczne metody kontroli zastosowane przez podmiot objęty regulacją w celu zminimalizowania poziomu niepewności.

Sprawozdanie

11. Weryfikator przygotowuje sprawozdanie z procesu weryfikacji, w którym ocenia, czy sprawozdanie złożone na podstawie art. 14 ust. 3 jest wystarczające. Sprawozdanie to obejmuje wszystkie zagadnienia istotne z punktu widzenia przeprowadzonych prac. Sprawozdanie na podstawie art. 14 ust. 3 można uznać za wystarczające, jeśli w opinii weryfikatora zgłoszone emisje całkowite nie odbiegają znacząco od stanu faktycznego.

▼**M15**

Minimalne wymagania dotyczące kompetencji mające zastosowanie do weryfikatora

12. Weryfikator jest niezależny od podmiotu objętego regulacją, wykonuje swoje czynności w sposób rzetelny, obiektywny i profesjonalny oraz posiada wiedzę na temat:

a) przepisów niniejszej dyrektywy, jak również odpowiednich norm i wytycznych przyjętych przez Komisję na podstawie art. 14 ust. 1;

b) wymogów prawnych, regulacyjnych i administracyjnych istotnych w odniesieniu do działań objętych weryfikacją; oraz

c) generowania wszystkich informacji dotyczących wszystkich sposobów, za pomocą których podmiot objęty regulacją dopuszcza paliwa do konsumpcji, a w szczególności informacje na temat gromadzenia, pomiaru, obliczania i zgłaszania danych.